

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра мовної підготовки

МОВА І ПРАВО:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗУМІННЯ,
ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА

Матеріали студентсько-курсантського круглого столу
(04 березня 2025 року)

Одеса
2025

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

МОВА І ПРАВО:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗУМІННЯ,
ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА

Матеріали студентсько-курсантського круглого столу
(04 березня 2025 року)

Одеса – 2025

УДК: 811.161.2:372.461

ОРГКОМІТЕТ КРУГЛОГО СТОЛУ

Голова:

Корнієнко М.В., т.в.о. першого проректора Одеського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Члени оргкомітету:

Домброван Н.В., начальник відділу організації наукової роботи, к.ю.н., доцент

Подлісецька О.О., доцент кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент

Ситько О.М., завідувач кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент

Тягнирядно Є.В., доцент кафедри мовної підготовки, к.пед.н., доцент

Шаповаленко Н.М., доцент кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент

Мова і право: лінгвістичний аспект розуміння, тлумачення та застосування права: матеріали міжвузівського круглого столу (04 березня 2025 року)/ — Одеса: ОДУВС, 2025. — 166 с.

Шановні учасники круглого столу!

Сьогодні питання мовної підготовки поліцейських є надзвичайно актуальним, оскільки комунікативна компетентність правоохоронця є такою ж професійно важливою якістю, як і правова, службово-бойова та фізична підготовленість.

Закон України «Про Національну поліцію» прямо передбачає необхідність розвитку навичок мовної комунікації в поліцейських, оскільки вони повинні вміти спілкуватися з громадянами, а також грамотно висловлювати свої думки у письмовій формі.

У зв'язку з активним залученням поліцейських до забезпечення публічного порядку та безпеки під час підготовки та проведення міжнародних, політичних, ділових, культурних, спортивних та інших масових заходів у закладах вищої освіти МВС України дедалі більша увага приділяється розвитку й удосконаленню іншомовної комунікативної компетентності працівників поліції.

Крім формування мовної комунікативної компетентності, метою мовної підготовки в закладах освіти МВС є також і розвиток міжкультурної, лінгвокраїнознавчої, соціальної, громадянської компетенцій, а також розширення соціокультурного кругозору, виховання критичного мислення майбутніх правоохоронців. Необхідно зауважити, що саме ці компетенції у поєднанні з набутими мовними знаннями допоможуть поліцейським правильно реагувати на конкретні ситуації, конструктивно вирішувати конфлікти, що виникають у процесі їхньої професійної діяльності, дозволять успішно виконувати покладені на них професійні обов'язки.

У досягненні цієї мети велике значення має обмін досвідом науково-педагогічних працівників. Тому висловлюю щиро подяку учасникам наукового заходу за виявлене бажання поспілкуватися з колегами, збагатитися новими знаннями і поділитися методами ефективної мовної підготовки майбутніх правоохоронців.

Бажаю учасникам круглого столу плідної роботи та нових творчих здобутків в ім'я перемоги нашої країни!

В'ячеслав ДАВИДЕНКО

*Ректор Одеського державного університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук
полковник поліції*

THEORETICAL FOUNDATIONS OF TEACHING COMMUNICATION STRATEGIES IN ENGLISH LANGUAGE

Arapaki Maryna

Lecturer at Language Training Department, PhD
Odesa State University of Internal Affairs

The problem of communication between people has been relevant at all stages of society's development. It remains relevant even in our difficult times. Therefore, modern standards of both school and higher education pay special attention to the formation of communicative competences of students. The communicative function of communication is manifested in the exchange of information between people.

Moreover, it is not just transmitting/accepting it, but developing a common meaning, which means that the process of communication includes activity, communication and cognition - in unity. Communication is impossible without one's own thoughts, feelings, experiences and actions. It is not without reason that I. Kant urged: Sapere aude! - Have the courage to use your own mind!, and Lee Iacocca, the president of the world's largest aircraft manufacturing company, emphasized that 'the only way to set people up for energetic activity is to communicate with them'.

Nowadays, English has become the language of international communication, primarily due to the rapid development of high technologies and computerization of all spheres of human activity and the command of English at the business level is an integral part of the requirements for a prospective employee and successful career advancement.

Business English covers the most important areas of professional communication – world science and international document science, ethics of behavior in various situations, business correspondence, meetings, negotiation, communication by means of communication, interviewing techniques, survey and many others. Undoubtedly, each separate professional field of activity has its own business vocabulary and written speech, standardization of linguistic actions. The legal sphere is no exception.

Ideally, a high-level lawyer should be able to correctly define (and interpret) the articles of the Criminal and Civil Codes of Ukraine in English, choose the right words and expressions in accordance with the

situation of communication, be able to competently construct a speech for a presentation, draft a document, statement, note, reference, etc. The practice proves that in order to learn all the necessary terms and expressions, it is necessary to constantly and consistently study business English in the course of study and further - in the course of work. Practice proves that in order to learn all the necessary terms and expressions, it is necessary to study Business English in the course of study and further - in the course of work.

It is unjustified to limit the study of a foreign language in the legal training programme only to the first year of university, excluding the course of business English in the second year of study. How do we achieve the necessary result in this situation? The very limited amount of teaching hours for a foreign language makes it necessary to change the strategy of its teaching radically.

It is more promising not to consolidate the school basics of foreign language skills by translating and commenting on legal texts, but to emphasize the study of business English. Its learning environment and teaching methods are more adequate to the task of forming general cultural competencies. They are oriented to the practical use of the language in the sphere of business communication and further - as a basis for self-education, and self-realization in the professional life of a specialist. Basic general cultural competencies include, among others, the ability to communicate orally and in writing in Ukrainian and foreign languages to solve problems of interpersonal and intercultural interaction, the ability to work in a team, tolerantly perceiving social, ethnic, confessional and cultural differences, the ability to self-organization and self-education.

Business Foreign Language in Law' implies a more in-depth study of professional aspects. At the same time, in order to be fluent in it, it is necessary to understand spoken English, adequately perceive it by ear, and be able to build grammatically correct sentences. In general, it is necessary to master not only professional vocabulary in a foreign language, but also general conversational skills on free topics.

The realization of the communicative function of communication, as psychologists believe, includes several levels. At the initial level, the differences in the initial awareness of the subjects coming into contact are equalized. In the case of communication in a foreign language, it is decisive: without understanding what is being talked about, further interaction is impossible, or it turns into non-verbal. The main role is

played by general speaking skills. The second level - the informational level - is related to the transmission and acceptance of meanings, the meaning of the message. Communication itself acts in the form of informing, teaching, instructing, etc. This is the level of skills of the subjects of communication to express their professional knowledge and skills in a foreign language. Finally, the third level of communication is connected with the subjects' Endeavour to understand each other's views and attitudes. Communication here is aimed at forming evaluations of the results achieved - comparison of views, agreement, disagreement, etc.

Writing skills are in demand in different forms of correspondence: letters, e-mails, etc. Business correspondence is a whole culture of communication with its own rules and norms, knowledge of which is necessary for a professional. Business correspondence is a whole culture of communication, which has its own rules and norms, knowledge of which is necessary for a professional. Business communication by phone, Skype, video conferencing, which requires immediate reaction and feedback from the partner. The main linguistic task is to ensure that your interlocutor understands you correctly.

It is important to master special cliché phrases to introduce one, politely interrupt the speaker, ask to repeat, call back, etc. A business presentation as a type of monologic professional communication has a clear structure that must be observed by the speaker, as well as a number of linguistic features: the choice of verbal design of the content, the use of a set of stylistic means, imperative constructions, comparisons, metaphors, etc. to influence the audience. Role situations played in a group form and reflecting the different hundreds of people in the group this is the most complex, synthetic form of communication, containing both canonical forms of communication and improvisation, including colloquial speech.

The specificity of the business language consists, first of all, in the professional level of use of concepts and terms, which does not allow for distorted interpretation. Professional communication is carried out on the basis of a certain professional language assigned to a particular sphere of professional communication. At the same time, it is necessary to have a functional vocabulary and possess general communication skills. Therefore, it is best to learn business English permanently in the course of vocational training.

The methodology of students' formation of communicative universal

learning actions and, in the future, linguistic competence, requires a non-traditional methodology that takes into account the psychological features of the linguistic activity of communication in a foreign language. The realization of the communicative function of communication, as psychologists believe, includes several levels.

At the initial level, the differences in the initial awareness of the subjects coming into contact are leveled. In the case of communication in a foreign language, it is crucial: without understanding what is being talked about, further interaction is impossible, or it becomes non-verbal. The main role is played, in our opinion, by general speaking skills. The second level - the informational level - is related to the transmission and acceptance of meanings, the meaning of the message. Communication itself acts in the form of informing, teaching, instructing, etc. This is the level of skills of the subjects of communication to express their professional knowledge and skills in a foreign language. Finally, the third level of communication is connected with the subjects' endeavor to understand each other's views and attitudes. Communication here is aimed at forming assessments of the results achieved - comparison of views, agreement, disagreement, etc. The great importance here is attached to the formulation of standards. Great importance is attached here to the standardization of formulations, the use of cliché phrases, etc.

It is only through communicative interaction with other people that knowledge, forms of culture, moral guidelines and, in general, the social experience of mankind are transmitted. They form CO-knowledge, psyche, and ensure the formation of an individual's personality. From the methodological point of view, when organizing foreign language communication, it is necessary to be based on the model of speech communication. One of the main teaching methods is the communicative situation consisting of the circumstances of reality in which communication takes place, relations between interlocutors, speech stimulus and realization of the act of communication itself. Each of these factors to a greater or lesser extent affects the speech, style, manner of behavior of interlocutors.

References

1. Modise John Motsamai, Phemelo Sheldon Modise. Improved public trust, integrity and good governance with respect to corruption. *International Journal of Innovative Science and Research Technology* 2023. P. 2573-2583.

STUDYING FOREIGN LANGUAGE AS CULTURAL PHENOMENON

Drapaliuk Kateryna

Senior Lecturer at the Language Training Department
Odesa State University of Internal Affairs

During educational activities, studying foreign language, the necessary prerequisites for the development of the lingua-communicative and linguistic personality, awareness of the importance of professional orientation, positive motivation, cognitive and volitional processes are formed. The formation of foreign-language sociolinguo-cultural competence develops the personal qualities of future law enforcement officers: sociolinguo-cultural receptivity, sincerity, tact, empathy, the ability to adapt to a new situation, demonstrate respect for the interlocutor, persuasiveness and tolerance in a dispute. The use technology of modeling professional communication situations in the educational process leads to positive qualitative and quantitative characteristics in the process of teaching foreign-language professionally-oriented communication of cadets.

Exploring the current problems of lingua-communicative culture in professionally-oriented communication of cadets, it should be recognized that an important role is played by lingua-communicative culture in the educational process, its significance, the degree of satisfaction of teachers with the lingua-communicative culture of cadets in general. The negative aspects that hinder the process of verbal communication of cadets, especially when it had a professionally oriented focus, were identified and shown: inability to adequately express one's thoughts, unwillingness to speak in class, lack of necessary speech practice, insufficient terminological apparatus, low level of speech skills.

A foreign language is an integral part of the education of a highly qualified specialists and a factor in the full implementation of their capabilities in professional activities. The constant enrichment of the language due to the reflection of changes in the life of society in it, the conciseness of information in the expectation of its general knowledge in a given society require a comprehensive linguacultural approach to the problem, since only a combination of linguistic and cultural approaches allows us to solve the problem of forming the cognitive consciousness of

the cadets' secondary linguistic personality when mastering a foreign language and foreign-language culture. In the cultural approach to the cadets' problems, a foreign language acts as a means of developing the personality and improving the future specialists, however, this approach in itself, projecting the idea of a dialogue of cultures in professional activities, does not provide full-fledged foreign language practice and entry into the linguistic system during the educational process.

The linguacultural approach is one of the most effective approaches aimed at forming and improving the skills and abilities of intercultural communication by studying a foreign language as a cultural phenomenon. Along with language, in this approach culture constitutes the main content of education.

The process of forming a linguacommunicative culture has substantive and procedural-technological characteristics. The content of this education is based on a special type of experience with orientation in the linguacultural space, in other types of spaces based on the linguacommunicative core. The procedural-technological aspect, ensuring the assimilation of this type of experience, is a system of developing verbal educational situations. The formation of a linguacommunicative culture in the educational process occurs on the basis of the gradual complication of its structural components, various options for cognitive and personal verbal communication between the lecturer and cadets, on the ideas of intersubjective communication.

Linguacommunicative culture is a basic integral personal education that promotes the development of personal capabilities, allowing the implementation of the main functions of university education in the educational process.

The development of linguacommunicative culture is ensured by:

- selecting content based on a minimal thesaurus;
- creating a high motivation for learning a foreign language;
- using orientation-value teaching technologies that involve the use of information modeling of the foreign language environment image in the lecture room and an intercultural thesaurus dictionary in the educational process.

The basic category of linguacommunicative culture is the speech culture category. The cadet's linguacommunicative culture also includes certain features of thinking: openness (a number of solutions to the same problem), flexibility, non-standard associative series and development of an internal plan of action.

All these features of thinking determine the cadet's ability to see and pose problems that is his creative potential; fluency in speech, which implies a large vocabulary, as well as in his specialty, imagery and correctness of speech; accurate perception of the spoken word and accurate transmission of partners' ideas in his own words; the ability to highlight the essence of the matter from what he heard; correct posing of questions; brevity and precision of wording of answers to partners' questions; logicity of construction and presentation of the statement.

If there is no freedom of speech, then the confidence and ease that are necessary in the professional activities of future lawyers are not developed.

In general, the linguocommunicative culture of the individual allows for a creative approach to various situations of business and emotional communication; it is the highest level of development of competencies.

References

1. T.O. Khomiakovska (2015). Technology «CASE-STUDY» as a method of contextual learning in the process of teaching a foreign language. *Naukovi zapysky Vinnyts'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu. Seriya «Sotsial'no-humanitarni nauky»*, 4, 117–125 [in Ukrainian].

2. Vyshnevskya K. (2013). Contextual learning of a foreign language as a factor in the success of forming professional competence of future specialists in the economic field. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelya*, 8(2), 143–151[in Ukrainian].

3. Mori J., Zeungler J. (2018). Conversation analysis and talk-in-interaction in classrooms. *Encyclopedia of Language and Education*, 3, 773-785.

MODERN TRENDS IN LEGAL TRANSLATION

Yelisiieva S.V.

Senior Lecturer at Language Training Department
Odesa State University of Internal Affairs

Today, translation activity is an important and integral element in many fields of knowledge, including the field of law. It is indispensable in international contacts at the state level. The conditions for carrying out translation activities have changed significantly over the past two to three decades. Translators use the Internet, various platforms and

environments, translation memory systems and machine translation. Such types of translation as audiovisual translation, transcreation, and audio description are becoming increasingly widespread.

In recent years, a new strategy called “transcreation” has become widespread in the Ukrainian translation field. Transcreation, a mix of "translation" and "creation," refers to the process of adapting a message from one language to another while preserving its intent, style, tone, and context. In translation studies, this concept emphasizes ensuring that the adapted message elicits the same emotions and conveys the same meaning in the target language as it does in the source language. Closely related to localization, transcreation involves a thorough adaptation of the text to suit the cultural and linguistic expectations of the target audience [1]. Transcreation assumes that the translated text should have a similar effect on the recipient in both the source and target languages. When translating a text into a foreign language, the specific features of the target language and the culture of the corresponding country are taken into account. Target audience orientation plays an important role in this type of translation.

Legal translation encompasses working with documents that define legal and business relationships. It involves translating and editing texts, analyzing the context, and possessing deep knowledge of the field. When adapting a document into a foreign language, elements such as headers, footnotes, inscriptions on seals and stamps, handwritten corrections, tables, lists, and indexes must also be carefully translated and adjusted. The translator must know the legislative intricacies, the nuances of various legal systems, and international standards. Legal translation places great responsibility on the translator. Even the slightest inaccuracy can result in financial loss or a lawsuit. Besides, in order to correctly translate legal terms and phrases it is necessary to take into account the context and to be knowledgeable in the field of court translation. For example, the phrase “*Objection sustained*” means that a witness at trial is asked a question by his or her attorney and the other attorney objects to the question. Another example of contextual translation is, for example, the word *hearsay*. In court *hearsay* is when a witness is in court and is asked a question about something they heard somebody else talk about and the witness now is going to describe to the jury in to the court what they overheard somebody else say. And it may be often hear a lawyer stand up and say “objection” judge that's hearsay.

Another type of translation that is becoming widespread and in demand is audio description. Audio description (AD), also known as video description, described video, or visual description, is a form of narration that conveys key visual details for the benefit of blind and visually impaired audiences. These narrations are typically inserted during natural pauses in the audio and may occasionally overlap with dialogue when necessary [2]. This type of translation is necessary when there are people with physical disabilities present in the courtroom. The complexity of the audio description specialist's work is that the interpreter must be a highly skilled specialist who requires a high degree of observation, correct pronunciation, the ability to express oneself concisely, while conveying the essence of what is happening. Such a specialist must have a broad outlook, since it is necessary to competently comment on any situation [3].

A translator in the field of law is required to have the following competencies:

- Be an expert in the legal field: have an excellent understanding of legal systems, terminology and the specifics of different jurisdictions;
- To have professional qualifications: to have a higher education in linguistics and law, which adds credibility to the translator's competence;
- To have experience in legal translation: to have significant practical experience in translating various legal documents, from contracts to court documentation;
- Translate accurately and responsibly: carefully study each task, improving the translation taking into account the specific requirements of the client;
- Assess context: An important aspect of competence is the ability to understand the context of a document in order to accurately convey the intellectual content;
- Have an internal quality system: strive for the highest level of quality, using own control system that guarantees the accuracy and integrity of the translation;
- To continuously improve qualifications: to constantly enhance skills by keeping up with updates in legislation and linguistic terminology [4].

Another aspect of modern English is the simplification of spelling rules or the complete or partial replacement of words with numbers. In order to correctly translate such texts, it is necessary to constantly

monitor the emergence of new words or ways of expressing them and to study the culture of the language of the source text. For example, in China, entire sentences are often encoded in text messages using numbers because the pronunciation of some words matches the pronunciation of certain digits. For example, 57386 means “*I went to work*”.

In the field of legal English, known as “legalese” – which has always been characterized by a high degree of formality, an abundance of legal terms, and numerous constructions that have fallen out of use in modern English – the UK, the US, and Australia have adopted guidelines for drafting legal documents in plain English. Simplifying syntax, replacing archaic expressions, doublets, and triplets, reducing the use of Latinisms and complex prepositions, and replacing passive verb forms with active ones are, according to the reform initiators, measures that will help make the legal system more accessible to ordinary citizens. Universities in English-speaking countries have incorporated “Plain English” requirements into the curricula of law faculties.

The reduction in financial support from the state in the consideration of court cases and the corresponding sharp increase in the number of people independently defending themselves in court was reflected in the language: many new lexical units appeared, for example, *No-win-no-fee service*, *do-it-yourself-justice (DIY)*, *crowdfunded litigation*, etc. With the emergence of computer crimes, new terms have emerged to describe them, such as *fishing for data*, *spear phishing (spearphishing or spearphishing)*.

Translators of legal texts face additional challenges arising from differences between national legal systems and, consequently, various legal realities. It is often necessary to translate the concepts of one legal system using the language of another legal system. For example, the translation of the term *civil law* sometimes depends on the context: it can be translated as «цивільне право» (in contrast to criminal law) or as «система романо-германського права / континентального (римського) права» (in contrast to common law in the Anglo-Saxon legal system).

It is extremely important to identify the main configurations in translation activities, understand the necessity of their emergence, and be able to use them correctly. Language does not stand still; constant changes lead to the need to adjust translation approaches.

References

1. Transcreation. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Transcreation>
2. Audio description. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Audio_description
3. Притиченко Г.В. Сучасні тенденції у перекладознавстві та їх вплив на роботу перекладача. / Збірка наукових статей «Молодий вчений» № 12 (100), 2021. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/2499/2484>
4. Все про переклад юридичних документів. URL: <https://admiral.com.ua/blog/all-about-translation-of-legal-documents>

ОПРАЦЮВАННЯ ТЕКСТІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»

Козій Ольга

доцент кафедри публічного управління,
права та гуманітарних наук
к. філол. н.

*Херсонський державний аграрно-економічний університет
м. Кривиницький*

За умови здійснення професійно-орієнтованого підходу до вивчення іноземних мови найефективнішими є вправи на закріплення лексики, оскільки вони мають комунікативну спрямованість, та відповідають рівню знань студентів та їх практичним потребам. Студенти повинні оволодіти вміннями складати резюме, профільно-орієнтованого тексту, науково-популярної статті, написання реферату чи виступу на науковій конференції. Через це визначальними залишаються положення щодо автентичних текстів: вони є не лише цінним інформаційним та пізнавальним матеріалом, що доповнює отримані студентами з підручників знання, а також можуть стати зразком при виконанні власних творчих завдань.

Організуючи роботу із лексичним матеріалом необхідно враховувати такі моменти, як мета навчання (сфера спілкування, врахування рівня студентів), доцільність вибору лексичних одиниць (відповідність реальному рівню знань студентів, їх початковий словниковий запас), повторюваність вживання [2].

На початкових етапах навчання студенти розуміють текст лише після перекладу або ретельного аналізу. Саме тому перед кожним заняттям викладач повинен спланувати роботу з текстом, визначити найскладніші моменти, основні лексичні та граматичні особливості, підготувати комплекс вправ із метою полегшення читання. Зважаючи на складність тексту, варто використовувати аналітичне читання для забезпечення ефективності вивчення матеріалу.

Розрізняють два основних рівні розуміння тексту: рівень значення і рівень смислу/змісту (хоча кожен з них ще включає по декілька проміжних рівнів). Перший пов'язаний із встановленням значень сприйнятих мовних одиниць та їх безпосередніх зв'язків, другий – із розумінням змісту тексту як цілісної мовної одиниці. У зв'язку з цим навички та вміння, які забезпечують розуміння тексту, умовно поділяють на дві групи, хоча процеси сприймання та осмислення відбуваються одночасно. Перша група – це навички, які пов'язані з технічним аспектом читання. Вони забезпечують безпосередній акт сприйняття графічних знаків та співвіднесення їх з відповідними значеннями; друга група – це вміння, які забезпечують смисловий аспект читання: встановлення смислових зв'язків між мовними одиницями тексту, досягнення розуміння змісту, замислу автора, тобто розуміння тексту як завершеного мовленнєвого твору. Щоб досягти такого рівня розуміння, навички техніки читання мають бути гранично автоматизованими, завдяки чому увага читця повністю зосереджується на смисловій переробці тексту.

Самостійна робота з домашнього (або індивідуального) читання може стати ефективним фактором, що забезпечує збагачення активного вокабуляру майбутнього спеціаліста. Це дозволить підвищити мотивацію студентів до вивчення іноземної мови. Робота з індивідуального читання здатна зробити процес формування лексичної компетенції більш ефективним.

У процесі опанування іноземної мови читання може виступити як засіб і як мета навчання. Читання тісно пов'язане з розумінням тексту і є складним розумовим процесом та має значний вплив на розвиток довготривалої пам'яті. У довготривалій пам'яті зберігається великий обсяг інформації, але переміщення інформації до довготривалої пам'яті не можливе без дотримання принципів багаторазового повторення, самостійного пошуку, дозування вивчення лексики, темпу вивчення лексики, частоти використання,

когнітивної глибини та візуалізації [1]. Принципи самостійного пошуку, темпу, дозування вивчення нового найчіткіше простежуються під час самостійного опрацювання наукових та науково-популярних текстів із спеціальності.

Використання домашнього читання для розвитку навичок критичного мислення, разом із фаховою і соціальною компетентністю, забезпечує конкурентоздатність і мобільність освіченої людини на ринку праці, її готовність жити і працювати в умовах неперервних змін [2], оскільки результатом навчання є не засвоєння фактів чи чужих думок, а напрацювання власних суджень через застосування до інформації певних прийомів мислення, що потребує від студентів достатніх навичок оперування доказами та формулювання висновків, здатність знаходити та інтерпретувати оригінальні документи та джерела інформації, аналізувати аргументи, обґрунтовувати висновки міцними доказами.

Вивчення дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» неможливе без забезпечення міжпредметної координації, що включає в себе оволодіння викладачами іноземної мови спеціальною професійною лексикою для навчання студентів нефілологічних спеціальностей, використання фахових знань студентів у вивченні професійно спрямованої іноземної мови. Це передбачає співпрацю викладачів іноземної мови з викладачами фахових дисциплін, щоб уникнути повторення навчального матеріалу, адаптацію навчальних планів, формування в студентів толерантності до різних точок зору на одну проблему, розвитку продуктивного мислення.

Література

1. Барабанова Г.В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання в немовному ВНЗ. Київ, 2005. 101 с.
2. Гринюк Г. А., Семенчук Ю. О. Відбір навчального матеріалу для формування англомовної лексичної компетенції у студентів-економістів. Іноземні мови. 2007. Вип. 2. С. 30–34.
3. Рижак Л. Університетська освіта в ХХІ сторіччі: філософсько-синергетичний аспект. Вісник Львів. ун-ту. Серія філос. 2009. Вип. 12. С. 26-35.

ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Лісовська Алла

к.філол.н, доцент кафедри
міжнародних відносин і європеїстики

Будапештський університет ім. Лоранда Етвеша, Угорщина

Відповідно до Е. Суреш Кумар та П. Шріхарі, вивчення іноземної мови за допомогою комп'ютерних технологій (англ. Computer Assisted Language Learning (далі CALL) представляє собою «інтерактивний метод навчання, який допомагає здобувачам досягати своїх цілей навчання у власному темпі та відповідно до їх здібностей. У цьому методі комп'ютерні технології використовуються в процедурах викладання / навчання на всіх етапах, таких як презентація, практика та зворотний зв'язок». [4, с. 3] CALL охоплює широкий спектр застосувань інформаційних та комунікаційних технологій і підходів до викладання та вивчення іноземних мов, від традиційних тренувань і практичних програм, які характеризували CALL у 1960-х та 1970-х роках, до більш пізніх проявів CALL, які використовувалися у віртуальному навчальному середовищі та на веб-сайтах, при дистанційному навчанні. Він також включає використання інтерактивних дошок, комп'ютерно-опосередкованої комунікації (СМС), вивчення мови у віртуальному світі та вивчення мови за допомогою мобільних пристроїв (MALL). [1, с. 1]

В сучасному підході до викладання та вивчення мови акцент робиться на студентоорієнтований підхід, що дозволяє адаптувати навчальні матеріали до потреб та рівню володіння мовою в кожному окремому випадку. Також, важливим стає доступ до матеріалів без часових обмежень, що дозволяє студентам працювати самостійно. З урахуванням таких вимог CALL може бути одним з найефективніших методів навчання, адже особливістю всіх завдань, створених за методом CALL є те, що вони складаються з двох важливих частин – інтерактивного навчання та індивідуального навчання. CALL є зручним механізмом для презентації нового навчального матеріалу, закріплення та практики лексико-граматичних тем в інтерактивній формі, та має механізм визначення

помилко та надання правильних відповідей, у тому числі з прив'язкою до певних правил.

Таким чином, серед позитивних функцій узагальнюючи можна виділити наступні: допомога в покращенні знань з іноземної мови; поєднання місця навчання із зовнішнім світом; допомога налагодити зв'язок науковців із практичними потребами зовнішнього світу; функція «сурогатного викладача»; допомога у груповому навчанні; закріплення матеріалу; забезпечення неупередженого зворотнього зв'язку; створення реалістичного середовища (наприклад, аудіювання поєднується з наочністю); інтеграція навичок читання, письма, говоріння та аудіювання до специфічних потреб студентів чи вимог навчальної програми; забезпечення вибору відповідної стратегії навчання. [4, с. 10-12]

Окремо потрібно виділити те, що метод CALL може бути використаний для розвитку навичок читання, письма, говоріння та аудіювання у відповідності до індивідуальних потреб. А саме, для покращення навичок читання застосовуються завдання на вибіркоче читання, розуміння прочитаного та текстові маніпуляції. При розвитку навичок письма з використанням комп'ютерних технологій паралельно удосконалюються лексичні, граматичні і пунктуаційні вміння. Для говоріння CALL пропонує додаткового проілюстровані чи візуалізовані завдання-симуляції, рольові ігри та дискусії. Навички аудіювання є найбільш тренованими в рамках зазначеного методу через можливості доступу до низки аудіо- та відеоматеріалів.

Логічно, що використання CALL зручне не тільки для студентів, але й для викладачів, оскільки допомагає систематизувати та візуалізувати матеріал, а також автоматизувати процес перевірки завдань, мінімізуючи час витрачений на механічні дії. При цьому роль викладача у процесі навчання не нивелюється, а трансформується у роль помічника та координатора. Наприклад, згідно низки наукових досліджень, виконання завдань за методикою CALL в присутності викладача, але без надмірного центрizmu призводить до більш ефективного та якісного спілкування, з використанням речень складніших за лексичною характеристикою, та з обміном особистими думками та роздумами. Крім того, оскільки використання технологій перерозподіляє увагу викладача і однокласників, студенти з меншим об'ємом знань з іноземної мови можуть стати більш активними учасниками навчального процесу.

Підсумовуючи, вивчення іноземних мов за допомогою комп'ютерних технологій є такою концепцією, яка надає перевагу як викладачу, так і студенту. Закономірним припущенням буде також те, що новітні технологічні досягнення будуть все швидше адаптуватися до навчального процесу і позиція CALL лише посилюватиметься.

Література

1. Benyo A. CALL In English Language Teaching. International Journal of Advanced Science and Technology. Vol. 29, No. 3s, (2020), pp. 1390-1395.
2. Davies G. Computer Assisted Language Learning: Where are we now and where are we going? (2007 revised)
http://www.camsoftpartners.co.uk/docs/UCALL_Keynote.htm
3. Hubbard, P., Levy, M. Why call CALL "CALL"? Editorial. Computer Assisted Language Learning 18(3), (2005), pp. 143-149.
4. Kumar ES, Sreehari P. Computer Assisted Language Learning (CALL). In: A Handbook for English Language Laboratories. Foundation Books; 2009: 3-14.
5. Szendeffy J., Arbor A. A practical guide to using computers in language teaching.: University of Michigan Press. TESOL Quarterly, Vol. 41, No. 4, (2005), pp. 833-835.

КЛЮЧОВА РОЛЬ МОВИ У КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Подлісецька Ольга

к. філол. н., доцент

доцент кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет внутрішніх справ

Під час війни особливо гостро постає питання консолідації суспільства. Мовна політика відіграє центральну роль у збереженні української мови як державної та одночасно забезпечує підтримку мовного різноманіття. Ця політика спрямована на укріплення національної ідентичності через популяризацію української мови в освіті, культурі, медіа та інших публічних сферах.

Водночас правовий статус мови закріплений низкою нормативно-правових актів. Переломним моментом у закріпленні української мови як державної стало прийняття Конституції України в 1996 році. Відповідно до частини першої статті 10 Конституції України:

«Державною мовою в Україні є українська мова» [2]. Особливу роль і значення української мови в цей період підтвердив Конституційний Суд України, який у 1999 році надав офіційне тлумачення цієї статті. Згідно з правовою позицією Конституційного Суду, «під державною мовою розуміється мова, якій державою надано правовий статус обов'язкового засобу спілкування у публічних сферах суспільного життя» [3]. Рішення Конституційного Значення вказаних приписів Конституційного Суду України є неминущим. Ними повинні керуватися зокрема: законодавчий орган під час прийняття законів та інших правових актів; державні органи і посадовці в їхньому нормотворенні, а також у службовій діяльності; суди під час написання судових рішень та в діловодстві тощо.

Усе це вказує на наявність конституційних підстав та умов для виокремлення української мови із сукупності інших національних мов, якими громадяни Української держави можуть користуватися у повсякденному житті, й для набуття нею обов'язкового для всіх загальнозживаного статусу. Мова національної меншини у будь-якій країні не виконує функції мови як природного права державоутворюючого етносу, а виконує функцію мовлення, тобто мовної діяльності, за допомогою якої люди спілкуються між собою. Отже, спостерігаємо дискурс мовної стійкості та проблему її існування в суспільстві.

Не існує готових моделей у підходах до мови, роль якої визначається державним статусом. Протягом тривалого історичного періоду мовна політика російської імперії та Радянського Союзу була спрямована на систематичний лінгвоцид української мови та асиміляцію українського населення. Імперська влада цілеспрямовано обмежувала використання української мови в освіті, книговиданні та релігійній сфері, позбавляючи її соціального статусу й поступово перетворюючи її на периферійний діалект російської. У радянські часи, після короткого періоду українізації у 1920-х роках, політика русифікації відновилася з новою силою, що призвело до витіснення української мови з публічних сфер і загрожувало етнічній та культурній ідентичності українців.

Українська мова, маючи статус єдиної державної, є обов'язковим засобом спілкування у публічних сферах усередині країни. Цей статус не лише юридично закріплює її функції, але й відіграє ключову роль у консолідації суспільства, збереженні національної

ідентичності та протистоянні зовнішнім викликам, які ставлять під загрозу суверенітет України. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями 51 народного депутата [3].

Шляхом репресій, «розстріляного відродження», голодоморів, запровадження вищої освіти лише російською мовою, «гармонізації словників» тощо українська мова стала жертвою лінгвоциду, а українське суспільство зазнало тотального зросійщення» [3].

Питання мови стало одним із ключових інструментів у гібридній війні, яку російська федерація веде проти України. Використовуючи пропаганду, маніпуляції, інформаційні атаки та спроби дискредитації української мови, росія намагається посіяти розкол у суспільстві, зменшити єдність українського народу та підірвати довіру до державних інституцій. У цьому контексті українська мова виконує не лише роль комунікаційного засобу, а й символу державності та інструменту захисту національної ідентичності.

Наталя Гавдида та Леся Лазаревич у своїй статті вказують: «Оскільки протистояти лінгвоциду здатні насамперед державність мови та нації, на сьогоднішній день Україна потребує чіткої програми мовно-культурної політики, яка б не дозволяла використовувати мовне питання як об'єкт ідеологічних маніпуляцій» [1, с. 77].

Роль української мови як консолідуючого інструмента для сучасного суспільства станом на сьогодні закріплено на законному рівні. Ухвалення у 2019 році Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» стало ключовим етапом у закріпленні української мови як чинника національної консолідації. У преамбулі закону наголошується, що українська мова є визначальним елементом ідентичності української нації, її історичним та системоутворювальним компонентом. Закон спрямований на посилення державотворчих функцій мови, її ролі у забезпеченні територіальної цілісності та національної безпеки.

Українська мова визначена як єдина державна мова, обов'язкова для використання органами державної влади, місцевого самоврядування та в публічних сферах суспільного життя. Закон підкреслює консолідаційну роль мови, яка «виступає фактором єдності та інструментом зміцнення національної ідентичності, культури, традицій і пам'яті» [3]. Таким чином, закон не лише формалізує державний статус української мови, а й визначає її як

фундаментальний компонент державотворчого процесу, спрямованого на об'єднання нації та забезпечення її сталого розвитку.

Одним із поширених засобів є двомовність або багатомовність. З огляду на усе це українсько-російська двомовність є класичним прикладом свідомо запланованої мовної експансії деструктивного характеру, пов'язаної із поступовим культурним занепадом, поступовою втратою престижу, що з часом може призвести до втрати статусу мови. У наш час особливо важливого значення набуває збереження національних традицій, сплеск дослідження та пригадування яких припав на 90-і роки. Завдяки зацікавленню традиціями функціонує й розвивається національна мова, без якої неможливе існування нації.

Отже, ми дослідили два основних фактори в мовленнєвій культурі державотворення: дотримання закону Конституції щодо статусу державної мови та вміння протистояти маніпуляціям, коли важливо не тільки форма (якою мовою), а й зміст (що саме звучить з вуст правників та державників). Саме тому необхідно розвивати мовленнєву культуру у всіх сферах: мовно-екологічній, історичній, політичній, державотворчій.

Література

1. Гавдида Н. Лінгвоцид як форма мовної політики. *Наукові записки ТНПУ. Серія: Мовознавство*. Вип. II(24) 2014. С. 76-80.

2. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 29.12.2024).

3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями 51 народного депутата України про офіційне тлумачення положень статті 10 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України (справа про застосування української мови) від 14 грудня 1999 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-99#Text>. (Дата звернення 20.11.2024).

ДО ПИТАННЯ ПРО ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛАТИНИ В ГАЛУЗІ ПРАВОЗНАВСТВА

Ситько Олена

завідувач кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент
Одеський державний університет внутрішніх справ

Формування правової культури країн Західної та Центральної Європи відбувалося з величезною роллю латинської мови. Тому сьогодні латина для правознавців є інструментом для вивчення римського права, адже сучасний правопорядок значною мірою базується на римській юридичній спадщині.

Норми та принципи, які в давнину виробили римські юристи, є основою сучасного правового мислення. З точки зору Митрофанова І.І., «особливістю юридичної науки є специфічний стиль мислення та підхід до визначення, аналізу й оцінювання понять та явищ» [2, с. 54].

У сучасному світі однією з умов успішної професійної діяльності юристів і правоохоронців є практичне володіння юридичною термінологією. Латинські юридичні вислови відображають стислість, змістовність, виразність, точність, властиві латинській мові. Кожен термін містить певне поняття, категорію правознавства, яку складно висловити іншою мовою так, щоб воно точно і повно передавало зміст латинського терміна.

Більшість латинських юридичних термінів і висловів дійшла до наших днів, ставши надбанням багатьох сучасних законодавчих систем. Латинські вислови прийшли в різні мови не тільки під час безпосередніх контактів із самою латиною, але й за посередництва інших мов. Наприклад, *закон* у латинській мові це *lex (lex, legis, f)*, основа якого *leg-* зустрічається студентам у термінах *легітимний, легальний*, а під час вивчення навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» – у терміні *легісакційний*. У процесі вивчення лексичних тем на заняттях з англійської мови зі здобувачами освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право», вживаємо лексичну одиницю *legislation*, в якій теж можна виділити основу латинської лексичної одиниці *lex, legis, f*. І, звісно, чимало латинських висловів містять лексичну одиницю *lex, legis, f: Dura lex, sed lex. Salus populi suprema lex esto. Nullum crimen, nulla poena sine lege. Nemo est supra legem etc.*

Латинські вислови, зберігаючи народну мудрість, відобразили різні сторони буття. Латинські фрази використовують діячі культури і освіти, бізнесмени і політики, представники науково-технічної інтелігенції, і, звісно, юристи. Істини, влучно та лаконічно відображені в латинських висловах, сприяють взаєморозумінню між фахівцями. До сьогодні латинська мова виконує важливу міжнародну функцію, сприяючи порозумінню між юристами різних держав, помітно полегшуючи міжнародне співробітництво. Юристи багатьох країн у судових рішеннях і юридичних процесуальних документах використовують чимало латинізмів. Вони також трапляються в рішеннях міжнародних судів, у конвенціях і робочих документах міжнародних організацій, ставши настільки стандартними елементами правового письма, що їх присутність у текстах загалом не викликає серйозних нарікань, а такі вислови й фразеологізми не перекладаються. Цей факт зумовлює необхідність прояву особливої уваги до мовного вираження правової дійсності, тому вільне володіння і грамотне застосування латинської термінології вважається в середовищі юристів одним із критеріїв рівня правової культури.

У багатьох мовах є прямі латинські запозичення, які залишаються без зміни їхньої орфографічної структури в термінології сфери права: *bona fide, ex aequo et bono, in absentia, restitutio in integrum, sui generis; a priori, conditio sine qua non, res iudicata, a posteriori, actus reus, de facto, mens rea, mutatis mutandis, status quo; ad hoc, ad referendum, ab initio, de jure, de facto, ex lege, ex officio, ex parte, inter alia* etc.

Латинська мова відіграє значну роль в освіті юриста, оскільки правова термінологія є лінгвістичною оболонкою римського права. Знання латинських юридичних фразеологізмів сприяє розширенню кругозору та підвищенню інтересу до вивчення правових питань. Наведемо приклади цих висловів: *curriculum vitae; contra legem ex lege Nemo debet bis puniri uno delicto. Lex posterior derogat priori. Pacta sunt servanda. Nihil habet forum in scena. Testis unus – testis nullus. Nemo iudex in propria causa. Nulla crimen, nulla poena sine lege.*

Римське право лягло в основу правових систем багатьох європейських держав, відповідно й латинська мова стала основою юридичних термінів для цих правових систем. Водночас сьогодні можна спостерігати суперечливу тенденцію: з одного боку,

знижується роль латинської мови в сучасному культурно-освітньому процесі, а з іншого – неможливо обійтися без неї в галузі терміноутворення. Не можна не погодитися з Ганжою О.Г. в тому, що «Стародавній Рим залишив у спадок той латинізований термінологічний апарат, ті конструкції та інститути, на основі роботи з якими сформувалась юридична традиція континентальної Європи. Тому латинську мову можна вважати споконвічною лінгвістичною основою європейської юриспруденції, своєрідним «ключем» до розуміння основ романо-германської правової сім'ї, без якого сучасне багатство терміносистеми юридичної мови було б немислимим. [1, с.21]

Знайомство з латинськими юридичними висловами, які існують практично з усіх правових питань, безсумнівно, сприяє підвищенню інтересу до вивчення іноземної мови та розвитку особистості. Короткий курс вивчення латини у закладі вищої освіти впродовж одного семестру не сприяє оволодінню основами мови та розвитку відповідних компетентностей, отже, не може бути ефективним. Тим часом вивчення класичних мов не лише формує основи гуманітарної освіти, але й сприяє успішному володінню новими іноземними мовами. Латинська мова служить невичерпним джерелом для утворення міжнародної юридичної термінології. Латинізм займають значне місце в міжнародному словниковому фонді багатьох мов світу, особливо європейських.

Звернення до латинської мови в процесі вивчення англійської мови допомагає не тільки зацікавити здобувачів освіти, а й розширити їхній лінгвокультурний кругозір, сприяючи кращому засвоєнню лексики. Розглядаючи латинські запозичення в англійській мові, можна навести приклади найбільш уживаних латинських дієслів, які набули поширення. Серед них *caedo, cecidi, caesum, cedere* (бити, рубати, розрізати, убивати; кроїти). Порівн. англ.: *homicide* «вбивство»; *patricide* «вбивство батька»; *suicide* «самогубство»; лат. *capio, cepi, captum, capere* (брати, ловити, захоплювати). Порівн. англ. *captive* «полонений»; *captivity* «захват у полон»; *capture* «захват, здобич»; *captor* «той, що захопив у полон»). Вивчення та аналіз запозичень з латинської мови сприяє розумінню та засвоєнню студентами англійської мови. Питання міжпредметних зв'язків латинської та англійської мов, доцільно вирішувати окремо на рівні лексики і граматики. Як відомо, принаймні третина лексичного тезауруса англійської мови має

романське походження. Знання, уміння і навички, набуті в процесі вивчення однієї іноземної мови, повинні бути трансформовані при подальшому осягненні іншої. Такий підхід передбачає спонукання студентів до порівняння і зіставлення мов, виявлення рис подібності та відмінності між ними. Використання слів іншомовного походження в одній мові, безсумнівно, може стати позитивним фактором у вивченні іншої іноземної мови, що є корисним методичним прийомом у навчанні, у підвищенні мотивації.

Отже, потенціал навчальної дисципліни «Латинська мова» як засобу формування гуманітарної культури дуже великий. У сучасній юриспруденції латинські терміни та фразеологізми відіграють важливу роль єднальної ланки в активній міжнародній юридичній взаємодії. Незважаючи на вузьку спеціалізацію цього предмета, вивчення латинської мови надає можливість розширити загальний кругозір майбутніх юристів, звернувшись до античних традицій, звичаїв та цінностей, тобто системи регулювання суспільних відносин, що сьогодні ми називаємо правом.

Література

1. Ганжа О.Г. Латинська юридична термінологія у вітчизняній судовій практиці: сучасні тенденції використання споконвічних понять. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. Серія Право. Вип. 83. Ч. 1. 2024. С. 18-31.
2. Митрофанов І.І. Категорії юридичної науки. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 11. 2022. С. 53-56.
3. Ситько О.М. Латинська мова для юристів: посіб. для студ. вищ. навч. закл. Одеса: Вид-во ОДУВС, 2011. 300 с.
4. Хоміцька З.М. Словник латинських юридичних висловів. Харків.: Право, 2007. 26 9с.

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВНИКА

Сікорська Вікторія

старший викладач кафедри мовної підготовки
Одеський державний університет внутрішніх справ

У сучасному глобалізованому світі правники часто взаємодіють з клієнтами, колегами та партнерами з різних країн і культурних середовищ. Ця реальність робить міжкультурну комунікацію важливим аспектом їхньої професійної діяльності. «Розуміння міжкультурних відмінностей є необхідним для успішної взаємодії в глобалізованому робочому середовищі, особливо в таких сферах, як право» [1,с.45]. Міжкультурна комунікація включає в себе обмін інформацією між представниками різних культур, і це може суттєво вплинути на процеси ведення переговорів, арбітражу, вирішення конфліктів та правосуддя загалом. Правова сфера часто вимагає точності та взаєморозуміння, тому правник повинен володіти не лише знанням законодавства, але й навичками міжкультурної комунікації, щоб уникати непорозумінь, які можуть виникнути через культурні відмінності.

Правники не можуть ігнорувати вплив культурних факторів на свою роботу. «Неправильне розуміння культурних відмінностей може призвести до непорозумінь та конфліктів під час вирішення правових питань» [2,с.88]. Це може особливо вплинути на міжнародні арбітражні процеси, де важливо враховувати різні підходи до вирішення конфліктів. Крім того, у міжнародній правовій практиці правники стикаються з різними правовими системами, мовами, та нормами поведінки, що вимагає від них високого рівня міжкультурної компетентності, оскільки правники часто працюють у глобалізованому середовищі, яке включає різні правові системи та культури. У книзі «*Intercultural Communication in the Global Workplace*» (Beamer, Varner) підкреслюється важливість розуміння культурних відмінностей у правових процесах та комунікації, адже правники можуть стикатися з клієнтами або колегами з різних культур, кожна з яких має свої унікальні традиції правосуддя, ведення переговорів та розв'язання конфліктів.[3]

«Міжнародний арбітраж неможливий без розуміння того, як культура впливає на процеси вирішення спорів» [4,с.63]. Правники, які працюють у сфері міжнародного арбітражу, повинні бути обізнані щодо різних культурних підходів до вирішення спорів. Це включає розуміння мовних відмінностей, різні юридичні традиції (наприклад, загальне право та континентальна правова система), та способи, якими культура впливає на процеси арбітражу.

Міжкультурна комунікація створює ряд викликів для правників, особливо у міжнародних контекстах. Однією з ключових проблем є різні уявлення про авторитет та справедливість у різних культурах. Наприклад, у країнах з високою ієрархічною культурою клієнти можуть очікувати від правника більш авторитарного підходу, тоді як у менш ієрархічних культурах клієнти можуть сподіватися на більш колегіальну співпрацю. «Жести, тон голосу або стиль мовлення можуть бути неправильно інтерпретовані в різних культурах, що призводить до непорозумінь або конфліктів» [5,с.121-130]. Тому правники повинні розвивати міжкультурні навички, щоб уникати таких помилок.

Для подолання міжкультурних бар'єрів у правничій діяльності необхідно розвивати міжкультурні навички та компетенції. Правники повинні працювати над розвитком здатності розуміти та адаптуватися до культурних особливостей клієнтів і колег. У звіті *OECD «Legal Professionals in a Global Economy»* рекомендується, щоб «правники розширювали свою культурну обізнаність через професійні мережі та освіту» [6,с.34]. Це може включати вивчення основ культурних відмінностей через тренінги або курси, наприклад, на платформах Coursera або edX, де доступні спеціалізовані програми з міжкультурної комунікації. Також важливо звернутися до ресурсів, таких як *World Justice Project Rule of Law Index*, який допомагає зрозуміти особливості правових систем різних країн. Це сприяє кращій підготовці правників до роботи в міжнародному правовому середовищі, де вони можуть зіткнутися з різними підходами до верховенства права.

Таким чином, успішний правник у глобалізованому світі — це не лише експерт із правових норм, але й професіонал, здатний ефективно комунікувати через культурні бар'єри. «Розуміння особливостей правових систем різних країн допомагає підготуватися до роботи в міжнародному правовому середовищі» [7, с.19], а розвиток міжкультурних навичок стає не розкішшю, а

необхідністю, що дозволяє досягати найвищих стандартів професійної етики та результативності у правовій сфері.

Література

1. Beamer, L., & Varner, I. Intercultural Communication in the Global Workplace. McGraw-Hill, 2011.
2. Hofstede Insights. Intercultural Communication and Conflict Resolution in Legal Contexts. Hofstede Insights, 2019.
3. «Intercultural Communication in the Global Workplace» (Beamer, Varner)
4. Born, G. Cultural Dimensions of International Arbitration. Kluwer Law International, 2020.
5. Journal of Legal Education. «Intercultural Competence in Legal Professionals», 2021
6. OECD. Legal Professionals in a Global Economy. OECD Publishing, 2020.
7. World Justice Project Rule of Law Index. World Justice Project, 2021.

МОВА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЛЮДИНИ І НАЦІЇ

Тягнирядно Євгенія

к.пед.н., доцент

доцент кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет внутрішніх справ

Формування нової людини нового суспільства, творення міцної, консолідованої української нації є найактуальнішим нашим завданням-проблемою. Бо саме консолідовані навколо національної ідеї народи створили потужні і стабільні культурні, політичні та економічні системи своїх держав.

Нагадаємо геніально просту аксіому батька економіки Д. Рікардо: народ, який не має честі, не матиме і хліба!

Тобто: честь, яку повинен мати успішний народ – це і є сума тих національних гідностей кожного з нас, про яку час від часу так настійливо говорить наша інтелігенція та деякі політики.

Максимально спрощуючи різноманітні складні визначення цьому поняттю, визначимо, що національна ідея – це прагнення бути кращим, зрефлексоване на рівні окремого індивіда і всієї спільноти.

Наголосимо, - саме прагнення бути, як перманентний стимул, а не самовпевненість, що ми вже такі є, - робить національну ідею найуніверсальнішим рушієм прогресу: людини; нації; людства.

І нічого іншого світ не винайшов, - будь-які намагання заперечити цю аксіому і піти іншим шляхом ведуть до дестабілізації суспільства і деградації людини.

Національне у творенні та прогресі людини; нації; людства - це не просто ідея, а невідворотна необхідність, що впливає, зокрема, і з природного закону єдності людини, спільноти і навколишнього середовища. Розуміння цієї істини - шлях до створення консолідованої української нації і прогресу держави, її нехтування - шлях до хаотичного борсання в океані нерозв'язаних проблем.

В основі національного лежить мова. Мова і патріотизм - це ті Божі чи вселенські (ідеалістична і матеріалістична концепції тут збігаються) протосили, які програмують унікальність 1) людини; 2) нації та вмонтовують їх у вселюдський прогрес.

Мова відіграє фундаментальну роль у формуванні як особистості, так і нації. Вона не лише забезпечує комунікацію між індивідами, але й виконує низку інших важливих функцій, які впливають на розвиток людини та суспільства.

Мова є ключовим елементом національної ідентичності. Вона об'єднує людей у спільноту з унікальною культурою, традиціями та історією. Збереження та розвиток рідної мови сприяє консолідації нації та її прогресу. Як зазначено вище, національне у творенні та прогресі людини, нації та людства є невідвратною необхідністю, що впливає з природного закону єдності людини, спільноти і навколишнього середовища.

Мова формує культуру народу і сам народ. Вона є засобом передачі знань, цінностей та норм поведінки від покоління до покоління. Через мову людина сприймає світ, формує свої думки та виражає почуття. Отже, мова творить не тільки думку, але й культуру народу і сам народ.

Сьогодні російсько-українська війна значною мірою консолідувала українську націю. Війна загострила питання національної свідомості. Багато людей, незалежно від регіону чи мови спілкування, усвідомили себе як частину єдиної української політичної нації.

Після 2014 року, а особливо після повномасштабного вторгнення 2022 року, різко зросла підтримка української армії, державних символів, культури та мови.

Війна прискорила процеси декомунізації, дерусифікації та українізації, зокрема, в освітній, культурній та мовній сферах. Незважаючи на політичні, регіональні чи соціальні відмінності, більшість українців згуртувалися для спротиву агресору, демонструючи високий рівень взаємопідтримки.

Величезну роль у зміцненні нації відіграли волонтерський рух, благодійні ініціативи, активність діаспори та міжнародна підтримка. Війна показала, що більшість українців бачать своє майбутнє не з Росією, а в європейській спільноті.

Отже, російсько-українська війна стала потужним каталізатором національного єднання, посиливши самоусвідомлення українців та їхню готовність захищати власну незалежність.

Слід пам'ятати втрата ріднонаціональної мови, денационалізація (чи то русифікація, чи американізація тощо) є передумовою і механізмом деградації людини і народу.

Отже, в основі державної гуманітарної ідеології повинна лежати приблизно така формула: людина і нація тільки тоді можуть бути повністю функціональні, якщо їх базова функціональна сфера - мова - виконує усі належні їй функції. Нею може бути тільки національна мова. В іншому випадку, така людина і нація сама собі створює штучні перепони до прогресу і ніколи не реалізує себе повністю.

Збереження та розвиток рідної мови є ключовими для підтримки національної ідентичності та культурного багатства суспільства.

Література

1. Азарова Л.А. Мова як головна ознака ідентичності української нації/ <https://core.ac.uk/download/pdf/195353155.pdf>
2. Казакевич Ольга. Роль мови у формуванні національної ідентичності/ <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/5943/1/21.pdf>
3. Пархонюк Л. Мова як чинник формування людини і нації. Українська правда, 7 травня 2007 р.

МОВНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: ЗДОБУТКИ ТА ВИКЛИКИ

Шаповаленко Надія

к. філол. н., доцент

доцент кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет внутрішніх справ

Здобутки української мовної політики стали особливо помітними після ухвалення Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» у 2019 році, який значно розширив сферу використання державної мови. Насамперед, він закріпив українську мову як обов'язкову у сфері освіти, науки, культури, державного управління та медіа. Важливим кроком стало введення мовних квот на телебаченні та радіо, що суттєво вплинуло на збільшення частки україномовного контенту в інформаційному просторі. Крім того, відчутні зміни відбулися у сфері обслуговування, де українська мова стала основною для комунікації між працівниками сфери послуг та клієнтами. Розвиток мовної політики в освітньому середовищі є одним із ключових напрямів її реалізації. Освіта відіграє важливу роль у формуванні мовної компетентності громадян, і саме в навчальних закладах закладаються основи мовної культури майбутніх поколінь. Викладачі-філологи стоять перед важливим завданням – не лише навчити студентів грамотної української мови, а й сформувати їхню мовну свідомість та відповідальність за збереження національної мовної спадщини. Запровадження української мови як основної у вищій освіті сприяло підвищенню її престижу, однак водночас створило низку труднощів. Зокрема, студенти, які в побуті спілкуються іншими мовами, стикаються з проблемами адаптації до україномовного навчального процесу. У зв'язку з цим виникає потреба у розробці нових методичних підходів до викладання української мови, які б враховували регіональні особливості та рівень мовної підготовки студентів.

Попри значні здобутки у сфері мовної політики, її реалізація супроводжується численними викликами. Однією з найбільших проблем є мовна інерція суспільства. У деяких регіонах України зберігається домінування російської мови в побутовому спілкуванні, що ускладнює процес українізації. Частина громадян сприймає мовну політику як примусову, що призводить до напруження у

суспільстві. Подолання цієї проблеми можливе лише через поступове, природне поширення української мови у всіх сферах життя, що має супроводжуватися заохоченням до її використання, а не адміністративним тиском.

Ще одним викликом є недостатня присутність української мови в цифровому та інформаційному просторі. Попри запроваджені квоти, значна частина контенту в соцмережах, на стрімінгових платформах та в розважальному сегменті залишається іншомовною. Багато популярних блогерів, стрімерів та музичних виконавців продовжують використовувати російську або англійську мову, що створює дисбаланс у медіаполі. Вирішення цієї проблеми можливе шляхом активної державної підтримки україномовного контенту, зокрема надання грантів для україномовних культурних та освітніх ініціатив, стимулювання розвитку українськомовних цифрових платформ та проєктів.

Окремої уваги заслуговує питання підготовки кваліфікованих викладачів української мови. У деяких регіонах, особливо в громадах національних меншин, відчувається нестача викладачів, здатних якісно навчати української мови. Це ускладнює інтеграцію цих громад у загальнодержавний мовний простір. Тому важливим напрямом мовної політики має стати створення програм професійної підготовки та підвищення кваліфікації викладачів-філологів, а також впровадження методик, які сприяють ефективному вивченню української мови як другої для носіїв інших мов.

Перспективи розвитку мовної політики в Україні полягають у подальшому зміцненні позицій української мови у всіх сферах суспільного життя. Важливими кроками мають стати посилення контролю за виконанням мовного законодавства, створення привабливого україномовного середовища, розвиток української мови в науці та технологіях. Особливу роль у цьому процесі відіграють викладачі-філологи, які не лише передають знання, а й формують мовну культуру та національну свідомість студентів.

Мовна політика в Україні демонструє значні здобутки, серед яких – законодавче закріплення статусу української мови, її поширення в освітній сфері, медіа та сфері обслуговування. Водночас існує низка викликів, які потребують подальшого вирішення, зокрема мовна інерція суспільства, брак україномовного контенту в цифровому просторі, нестача кваліфікованих викладачів-філологів. Подальший

розвиток мовної політики має базуватися на створенні сприятливого мовного середовища, підвищенні престижу української мови та активному залученні освітян до її популяризації. Викладачі-філологи відіграють ключову роль у цьому процесі, оскільки саме вони формують мовну компетентність та свідомість майбутніх поколінь, забезпечуючи сталий розвиток української мови як основи національної ідентичності.

Література

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
2. Закон України «Про освіту» (2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Масенко Л. Мовна ситуація України: соціолінгвістичний аналіз. Мовна політика та мовна ситуація в Україні: Аналіз і рекомендації. За ред. Ю. Бестерс-Дільгер. Київ, 2008. С. 96–131.
4. Ситько О.М. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи: матеріали XIX Всеукраїнської науково-практичної конференції* (24 листопада 2023 року). Київ: НАВС, 2023. С.91-96.

ПРАЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

LEGAL TERMINOLOGY OF THE UKRAINIAN LANGUAGE AND THE PROCESS OF ITS CREATION

Abbasov Fariz,

bachelor's degree holder

Language consultant: **Zubenko V.O.**

National Academy of Internal Affairs

Jurisprudence, also referred to as the theory or philosophy of law, involves a broad exploration of the nature of law and what it should be. It examines topics such as the definition of law, legal validity, legal norms and values, and the relationship between law and other disciplines, including economics, ethics, history, sociology, and political philosophy.

Legal terminology – is the oldest layer of terminology vocabulary of the Ukrainian language, reaching with its roots to the deep preliterate past, when law existed in its original form – the form of customs and traditions. Customary law is recorded in the first law written documents of the period of Kievan Rus: Rus Treaties with the Greeks 907, 911 and 944 years, *Ruska Pravda*.

The genesis and evolution of Ukrainian legal terminology are closely intertwined with the origins and history of national law, Ukrainian statehood, legislation, as well as the history of the Ukrainian language and scholarship. The emergence and formation of Ukrainian legal terminology took place under extremely challenging and unfavorable historical and political conditions. However, even in the absence of statehood, it was sustained by its genealogical roots. Over time, it has evolved and adapted, influenced significantly by other languages. Despite this, it preserved its core specialized vocabulary and expanded it on an ethno-linguistic foundation by utilizing native word-forming resources. Additionally, it absorbed legal terms and elements from other languages, including international ones, fostering the integration of Ukrainian legal science and culture with European traditions.

Legal terminology, as a subject of analysis, represents a terminological system that is still in the process of development. Therefore, examining the general trends of its evolution, along with

exploring its derivational potential, including productive and unproductive derivational types, is of significance for both theoretical and practical purposes.

The urgency of this article is driven by the following factors:

- The need of Ukrainian society to provide linguistic support in the process of terminology formation and the development of legal terminology;

- The necessity for further linguistic research on legal terms as a system of concepts within a specialized field of scientific knowledge;

- The requirement for an in-depth study of the stylistic usage of legal terms to facilitate their standardization and codification;

- The linguistic analysis of legal terms that reflect the conceptual system of a specialized scientific domain.

The article focused on the expression of characteristics of creation, development and functioning of legal terminology, clarifying of peculiarities of legal terminology of Ukrainian language.

Purpose of the article is to reveal features of creation, development and functioning of the legal terminology in the Ukrainian legal terminology, establish characteristics of Ukrainian legal terminology as a representative of the trends of the relevant sublanguage, and difficulties in the process of semantic interpretation of legal texts, and ways to overcome them.

The novelty is defined by a complex multi-dimensional approach to the law terms. The paper analyzes the productivity of terminology formation resources of Ukrainian law potential, disclosed the possible ways of improving the legal terminology from linguistic view.

The legal term corresponds to the concept as an element of legal knowledge and acts as its symbolic (linguistic) model, expressed in both spoken and written forms. The concept, including its content, scope, and structure, provides the logical and semantic foundation for creating terminology, which serves as a definition that encapsulates the most important features and relationships within the phenomenon of law.

The term of law is formulated as general legal (common in all areas of law), disciplinary (characteristic for the particular area of law), interdisciplinary (relevant to two or more spheres of law), adjacent to other areas of activity.

Very important feature of legal terms – is their close relationship with both outlook and ideology of the ruling class with different political and legal theories, social traditions and legal experience.

A term developed and used in jurisprudence is not always codified in laws but possesses its own scientific character (e.g., rule-making, justice, legal system, the structure of legal norms). In scholarly literature, which reflects the process of forming legal knowledge, a legal term may have multiple scientific interpretations, representing various academic approaches and schools that accurately capture different aspects of the same legal concepts.

Modern terminology characterizes the distinctive features of legal terms that generally differentiate them from common words: consistency, accuracy, and a desire for uniqueness; relative independence from context; the presence of definitions; formality; standardization; conciseness; rigorous regulation; stylistic neutrality; lack of expressiveness; and correctness.

Beyond general legal concepts (arbitration, insanity, lawsuit, legal, legislative power), jurisprudential texts employ a system of specific names for particular legal objects. This includes national and international bodies and organizations, positions, documents, and state awards (e.g., Appeals Chamber of the European Court of Human Rights, the UN High Commissioner for Human Rights, Law of Ukraine "On the National Bank of Ukraine," Honored Lawyer of Ukraine). Each term of law can be characterized by origin, semantics, system relations, grammatical structure, function and manner of its creation and functional parameters.

Legal terminology can originate from either native sources (e.g., держава [state], відповідач [defendant], закон [law], заповіт [will], злочин [crime], кара [punishment], право [right], правосуддя [justice], суд [court], уряд [government]) or borrowed (e.g., абандон [abandon] from French, авізо [advice note] from Italian, вексель [bill of exchange] from German, бюджет [budget] from English, евтаназія [euthanasia] from Greek, омбудсмен [ombudsman] from Swedish, юриспруденція [jurisprudence] from Latin, гетьман [hetman] from Polish). A significant number of terminological units are formed by combining native and borrowed terms and elements (e.g., нормотворчість [legislation], кримінально-виконавче право [criminal-executive law], експертний висновок [expert opinion], імунітет свідка [witness immunity]).

A distinctive type of borrowing consists of international terms used in many languages and sharing a common origin. For instance, terms borrowed from Latin, such as alibi, archive, agent, advocate, referendum, accept, jurisprudence; from Greek – dactyloscopy, amnesty; and from

French – questionnaire, arbitration, passport, etc. These terms, copied into a native language as foreign terms, are considered borrowings (e.g., democracy → народовладдя, international → міжнародний). A significant portion of the legal terminology is formed from Ukrainian words, such as interrogation, crime, witness, plaintiff, lawsuit, defendant, eyewitness, etc.

By semantics law term can be monosemantic or polysemantic. Old term right for the different stages of language development is used to name a few, usually related concepts.

By structure terms can be simple (word) or composite (phrase).

Composite terms can consist of two, three, four, or even more components. The most common forms are composite terms with two or three components: adjective + noun (e.g., forensic examination), noun + noun (e.g., human rights, declaring dead), adjective + adjective + noun (e.g., civil legal relations), noun + noun + noun (e.g., right of property ownership), noun + adjective + noun (e.g., bringing to criminal responsibility), verb + noun (e.g., to bring to trial), verb + adjective + noun (e.g., to initiate legal proceedings), and so on. Multicomponent composite terms that describe legal concepts form inseparable, semantically unified expressions (e.g., legal regulation of the securities market, material liability of members of a collective agricultural enterprise).

Ukrainian traditional methods of term creation include: affixation (e.g., appropriation, lawyer, jurisdiction), suffixless formation (e.g., search), compounding (e.g., judicial system), mixed formation (e.g., legislation), and specialization of common words (e.g., money laundering, shadow market). Term conciseness is also enhanced by terms formed through substantivization (adjective → noun), such as detainee, operative officer, defendant, victim, investigator.

Common terms – are words of commonly used language (names of objects, qualities, attributes, actions, events) used in everyday language, literature, business documents, legislation. These terms are simple and clear. In the law they are generally accepted meaning that do not have specific sense (case, law, legal support, security, officer, document, lawyer etc.).

Special legal terms – words or phrases denoting concepts which reflect the state-legal phenomena, used only in law (legal entity, lawsuit, physical evidence, cassation, sanction, incrimination, impeachment, legal relationship, bill, perjury etc.).

In the regulations we can fix numerous terms from different fields of science and engineering. In the literature, they are named technical terms (computer, phonogram, film, pyrotechnics, slide, diskette, etc.).

As legal terminology is not a rationally organized, semiotic flawless system in terminology always exists the problem of organizing terminology, especially in legislation.

Thus, legal terminology is a dynamic system that is continuously evolving. It is shaped by traditional Ukrainian linguistic methods such as affixation, suffixation, compounding, blending, and the specialization of common words. While both linguists and legal scholars have recently been studying legal terms, these efforts are insufficient, and further analysis is required.

Literature

1. Azhniuk, B. M. (2021). *Language Policy: Ukraine and the World*. Dmytro Buraho Publishing House.
2. Hrytsenko, P. (2018). The Ukrainian language: state and state creative. *Ukrainian Information Space*, 1, 32-42.
3. Neliuba, A. M. (2017). Linguistic legislation terminology: between past and future. *Visnyk of the Lviv University*.
4. Yaremenko, V., & Slipushko, O. (2008). *New interpretative dictionary of modern Ukrainian language*.
5. Zankevych, N. V. (2020). *Language relations as an object of constitutional and legal regulation*.

LEGAL TERMINOLOGY: CHALLENGES OF ENGLISH-UKRAINIAN TRANSLATION

Abbasov Hiulohlan

bachelor's degree holder

Language consultant: **Zubenko V.O.**

National Academy of Internal Affairs

Terminological vocabulary holds a significant position in the lexicon of any advanced language. It is the outcome of extensive research over many years, constantly expanding with new terms, and reflects the progress of intensive development. The fundamental principles of terminology help us grasp the nuances of specialized vocabulary as a conceptual framework that encompasses scientific concepts, specific terms in various fields of study, categories of supplementary terms,

subgroups within the literary language, and artificially created vocabulary layers.

In the monograph *Ukrainian Terminology: Complex Linguistic Analysis*, M.O. Vakulenko describes the basic task of terminology as the study of norms and regularities of the formation and the development and functioning of terminological units in a specific field of human activity. Vakulenko claims that this science uses statistical and analytical research methods.[1]

In the context of research, terminology can be understood in different ways:

- terminology as the science of a term (in this sense, the term 'terminology' is becoming increasingly popular);
- terminology as a professional vocabulary consisting of all the words of a certain language (English terminology, Ukrainian terminology);
- terminology as a special vocabulary that serves a certain direction of activity and development of science or technology (legal terminology, etc.).[2]

The analysis of theoretical approaches to the issue of terminology reveals that there is no universally accepted or precise definition of the term "term." Because of this complexity, linguists have made numerous attempts to define it in various ways. The word itself has ancient origins, initially meaning "border" in Latin. During the Middle Ages, it evolved to signify "designation" or "definition." In Old French, the term "terme" was used to mean "word" [3]

As part of our research, it is worth considering what exactly is meant by a legal term in the context of legal linguistics. According to N.V. Artikutsa, a legal term expresses a concept from the legal sphere of social life and has a definition in legal literature (legislative acts, legal dictionaries, scientific and legal works).[4]

In Ukrainian scholarly research, the theoretical study of terms is explored in the works of T. Secunda, who outlines the key characteristics of a term. It is intriguing to compare these characteristics with those of legal terms, as discussed in L.L. Besedena's research.[5]

The large encyclopaedic legal dictionary divides legal terms into three groups according to the 'understandability' feature.[6]

1. General terms are characterized by their everyday usage and clarity for speakers of a given language. Examples include words like "claim," "lawyer," and "Criminal Investigation Department".

2. Legal terms with specific meanings are understood exclusively by legal professionals, such as "prosecution," "allegation," and "testimony."

3. Technical terms related to specific scientific fields like economics, linguistics, or law should be familiar to lawyers with expertise in those areas. Examples include "manufacturing costs" and "supranational law."

A.Y. Kovalenko provides a classification of terms based on their structure, dividing them into three categories:

1. Simple words, which consist of a single word, such as *infringement*, *law*, and *legislation*.

2. Compound words, made up of two or more words written as one or connected by a hyphen, like *wage-earner*, *fact-finding*, and *cross-border*.

3. Phrasal terms, which comprise multiple components, such as *the Great Powers*, *separation of powers*, and *unrestricted authority*. [7]

O.A. Lysenko categorizes legal terms based on linguistic features, focusing on the semantic relationships between lexemes. These relationships include:

- genus and species relations, such as *lawyer* and *attorney*.
- synonymous relations, like *legislation*, *law*, and *jurisprudence*.
- antonymous relations, such as *prosecution* and *defense*, or *licit* and *illicit*. [8]

Before beginning a legal translation, it is important to consider the characteristics of legal discourse, which possesses its own unique features in addition to the general traits of scientific discourse.

In legal discourse, proper names are commonly used to accurately identify organizations, locations, documents, and other entities. These proper names can be further classified into toponyms, such as *the Hellenic Republic* or *the Federal Republic of Germany*; ergonyms, referring to international agreements like the *Helsinki Final Act*; and ergonyms denoting institutions, organizations, or representative bodies, such as *the Council of Europe*.

In legal English, there is a longstanding practice of using two or three synonymous words together (referred to as doublets or triplets) to express a single legal concept. Examples include phrases like *terms and conditions*, *law and order*, and *legal and valid*.

In international law, the language used is formal, requiring the use of complex adverbs (formed with affixes like *-at*, *-in*, *-after*, *-before*, *-with*, *-by*, *-above*, *-on*) to avoid repeating specific names within a document. Examples include terms like *hereinafter* and *thereafter*.

Legal discourse often incorporates Latin, which historically served as

a primary source for terminology in legal documents. Examples include phrases like *mutatis mutandis* (with necessary changes), *inter alia* (among other things), and *in absentia* (in one's absence).

Another feature of legal language is the use of linguistic clichés—standard legal phrases composed of multiple terms that function as a unit, such as *in accordance with*, *in compliance with*, *in line with*, *in pursuit of*, *in conformity with*, and *in keeping with*.

In conclusion, legal terminology is a sophisticated and varied part of language that reflects the unique requirements of legal discourse as well as historical influences. It incorporates specialist vocabulary, doublets, triplets, and other language forms from a variety of linguistic sources, including Latin. There are several ways to categorize legal terminology, including by their structure, semantic links, and the degree of comprehension needed to utilize them. The use of proper names, formal terminology, and linguistic clichés are other characteristics that set legal speech apart. Understanding the subtleties of legal terminology is essential for both law and international relations, as evidenced by the meticulous study and categorization of legal phrases by academics such as M.O. Vakulenko, T. Secunda, and others.

References

1. Vakulenko MO, Ukrainian terminology: complex linguistic analysis (Foliant 2015);
2. Kyiak TR, Naumenko AM, Oguy OD, Translation studies (Kyiv University Publishing and Printing Center 2008);
3. Panko TI, Kochan IM, Matsyuk HP, Ukrainian terminology (Svit 2004).
4. Artikutsa NV, Language of law and legal terminology: a study guide for students of legal specialties of higher educational institutions (Stylos 2004);
5. Besedena LL, 'To the problems of regulating the terminology of legislation' (2011) 4(7) Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine 162-167;
6. Lysenko OA, Pyvovarov VM, Sidak LM, Ukrainian language (for legal studies) (National Law University named after Yaroslav the Wise 2014);
7. Hornby AS, Oxford advanced learner's dictionary of current English (Oxford University Press 2002);
8. Bohm RM, Haley KN, Introduction to criminal justice (McGraw-Hill Companies 2002).

INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE LEGAL FIELD AND THE ROLE OF THE ENGLISH LANGUAGE

Afanasieva Valeriia

3rd year cadet of the 310th training unit,
faculty of training specialists for pre-trial investigation bodies
of the National Police of Ukraine

Academic supervisor: **Arapaki Maryna**
Odessa State University of Internal Affairs

Today, the role of a lawyer in society is extremely important, as these professionals deal with complex problems in the social-political, economic, and international spheres. Practically all areas of society require targeted and creative professional activity from lawyers. Knowledge of two or more languages, especially English, is considered a significant advantage when seeking employment. However, it is essential that proficiency in English is at a high level to have an advantage in the recruitment process. A lawyer must speak fluently and accurately, be able to find the right words, and master both oral and written communication. They need to use appropriate terminology to present facts, persuade, and clearly explain the content of documents to both clients and in court. It is even better if a lawyer can do this in English. Even if a person is proficient in English at a conversational level, it is crucial to master specialized terms and the corresponding rules for their use, as this is necessary for successful business communication. Even native speakers must additionally study the professional vocabulary of their field. A legal professional should be able to use specific syntactic structures, construct sentences skillfully, and identify exceptions and discrepancies in legislative acts. They need to determine which main traits, qualities, and skills should be developed in themselves to become a true professional.

Fluent knowledge of the English language is a requirement without which a lawyer cannot build a successful career. For example, at the international law firm “Integrites,” a lawyer simply cannot work without fluent English proficiency, as most projects are related to international law or involve foreign companies. Speaking about the special role that the English language plays in international business communication, it is worth noting that English has been declared the official language of

international and multinational corporations. Approximately 50% of companies in Europe communicate with each other in English. For example, Philips, a Dutch multinational company, has chosen English as its communication language rather than Dutch. A similar situation is observed in the German company Porsche, where English is preferred over German, despite the fact that many Germans work there and that German is also a global language of communication [1, p. 74].

Legal English is one of the forms of English used in the field of law. In other words, it is specifically taught as a language for professionals in the justice field, such as judges, lawyers, and legal practitioners. Legal English is not a native language for these professionals. Learning legal terms along with concepts of law is the only way to identify oneself as a lawyer. Courses in foreign languages and foreign languages for professional purposes for future lawyers are aimed at acquiring the skills necessary to use the language for conducting required documentation and business negotiations in a specific area [2, p. 84]. Studying legal English helps develop communicative skills in all types of speech activities for professional purposes and forms skills that are essential for independent work with English-language legal literature and documents. A lawyer should possess a basic level of grammar, including syntax and morphology, and have at least a basic understanding of the general content of texts for effective English communication in a professional environment.

One should not forget about written English for lawyers. There are also many nuances here, as each country has its own legal system, corresponding legal terminology, etc. Thus, significant difficulties arise for students regarding legal terms, as the terminology of English, British, and Ukrainian law differs significantly. This is explained by both linguistic reasons and differences in political systems. For example, in England, a "county" refers to a "County of city (of town)," whereas in the USA, a "county" refers to a "metropolitan town." The terms "solicitor" and "barrister" exist only in British law, while "counselor" (lawyer) is used in the USA and Ireland [3, p. 16].

The formation of professional written communication skills is an important part of learning a foreign language in a professional context. In the business sphere, written forms are often used for business correspondence and documentation. This is especially relevant when it is necessary to convey a message accurately or present complex and substantial information for further analysis. Written texts, which often

have legal force, differ in their logic and precision of expression compared to spoken communication. When writing written messages, students are given the opportunity to think through sentences, choose appropriate words, and correctly use grammatical forms, among other things. Written information, stored on paper or electronic media, can remain accessible for a long time and can be referred to at any moment for review, verification, or corrections. Thus, for a legal specialist, it is necessary not only to communicate in a foreign language but also to possess the skills and abilities for professional communication, including conducting business negotiations, both oral and written, in a foreign language [4, p. 17].

In modern society, learning a foreign language is an important part of a lawyer's training, essential for their professional activities. Teaching English to future lawyers is aimed at mastering the language in various aspects, including documentation and courtroom presentations. A lawyer must understand the fundamentals of several legal systems while considering the differences between the Ukrainian and Anglo-American legal systems. It is also important to pay attention to the correct translation of legal terms and texts.

Thus, it can be concluded that the English language has become the most significant in intercultural communication at the present stage. The formation of professional speech is a continuous process that should be stimulated in classes not only in language courses but also in specialized disciplines, where it is possible to constantly acquire speaking practice. No international sphere of human activity proceeds without the "participation" of the English language. English began its journey to the status of an international language in the 18th century, and its influence continues to grow even now, especially due to the globalization of the world and the Internet. English as a language of international communication has united the national characteristics of various peoples while preserving its own identity. The ease of learning, historical circumstances, and rapid globalization of information have allowed English to surpass other languages such as German, French, or Spanish. The process of spreading the English language is unstoppable and is determined by its importance in international spheres such as business, culture, and the political exchange of information and communication.

References

1. Baldwin, John R., et al. Intercultural communication for

everyday life. John Wiley & Sons, 2023.

2. Corbett, John. An intercultural approach to English language teaching. Vol. 36. Multilingual Matters, 2022. P. 47

3. Remland, Martin S., Intercultural communication: A peacebuilding perspective. 2023. P. 63

4. Selvi, Ali Fuad, Nicola Galloway, and Heath Rose. Teaching English as an international language. Cambridge University Press, 2023.

POLICE SERVICE AND COMMUNICATION

Baturinets Dmytro

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

There is an opinion that speech culture is generally accepted language etiquette, culture of thinking and culture of social and spiritual human relations.

In turn, professional culture is a degree of excellence professional development of a person. Thus, professionally speech culture can be considered as an important component of the general culture of the police officer, which determines the ability to be effective communication in the context of professional activity. It combines in itself complex of knowledge, values, ways of behavior necessary in situations of business communication and the ability to flexibly implement them on practice in order to ensure effective professional activity.

Police communication is a complex process of establishing and development of contacts with other people during professional performance obligations, which consists in the exchange of information and stipulated the need for joint activity and mutual understanding in the process interpersonal interaction.

The imperative type of communication is the most common among power structures and is an effective type of interpersonal interaction between the manager and the subordinates, as it provides full subordination, immediate execution of orders and orders. Imperative communication is usually used by managers in relations with

subordinates. The subordinate acts as a passive party, always ready to carry out orders and instructions.

A manipulative type of communication has similar features to imperative. Its purpose is to influence the communication partner, but here the achievement of one's intentions is carried out covertly. As and imperative, manipulation seeks to achieve control over behavior and thoughts of another person. Often manipulations are found at desire to please the communication partner. Instead, sometimes the use of means of manipulative influence in law enforcement sphere can cause some damage.

The dialogic type of communication is opposed to the imperative and manipulative, because it is based on the principles of equality communication partners. It occurs when there is a psychological and emotional mood for the conversation, there is complete trust in the interlocutor, whose perception occurs from the position of an equal. Dialogic communication is aimed at solving common problems. This communication allows to achieve a deeper mutual understanding, promotes self-disclosure of interlocutors.

Summing up, I would like to note that the communicative speech culture of an individual is defined as a system of knowledge, norms, values and patterns of behavior accepted in society and their skills organically, naturally and casually implement in business and emotional communication. Proficiency in the state language, grammatically correct, clear is an indicator of professional and general culture. This requires a careful attitude from every police officer to language, the most effective use of its unlimited possibilities of expression, and is a necessary condition for preventive and explanatory work with different categories population.

LANGUAGE CULTURE OF LAW ENFORCEMENT OFFICERS AS A TOOL FOR BUILDING TRUST AND EFFECTIVE INTERACTION WITH THE PUBLIC

Berezovska Veronika

3rd year student of the 5th group
of the Institute of Law and Security

Academic supervisor: **Arapaki Maryna**
Odesa State University of Internal Affairs

Language culture plays a pivotal role in shaping the perception of law enforcement officers among the public. It is not merely about linguistic competence but encompasses the ability to communicate respectfully, clearly, and effectively. A well-cultivated language culture among law enforcement officers serves as a powerful tool for building trust and fostering effective interactions with the community they serve. Building Trust: Trust is the cornerstone of a cooperative relationship between law enforcement and the public. Officers who use polite, empathetic, and transparent communication demonstrate respect for the rights and dignity of individuals. This approach not only de-escalates potentially tense situations but also reinforces the perception of law enforcement as protectors of public interest.

Clear and respectful communication is essential in resolving conflicts without unnecessary force. Officers with a strong language culture can diffuse volatile situations by employing active listening, expressing empathy, and choosing words that calm rather than provoke. The way officers communicate directly impacts how the public perceives their legitimacy and professionalism. An officer who speaks with authority yet remains approachable and courteous enhances the credibility of the institution they represent. In multicultural societies, language culture extends to understanding and respecting linguistic and cultural differences. Officers equipped with the ability to communicate across cultural boundaries can foster stronger ties with diverse communities, reducing misunderstandings and enhancing cooperation [1, p. 76].

Verbal Communication Skills: This includes the ability to articulate thoughts clearly, use appropriate tone and vocabulary, and adapt language to suit different audiences and contexts. Body language, facial expressions, and gestures complement verbal communication. Maintaining open and non-threatening body language is crucial during

public interactions. Officers must show empathy by acknowledging the concerns and emotions of individuals. Active listening—where officers genuinely focus on understanding rather than responding—is a hallmark of effective communication. Officers should avoid jargon, offensive language, or emotionally charged words. Professional language that conveys neutrality and impartiality enhances trust and minimizes perceived bias [2, p. 80].

To embed a culture of effective communication, law enforcement agencies must prioritize language culture in their training programs. Training should focus on:

- Conflict De-escalation Techniques, teaching officers how to use language to calm tense situations.
- Educating officers on cultural norms and linguistic diversity.
- Simulating real-world situations to practice and refine communication skills.

When law enforcement officers exhibit a strong language culture, the public is more likely to cooperate during investigations, provide critical information, and comply with lawful instructions. This mutual respect and collaboration not only improve the efficiency of law enforcement operations but also contribute to safer and more harmonious communities.

Effective communication skills allow officers to de-escalate potentially volatile situations. By employing clear, empathetic, and neutral language, officers can reduce tensions and resolve conflicts peacefully, minimizing the need for force. The use of respectful and professional language enhances the public's perception of law enforcement. Officers who communicate with empathy and authority foster cooperation and create a positive image of law enforcement in the community. In multicultural societies, understanding and respecting linguistic and cultural differences through effective communication strengthens ties with diverse communities [3, p. 63]. This fosters inclusivity and reduces misunderstandings. Developing a strong language culture among law enforcement officers requires deliberate and continuous training. Programs focusing on de-escalation, active listening, cultural sensitivity, and scenario-based practice are essential to equipping officers with the skills necessary for effective public interaction. A well-cultivated language culture contributes to improved public safety. Trustworthy and professional communication encourages

public cooperation in investigations, compliance with lawful instructions, and the sharing of critical information.

To summarize all the said above, language culture is an essential tool for law enforcement officers, pivotal to establishing trust, enhancing cooperation, and ensuring effective interaction with the public. Prioritizing communication skills as part of professional development will not only improve the efficiency of law enforcement operations but also contribute to building safer and more harmonious communities.

References

1. Radburn, Matthew, How do police officers talk about their encounters with the public? Group interaction, procedural justice and officer constructions of policing identities. *Criminology & criminal justice* 22.1. 2022. 59-77.

2. Modise John Motsamai, Phemelo Sheldon Modise. Improved public trust, integrity and good governance with respect to corruption. *International Journal of Innovative Science and Research Technology* 2023. P. 2573-2583.

3. Dhawan, Erica. Digital body language: How to build trust and connection, no matter the distance. St. Martin's Press, 2021. P. 76

COMMUNICATION AS AN OBLIGATORY COMPONENT OF POLICE SERVICE

Boguslavskaja Anna

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

Human life is directly related to communication, in the process of which illuminates eternal and minute human problems. Knowledge of the essence of communication, its regularities, functions, mutual exchange and problems are the basis for implementation and improving relationships with other people and meeting higher needs personality.

Without communication, a person cannot develop fully. During life, each of us constantly contacts and communicates with by different people. A person's need for communication is predetermined the need to

interact in the process of learning, joint activities, solving any everyday issues. The whole history of mankind is the history of human interaction.

Communication is a necessary component of official activity a policeman. The culture of communication in the police department plays key role in ensuring effective work, preservation public trust and solving various situations in our society.

Rules and regulations provide police officers with clear directives and standards for their communication with citizens and other participants in legal processes. Communication culture police officers play an important role in ensuring compliance with the law, protection of human rights and support of public trust in the police.

The culture of communication in police activity is not limited only by the formal rules of the instructions. It defines the relationship police officers with the community and other services, sets the degree mutual understanding and trust. Let's highlight several aspects that emphasize the importance of communication culture for a police officer:

- preservation of public trust: there are police officers representatives of the law in society, and their behavior and communication are of great importance for maintaining public trust. The culture of communication helps to build positive relations with community, reduces conflicts and promotes understanding of rules and responsibilities.

- effective resolution of conflicts: police officers often encounter conflict situations. The skill is effective communicating and resolving conflicts peacefully helps maintain peace and stability in society.

- citizen safety: effective communication can save life and prevent crimes. The ability of the police is clear and communicate clearly while performing official duties can save citizens from danger.

- cooperation with other services: police often work together with other services such as the fire service, medical services and social services. A culture of communication helps building joint work and information exchange.

Communication culture plays an important role in crisis situations where quick and clear communication can save life.

So, the ability to communicate is an important professional quality of a police officer, a conversational and psychological element is necessary cultures After all, it is sometimes difficult to be polite and attentive when in front of you many people pass by you, but any interaction begins to establish contact. The first one is of particular importance here emotional

reaction. It should be positive. Skill to enter into contact professionally creates the basis for the success of the conversation and is a valuable quality in the eyes of interlocutors.

МОВА ПРАВА ЯК ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ РІЗНОВИД ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ: НАУКОВИЙ ПІДХІД

Гаврилюк Олександра

студентка 1-го курсу

Інституту права та безпеки

Науковий керівник: **Тягнирядно Є.В.**, к.пед.н., доцент

Одеський державний університет внутрішніх справ

Мова права є важливим інструментом формування, регулювання та функціонування правової системи суспільства. Вона становить специфічний функціональний різновид літературної мови, що має власні структурні, семантичні та прагматичні особливості. Як зазначає Л.О. Симоненков, мова права виконує не лише комунікативну, а й регуляторну функцію, забезпечуючи точність, однозначність і формальну визначеність правових норм [7].

У межах функціональних стилів української мови правова мова належить до офіційно-ділового стилю, що характеризується стандартизованістю, формальністю та точністю [4]. Вона використовується для створення нормативно-правових актів, судових рішень, договірної документації та інших правових текстів.

Основні характеристики мови права

1. Лексико-семантичні особливості

Однією з ключових рис мови права є специфічна термінологія. Вона включає спеціальну лексику, що має точне значення та виключає можливість різночитань (наприклад, «правоздатність», «зобов'язання», «відповідальність»). Як підкреслює О.М. Тихомиров, термінологічна точність у правовій мові є необхідною умовою ефективного функціонування правової системи, оскільки будь-яка невизначеність у трактуванні норм може призвести до юридичних колізій [8].

Крім того, правова мова містить значну кількість архаїзмів та канцеляризмів, що зумовлено традиційністю та історичною спадкоємністю правового дискурсу. Деякі дослідники, зокрема Н.В.

Кондратюк, вказують на необхідність модернізації правової мови для забезпечення її більшої доступності та зрозумілості [5].

Окрему роль відіграють інтернаціоналізми. Багато правових термінів мають латинське походження або запозичені з інших мов (наприклад, «консенсус», «легітимність», «юрисдикція»), що сприяє уніфікації правової термінології на міжнародному рівні.

2. Синтаксичні особливості

Мова права відзначається складними синтаксичними конструкціями. Як наголошує В.В. Лопатін, довгі речення з численними підрядними частинами забезпечують максимально точно визначення правових норм, хоча іноді ускладнюють сприйняття тексту [6].

Ще однією характерною рисою є використання пасивних конструкцій, що дозволяє акцентувати увагу на дії, а не на її виконавці. Це сприяє об'єктивності та імперсональності правових документів.

Правові тексти також мають чітку логічну структуру, яка спрощує їх сприйняття та застосування. Згідно з дослідженнями О.Ю. Загребельної, структурованість є ключовою ознакою правових текстів, оскільки вона забезпечує їхню ефективну комунікативну функцію [3].

Функції мови права

Мова права виконує кілька важливих функцій:

1. Регулятивна – встановлює правила поведінки та регулює суспільні відносини.
2. Комунікативна – забезпечує передачу правової інформації між суб'єктами правовідносин.
3. Інтерпретаційна – дозволяє тлумачити правові норми та застосовувати їх на практиці.

Висновки

Мова права є невід'ємним функціональним різновидом літературної мови, що відіграє важливу роль у правовій системі суспільства. Її особливості – термінологічність, формальність, точність і стандартизованість – сприяють ефективному функціонуванню правових норм. Як зазначає Ю.В. Драч, мова права не лише відображає правову дійсність, але й формує її, забезпечуючи чіткість, однозначність і стабільність правового регулювання [2].

Вивчення мови права має значний науковий та практичний інтерес, оскільки сприяє глибшому розумінню механізмів функціонування правової системи та підвищенню рівня правової культури суспільства.

Література

1. Варламова Н. В. Юридична термінологія та проблеми її стандартизації. Київ: Видавництво НАПрН України, 2018.
2. Драч Ю. В. Мова права у правовій системі: комунікативний аспект. Харків: Право, 2022.
3. Загребельна О. Ю. Формальна структура правових текстів: аналіз синтаксичних конструкцій. Львів: ЛНУ імені Івана Франка.
4. Кочан І. М. Функціональні стилі української мови. Київ: Наукова думка, 2017.
5. Кондратюк Н. В. Мова права: традиція та модернізація. Одеса: Юридична література, 2020.
6. Лопатін В. В. Юридична лінгвістика: основи теорії та практики. Дніпро: Академія правових наук України, 2016.
7. Симоненков Л. О. Правова комунікація: особливості мови і стилю. Вінниця: Універсум, 2015.
8. Тихомиров О. М. Юридична мова та її роль у правотворчості. Київ: Видавництво КНУ.

SPEECH CULTURE AS A COMPONENT OF THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A LAW ENFORCEMENT OFFICER

Hrytsenko Alona,

bachelor`s degree holder

Language consultant: **Zubenko V.O.**

National Academy of Internal Affairs

Language culture is the highest level of a person's mastery of written and oral means of language. It can be analyzed in such aspects as the normativity of language, variability and language and speech skills. Normativity is manifested in the observance of language norms: in the oral form - orthographic, grammatical, stylistic, lexical; in written form - spelling, punctuation, grammar, lexical, stylistic. Learning the normativity of the language allows each of us to master the literary

language, which will contribute to the achievement of mutual understanding in the process of communication [1, p.2].

At the current stage of the development of Ukrainian society, with the adoption of the Law of Ukraine "On the National Police" and the change in the priorities of the professionalization of police officers, the appropriate level of speech preparation of the latter and their compliance with the norms of speech culture in the conditions of communication with citizens have become important features of this profession.

The very concept of speech culture is defined by linguists as the observance of established language norms of oral and written language, as well as the conscious, purposeful use of language means depending on the purpose and circumstances of communication. Among the structural units of speech culture, content, correctness, communicative appropriateness, richness (variety), accuracy, expressiveness, stylistic skill, and logic are traditionally distinguished. All these signs, connecting with each other, complement each other [2, p.1].

Today, the professional training of police officers, along with their professional training, service-combat, physical and legal training, also includes language training, since the problem of forming the communicative competence of police officers is gaining more and more relevance and significance [3, p.2].

For law enforcement officers, whose professional activity is closely related to the constant need for communication, the culture of oral and written communication determines the overall work culture and, what is especially important, the culture of relationships in daily communication in the most diverse spheres of public life [2, 3].

The variety of professional situations determines a number of functions that are realized in the process of communication: pragmatic, which enables the direct performance of one's official duties; confirmatory, which is manifested, in particular, in praise or remarks about the work of a police officer; formative, which ensures learning of experience. The communication of a police officer is aimed at knowledge, exchange of information and the influence of participants in the communicative process on each other in order to solve law enforcement tasks. For the successful implementation of this, it is important to master various communication techniques [4, p.3].

The communicative competence of a police officer as a specialist and as an individual consists primarily in the attitude towards people, towards oneself, in the peculiarities of relationships between people, the

ability to control and regulate one's own behavior, prove, professionally argue one's position, as well as in the ability to model the personality of the interlocutor, achieve the realization of communicative intentions thanks to verbal/non-verbal means and technologies, to be able to productively get out of any situations, especially conflict situations.

Communicating with criminals, they often change their style and manner of communication: they switch to the language of the interlocutor, using slang, words of foreign origin, swear words. They believe that due to this, offenders or criminals become more open, which helps to obtain more information.

Speech and their style are of great importance in the work of a police officer. Timbre, intonation, clarity of speech, sensitivity of the voice are factors that psychologically affect the interlocutor, cause him respect, sympathy or vice versa - negatively colored emotional experiences [5, p.4].

Summing up, we can say that modern requirements for a police officer include not only special training and knowledge of laws, but also general communication skills, that is, the ability to carry out professional communication. Police officers must be able to find a common language with different people, even if they speak different languages. Language barriers, which may arise due to the inability to communicate, inevitably reduce the quality of police work, therefore, the effective formation of a police officer's communicative competence is one of the most urgent and priority tasks at the current stage.

Literature

1. Baranovska L. V., and Tsygani S. O., (2015), "Language culture as a component of the culture of professional and legal communication of legal professionals." Proceedings of the National Aviation University. Series: Pedagogy, Psychology 6
2. Overchuk, O. B. (2019). Speech culture as a component of the professional. culture of a police officer. Modern problems of legal, economic and social development of the state: theses of the addendum. VIII International science and practice conference (Kharkiv, December 6, 2019).–Kharkiv: KhNUVS, 2019.–S. 234-236.
3. Sitko, O. M. (2022). Formation of communicative competence during professional training of police officer.
4. Ogarenko, T. A. (2024). Communicative competence as a component of the general culture of a law enforcement bodies employee. Ukrainian police studies: theory, legislation, practice, (1), 44-47.

5. Kozubenko, I. (2022). Communicative component of the police officer's professional activity. *Legal Psychology*, 31(2), 122-129.

CROSS-CULTURAL COMMUNICATION IN LEGAL SETTINGS: EFFECTIVE STRATEGIES FOR INTERNATIONAL LAWYERS

Gruzdiev Oleksandr

Language consultant: **Zubenko V.O.**
National Academy of Internal Affairs

Effective communication is a cornerstone of the legal profession, and this becomes even more crucial in cross-cultural contexts. International lawyers working in English-speaking jurisdictions often encounter diverse clients, colleagues, and legal systems. As legal matters span borders, it's imperative to understand the nuances of cross-cultural communication to navigate these complex landscapes successfully. In this article, we will delve into the significance of cross-cultural communication in legal settings and explore strategies to enhance communication skills for international lawyers [1].

Understanding Cross-Cultural Communication

Cross-cultural communication refers to the interaction between individuals from different cultural backgrounds. It involves understanding and appreciating the diverse ways people communicate, interpret information, and perceive the world around them. In legal settings, effective cross-cultural communication is essential as it can impact client relationships, negotiations, courtroom proceedings, and legal outcomes [2, p. 696-697].

Challenges in Cross-Cultural Communication

Navigating cross-cultural communication presents several challenges, including language barriers, differing communication styles, non-verbal cues, and cultural norms. Language barriers can hinder effective communication, especially when legal terms and concepts are involved. Moreover, differences in communication styles – direct versus indirect, formal versus informal – can lead to misunderstandings or misinterpretations. Non-verbal cues such as gestures, eye contact, and body language vary across cultures and can impact the message being conveyed. [3].

Effective cross-cultural communication is an essential skill for international lawyers working in English-speaking legal systems. By recognizing the challenges, adopting appropriate strategies, and enhancing language skills through courses like Elemental Legal English, legal professionals can navigate diverse cultural contexts with confidence and professionalism.

Literature

1. A. Brownlee, *Community, Culture and Care* (1978).
2. Re, *The Lawyer as Counselor and the Prevention of Litigation*, 31 CATH.U.L.REv.685,696- 97 (1982).
3. *Intercultural communication theory: current perspectives* 14 (W. Gudykunst ed. 1983).

INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE PROCESS OF FUTURE PSYCHOLOGISTS TRAINING

Davydenko Vasyl

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

Today it is extremely relevant and is gaining of particular importance at the current stage of development the problem of creating such a Ukrainian state an educational system that would ensure the formation of a personality with a high level of spirituality and culture, the ability to determine one's position among others, think creatively, respond flexibly to changes in the environment and create them [1]. In particular, the formation of a speaking personality that is free and creatively expresses his needs, interests, intentions, knows how to use intercultural languages means, is an important task of modernization education in Ukraine. Therefore, the training of future psychologist with a high level of intercultural communicative competence is extremely necessary today. Language affects the consciousness of speakers of a certain national community and is the basis of their interpretation of the world. Hence are created by people who speak in different languages, different pictures of

the world, because of the content their thinking is influenced by language differences.

The purpose of the article. Based on the justification of the professional competence of the future specialist educational institution, the purpose of our research is revealing the need for formation in students' appropriate level of intercultural communication competencies. The tasks of the research are: to find out the determining factors of intercultural communication in professional training of students; to describe the process of becoming intercultural communicative students' competence; identify factors which contribute to the formation of professional speech readiness of future specialists.

Intercultural communication is carried out by verbal and non-verbal means. Knowledge of the language of another nation is an essential component of interculturality communications and the very first step to debugging successful communication between representatives of different nations and cultures. However, knowledge of the language and possession they are not identical with her. Proficiency in language, that is, ability to speak and understand freely, to think with the help of language, is a natural, universal phenomenon a property to which a person gets used to from an early age and to a greater extent does it automatically, at the limit conscious and subconscious. Knowledge of the language is already a fully conscious perception of language as a treasury certain knowledge about man and the world, which are imprinted in vocabulary, phraseology, grammar, other methods linguistic expression.

Processes of communication, perception and understanding information, speech have a mental nature, therefore, the relationship between intercultural communication and psychology is obvious. The same in all people have processing and preservation mechanisms information, however, the national features of the worldview and psychology do not coincide in different cultures and create a variety of their mental images In addition, intercultural communication - it is also a special art of understanding the psychological mood, state of mind of the interlocutor, which belongs to another socio-cultural or national environment. For this you need knowledge of the psychology of non-verbal communication, the ability to decipher the language of looks, gestures, moves, speed reading skills as much as possible useful information from the smallest psychological details in the communication process. Just as important significance for the study of

non-verbal communication has studies in ethnology (Greek *ethnos* - tribe, people and *logos* - teaching, science) - sciences about the formation and development of various ethnic groups, nations and nationalities. Ethnology is related to ethnography (Greek *ethnos* – people and *graph* – I write), it studies the peculiarities of culture and everyday life different peoples (*ethnos*). Ethnographic evidence is an integral part of folk culture about its rites, customs, clothes, household items, national dishes. Acquaintance with them is a mandatory step to establishing intercultural communications [2, с. 220].

Література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2004. 344 с.

2. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація : навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 288 с. URL: <https://academia-prc.com.ua/product/315>

МОВНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

Джупіна Христина

студентка 1-го курсу Інституту права та безпеки

Науковий керівник: **Тягнирядно Євгенія**

доцент кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет внутрішніх справ

Мовне питання в Україні є одним із найважливіших суспільно-політичних викликів. Адже мова є не лише засобом спілкування, а й відображенням мислення, світогляду та свідомості як окремої особистості, так і всієї нації. Вона відіграє ключову роль у зміцненні національної ідентичності, формуванні культури та розвитку суспільного менталітету. Саме тому державна мовна політика має стратегічне значення, адже вона регулює мовні відносини та визначає напрямки розвитку мовного простору.

Історично наша країна зазнавала впливу різних держав, що призвело до формування мовного різноманіття та проблем, пов'язаних із функціонуванням української мови. Протягом століть українська мова зазнавала утисків. Політика Російської імперії, а згодом і Радянського Союзу, сприяла русифікації населення через освіту, адміністративну систему та медіа. Внаслідок цього у багатьох регіонах України сформувалася двомовність, де українська

та російська мови співіснують, але не завжди рівноправно. Попри офіційний статус державної мови, українська досі стикається з викликами, такими як двомовність, русифікація минулих століть і сучасна мовна політика.

Загалом мовна політика повинна відповідати суспільним запитам, однак значний вплив на її формування мають інтереси політичних сил. Це зумовило непослідовність мовної політики України та призвело до розбалансованої мовної ситуації, зокрема через протистояння української та російської мов. Причини цього явища слід шукати не лише в історико-культурному контексті, а й у сучасних політичних реаліях, що особливо загострилися внаслідок військової агресії Росії [1].

Протягом останніх 30 років мовне питання залишається одним із найбільш дискусійних в Україні. Основна проблема полягає у значній присутності російської мови в деяких регіонах, що має історичні передумови. Однак після анексії Криму та війни на Донбасі цей аспект набув нового значення, оскільки мова стала не лише символом державності, а й важливим об'єднавчим фактором в умовах політичної та військової кризи [2].

На початковому етапі незалежності мовні конфлікти в Україні не мали критичного характеру. Зокрема, після прийняття Верховною Радою УРСР у 1989 році Закону «Про мови в Українській РСР», який закріпив статус української мови як державної, ситуація залишалася відносно стабільною. Проте політичний розкол 2004 року став точкою відліку для активізації мовного питання, яке використовували у своїх інтересах російські політтехнологи. Це сприяло подальшому поглибленню мовного протистояння та розколу суспільства.

Вплив російської пропаганди та інформаційної війни мав серйозні наслідки для мовного простору України. Наприклад, згідно з моніторингом активістів Громадського руху «Відсіч» у 2016 році, лише 20% телепередач на українському телебаченні транслювалися українською мовою [4].

З метою посилення позицій української мови в суспільстві Верховна Рада у 2019 році ухвалила Закон «Про забезпечення функціонування української мови як державної». У січні 2021 року набула чинності стаття 30 цього закону, яка передбачає повний перехід сфери обслуговування на українську мову. Однак у деяких регіонах, особливо на південному сході країни, цей процес

супроводжується невдоволенням частини населення, що пояснюється історичними та соціокультурними факторами. Сучасна мовна політика України базується на цьому Законі, який закріплює статус української мови в освіті, медіа, бізнесі та державному управлінні. Водночас існують дискусії щодо забезпечення прав нацменшин, що інколи використовується у політичних маніпуляціях.

Згідно зі статтею 10 Конституції України, державною мовою є українська, а держава зобов'язана забезпечувати її всебічний розвиток та функціонування в усіх сферах суспільного життя. Водночас гарантується вільне використання мов національних меншин, зокрема російської [3].

Сьогодні в Україні співіснують кілька мовних груп: україномовні, російськомовні та двомовні громадяни. Дослідження свідчать про зростання популярності української мови, особливо серед молоді, що є позитивним сигналом для розвитку мовної політики.

Отже, мовна політика України залишається актуальним питанням, оскільки країна досі перебуває у стані певної двомовності. Для подолання мовних суперечностей необхідно створювати умови для посилення ролі української мови в усіх сферах життя, а саме:

- посилення викладання української мови у школах і вищих навчальних закладах;
- створення якісного україномовного контенту для дітей та молоді;
- стимулювання наукових досліджень у сфері української лінгвістики;
- популяризація української мови в культурі та медіа;
- розширення частки україномовного контенту на телебаченні, у кіно та в інтернет-просторі;
- підтримка україномовних видавництв, музики та театру;
- мотивація бізнесу до використання української мови у рекламі та обслуговуванні;
- державна підтримка україномовного середовища;
- виконання мовного законодавства в державних установах;
- надання підтримки громадським ініціативам, спрямованим на утвердження української мови;
- контроль за дотриманням мовних квот у медіа;

- повага до мовних прав національних меншин;
- творення програм для вивчення української мови представниками нацменшин;
- дотримання європейських стандартів у мовній політиці, збереження мовного розмаїття.

Мовна ситуація в Україні є динамічною та потребує системного підходу для її вирішення. Основними напрямками мають стати освіта, культура, державна підтримка та повага до прав усіх громадян. Популяризація української мови має бути природним процесом, а не примусовим заходом. Лише так можна досягти гармонійного мовного середовища, що сприятиме розвитку української ідентичності та зміцненню державності.

Література

1. Павлюк С. Українська мова та національна ідентичність. – Київ: Наукова думка, 2018.
2. Мовна політика в Україні: історичні виклики та сучасний стан / За ред. О. Гриценка. – Харків: Фоліо, 2020.
3. Конституція України: Офіційний текст. – Київ: Парламентське видавництво, 1996.
4. Моніторинг Громадського руху «Відсіч»: стан української мови на телебаченні у 2016 році. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vidsich.org.ua>

МОЛОДІЖНИЙ ЖАРГОН І ЙОГО ПРОЯВИ У СУСПІЛЬСТВІ

Драч Владислав

курсант 1-го курсу

навчально-наукового інституту підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції НПУ

Науковий керівник: **Ситько О.М.**

завідувач кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент
Одеський державний університет внутрішніх справ

Лексика української мови містить велику кількість сленгових утворень, що відповідають певним соціальним та професійним групам людей. Існування діалектизмів, арготизмів, сленгізмів доводить, що мова залишається динамічною системою, яка постійно живе і розвивається. Сленг, молодіжний жаргон – настільки поширене явище, що словосполучення «сучасний жаргон»

асоціюється у мовців саме з ним. Сленг створює особливий колорит під час спілкування, проте є недоречним в офіційно-діловому стилі та свідчить про низьку мовну культуру адресанта.

Молодіжний жаргон, або сленг – це сукупність неформальних слів і виразів, які використовуються молоддю у віці 12-22 років у повсякденному спілкуванні. Він постійно змінюється та адаптується до нових умов і впливів, що робить його динамічним та різноманітним [2]. Мовознавці називають його соціолектом – мовною особливістю, характерною для певної соціальної групи. В. Нестерович констатує: «Під сленговими термінами та виразами слід розуміти жаргонні слова, кальки, метафори, мовні запозичення, неофіційні поняття та назви, спеціальні терміни, мовні скорочення, ідіоми, фразеологізми, хештеги, емоційно забарвленні найменування, якими позначають суб'єкти, предмети, дії, явища, ситуації, закони й парадокси» [1, с. 7]

Жаргон – це різновид мовлення, характерний для певної соціальної, професійної або вікової групи, який відрізняється специфічною лексикою та фразеологією. Він не має власної фонетичної та граматичної системи, але вирізняється експресивністю та особливими словотворчими засобами [2]. Підліток використовує жаргон для підкреслення приналежності його до певної субкультури чи групи осіб.

У суспільстві молодіжний жаргон викликає різні реакції. З одного боку, він дозволяє молоді відчувати єдність та відмежовуватись від старших поколінь. З іншого – надмірне використання сленгу може створювати бар'єри у спілкуванні між поколіннями та спричиняти непорозуміння. Особливо це помітно у професійному середовищі, де вживання жаргону може бути недоречним.

Однією з головних рис молодіжного жаргону є його динамічність. Нові слова з'являються дуже швидко, змінюються їхні значення, а деякі терміни з часом виходять з ужитку. Джерелами поповнення молодіжного сленгу можуть бути:

1. Інтернет: швидке розвиток технології комп'ютерів завжди привертала увагу молоді, що, у свою чергу, призводить до появи численних нових жаргонізмів.

2. Комп'ютерні ігри, відео та мультфільми також є основними джерелами поповнення молодіжного сленгу. Багато з цих термінів специфічні та використовуються, здебільшого, молодими людьми,

для яких ігри є важливою частиною їхнього хобі. Багато таких слів є запозиченнями з англійської мови.

3. Кримінальна лексика: деякі молоді люди вважають, що її використання надає їм певного авторитету та робить «крутішими» в очах інших. Тому її часто можна почути від тих, хто намагається стати лідером у компанії чи класі [3].

Під час спілкування з українською молоддю на цікаві їм теми, або теми, які перетинаються з джерелами поповнення молодіжного сленгу, часто можна почути поширені жаргонізми серед підлітків, серед яких найчастіше використовуються такі:

Агрити – дратувати, викликати агресію.

Бесті – найкращий друг/подруга, людина з якою є тісний емоційний зв'язок і взаєморозуміння.

Бомбити – сильно обурюватися, виходити з себе.

Годний – придатний, схвалення чогось, позитивне висловлення про подію, річ тощо.

Донат – пожертвування, надання матеріальної допомоги через електронні джерела.

Защвар – безглуздий вчинок, який псує репутацію.

Ізі – просто, легко.

Інфасотка – абсолютно достовірна інформація.

Кайф – стан радості, насолоди, ейфорія.

Крейзі – божевільний, людина яка вчиняє необдумані рішення.

Кріповий – страшний; той, що лякає.

Краш – об'єкт закоханості, захоплення.

Крінж – почуття, близьке до «іспанського сорому», коли людина відчуває незручність і сором за свої або чужі дії.

Лагати – повільно працювати, працювати з постійними перебоями.

Мерч – продукція, частіше одяг із символікою певної особи, гри, фільму, серіалу.

Муд – емоційний стан, що позначає розслабленість або безтурботність.

Няшний – милий, привабливий.

Олд – дещо застарілий.

Пруф – доказ.

Рофлити – жартувати над кимось або чимось, веселитися.

Спойлер – передчасне розкриття сюжету книги або фільму, яке псує задоволення від очікування під час перегляду.

Сігма – ті, хто ігнорують соціальні норми та ієрархічні структури.

Сорян – перепрошую.

Тян – гарна дівчина.

Треш – щось таке, що виходить за рамки пристойного.

Фідбек – відгук, критичний коментар до чогось.

Чилити – розслаблятися, відпочивати.

Юзати – користуватися [4].

З одного боку, використання підліткового жаргону сприяє розвитку креативного мислення, гнучкості мовлення та соціальної адаптації. Завдяки йому молодь легше знаходить спільну мову, швидше реагує на зміни у суспільстві та створює власний культурний простір.

З іншого боку, надмірне використання сленгу може негативно впливати на мовлення. Воно може призвести до збіднення словникового запасу, труднощів у діловому чи офіційному спілкуванні, а також до нерозуміння між різними поколіннями. Тому важливо вміти розмежовувати стилі мовлення та використовувати жаргон відповідно до ситуації.

Література

1. Ванджура С. В. Молодіжний сленг у системі мови URL: Науково-пошукова робота

2. Любов Г. Вайб, жиза, ізі, крінж: які слова варто знати, щоб зрозуміти сучасних підлітків URL: Словник молодіжного сленгу: як зрозуміти сучасних підлітків | TrueUA

3. Нестерович В. Ф. Виборча кампанія: словник сленгових термінів та виразів. Київ: Ліра-К, 2020. 648 с

Що таке жаргон. URL: https://stic.com.ua/shho-take-zhargon/?utm_source=chatgpt.com

4. Як зрозуміти підлітка: словник молодіжного сленгу. URL: Словник молодіжного сленгу: як зрозуміти підлітка. Приклади сучасних виразів та жаргону

INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE PROFESSIONAL PRACTICE OF A PSYCHOLOGIST

Dryzheruk Viktoriia

Scientific Advisor: **Ryzhchenko Olga**,

Candidate of Philological Sciences, Docent

National University of Civil Protection of Ukraine

Intercultural communication involves the exchange of information between representatives of different cultures, considering their norms, values, and linguistic features. For effective therapy, a psychologist must take into account the client's cultural context, fostering trustful relationships.

Cultural competence refers to the ability to understand the cultural characteristics of clients and adjust approaches to meet their needs. Cultural competence implies a high degree of socialisation and inculturation of the individual, which allows him or her to communicate quite freely in the modern multicultural globalized world. At the same time, cultural competence includes the knowledge and acceptance of national and universal values that underlie the behaviour of the individual.

Key components of cultural competence include:

Cognitive aspect – knowledge of the client's traditions and values. It implies not only the characterization of a particular situation, but rather taking into account the specifics of its perception, the availability of the necessary knowledge that contributes to this, intentions, emotional and evaluative attitude, focusing on certain elements of the situation.

Affective aspect – empathetic acceptance of cultural differences. Affective disorders should be understood as a mental state, during which there are disturbances in the emotional sphere. There are two types of dysfunctions. A major depressive disorder is considered to be the most studied and well-known one. The second subspecies is bipolar affective disorder.

Behavioral aspect – the ability to adapt therapeutic methods to fit cultural realities.

Language barriers can hinder the expression of emotions and complicate the therapeutic process. Most often, the language barrier arises because of fear. A person is afraid of making a mistake, tries to

build the correct language constructions in his or her head, begins to worry and as a result gets confused.

Differences in cultural perspectives: attitudes toward mental health, religion, and family values may vary significantly. Stereotypes and biases held by either the psychologist or the client can obstruct effective interaction.

Cognitive-behavioral therapy is a psychotherapeutic approach aimed at working with negative thoughts and behaviors caused by them that contribute to the development of mental disorders and spoil the quality of life. Works well in cultures that prioritize rational thinking but may require adaptation for collectivist or spiritual communities.

Narrative therapy is a classic trend in psychotherapy, which is based on the client's story about the events of his or her life. Consequently, the centre of counseling becomes the personality, its inner experiences and personal vision of events. It is effective for clients who think in terms of stories or symbols.

It is essential to consider the role of religion and spirituality in the client's life and approach the therapeutic process with respect for these elements.

Developing empathy helps psychologists understand the emotional experiences of clients within their cultural context.

Emotional intelligence is the ability to use the information provided by emotions, to evoke emotions or abstract from them depending on their informativeness or usefulness; to manage your own and other people's emotions, enables psychologists to reduce tension during cultural misunderstandings and build trust. Also, high emotional intelligence causes a more developed self-awareness, which helps a person to develop his or her potential and feel more satisfaction from life.

Psychologists must regularly analyze their own biases to avoid ethnocentrism. Ongoing self-reflection allows providing adjusting therapeutic methods according to the cultural needs of clients. Self-reflection is the ability to realize and understand one's thoughts, mental (internal) processes, experiences, behaviour, etc.

Respect for cultural diversity and confidentiality are essential ethical principles. Psychologists should avoid imposing their own values and support clients in preserving their cultural identity.

Collaborating with colleagues from other countries and participating in international projects enhance a psychologist's professional

competence. International experience fosters flexibility and the ability to work effectively in diverse cultural environments. Intercultural communication is a crucial component of a psychologist's work, enabling effective collaboration with clients from diverse cultural backgrounds.

Adapting therapeutic approaches to the cultural realities of clients improves the effectiveness of psychological assistance. Developing cultural competence is an ongoing process that requires self-reflection, continuous learning, and adherence to ethical standards.

References

1. Berry, J.W. (1997). Immigration, Acculturation, and Adaptation. *Applied Psychology*.

2. Pedersen, P. (2004). *110 Experiences for Multicultural Learning*. Washington: APA.

3. Triandis, H.C. (1995). *Individualism and Collectivism*. Boulder: Westview Press.

4. Sue, D.W., & Sue, D. (2013). *Counseling the Culturally Diverse: Theory and Practice*. New York: John Wiley & Sons.

5. Bochelyuk, V.Y. (2010). Intercultural Competence as a Component of a Psychologist's Professional Activity. *Psychology and Society*.

6. Gusev, A.V. (2019). *Psychological Aspects of Intercultural Communication: Theory and Practice*. Kyiv: Lybid.

INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A LAWYER

Izgoreva Vitalina,

bachelor's degree holder

Language consultant: **Zubenko V.O.**

National Academy of Internal Affairs

Culture is the notion that finds itself at the intersection of philosophy, sociology, linguistics, and other humanities [1]. It encompasses lifestyle, traditions, knowledge, skills, beliefs, norms and values shared by a group of people.

The work of many legal professions requires the presence of a law enforcement representative bodies with special powers, the right and obligation to exercise power on behalf of the law. In parallel with this right, most legal entities (prosecutor, investigator, lawyer, etc.) a

professional sense of increased responsibility for the consequences of one's actions and deeds develops. In general, the work of a lawyer places increased demands on him both from the state and from the side itself individuals to themselves [2]. Legal work is difficult and requires a lot of emotional stress, patience, knowledge, which, of course, is based on strict implementation and observance of the law, but only this is not limited to the criteria for evaluating the efficiency and effectiveness of this work, and it is important here aspect among others should be considered fruitful and productive communicative activity, which consists in obtaining the necessary information in the process of communication, especially a large specific weight under during interrogations, as well as in the activities of lawyers, operatives, etc. Note that the effectiveness of communicative activity directly depends on communicative culture of a lawyer, which should be based on knowledge, a deep understanding of the most important aspects theories of the culture of legal activity.

Of course, lawyers must be able to communicate clearly with everyone involved in a client's matter, whether opposing counsel, parties, judges, or witnesses. Lawyers must also remain cognizant of the impact of language on judicial outcomes. Consider that the testimony of the star witness in the George Zimmerman trial who spoke African American Vernacular English was found "not credible" by at least one juror and apparently disregarded by others in 16 hours of deliberations [3]. Clearly, deficiencies in communication can have negative ramifications on the judicial system. In today's world, factors such as language variations, dialect, the increasingly diverse population in the United States, and the expanding global nature of lawyers' practices influence the communication process. Improved technology makes communication frequent between people all over the world. As a result, it is imperative that lawyers both communicate and facilitate communication across different languages and cultures.

A lawyer is first and foremost an advocate. However, the role as interpersonal communicator and counselor is also critical. Former Chief Justice Burger has called upon lawyers to work to reduce friction in our complex society. By developing an awareness of the importance of intercultural communication to lawyers, lawyers may be able to reduce friction between themselves and clients of diverse cultural backgrounds and improve the lawyering process.

For Ukrainian lawyers or public servants the intercultural professional competence is necessary as a guarantee to gain access to the European labor market in jobs where they have English speaking colleagues, partners or clients, where they must keep documentation in English, where they must obtain or provide information in English. Awareness of the above necessities of their future career will boost motivation and make study conscious and purposeful. It is essential that Ukrainian employers articulate their need for intercultural competent employees and support different training projects for developing required skills of their employees within their organizational perspectives while law students and legal practitioners are individually responsible to develop and maintain appropriate professional competence to be successful player at the labor market [4].

Literature

1. file:///C:/Users/User/Downloads/4077%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-3999-1-10-20220512%20(1).pdf
2. <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journalpaper/2017/may/2309/roshrnsh7e8.pdf>
3. <https://www.americanbar.org/>
4. <https://scholarlycommons.law.northwestern.edu/>
5. https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11268/1/Roma_niuk_Malejeva_195-200.pdf

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЮВЕНАЛЬНИХ ПСИХОЛОГІВ: ДІАЛОГІЧНЕ СПРЯМУВАННЯ МОВЛЕННЯ

Клименко Кіра

студентка 1-го курсу інституту права та безпеки
Науковий керівник: **Подлісецька Ольга**
доцент кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент
Одеський державний університет внутрішніх справ

Професійна діяльність ювенальних психологів напряму пов'язана з дітьми, які стали свідками злочинів, були потерпілими або скоювали правопорушення. В обов'язки психологів цього напряму входить розмова з дітьми, що підпадають під сферу їхньої діяльності, роз'яснення їхніх вчинків та відповідальності за них, а також допит/опитування дітей з метою дізнатися деталі злочину.

Тому ювенальним психологам вкрай важливо розуміти, що їх мовлення з дітьми повинно підбиратися індивідуально під вік дитини, її статус (підозрюваний, свідок, потерпілий), та психологічний стан. При цьому ювенальний психолог має дотримуватися суворих меж законів, не перешкоджаючи слідству та допомагаючи дитині.

Опитування/допит дітей є однією зі складових праці ювенального психолога. Це складна та багатостороння діяльність, що вимагає як дотримання правових норм та законів, так і знання рекомендаційних статей і документів, таких як «Пекінські правила» 1985 року та Резолюція ЕКОСОП № 2005/20, 2005 року. При допиті/опитуванні дитини потрібно спиратися на статтю 226 КПК України, де чітко прописані особливості допиту неповнолітніх осіб. За цією статтею допит дитини не може проводитися довше години без перерви, та має йти не довше двох годин на добу. При чому психолог має вміти визначати, коли дитина втомлюється раніше цих строків, та за необхідності переривати допит.

При допиті/опитуванні дитини психолог має ставити запитання дитині, аби направити її розповідати важливу для слідства інформацію.

Відомо, що «в залежності від фази опитування психолог має використовувати різні види запитань» [1, с. 22]. На вступній фазі треба використовувати запитання, які знизять напругу дитини, а також дозволять психологу зрозуміти шаблони її поведінки, аби в подальшому визначити достовірність її слів. Як писали Мілорадова Н. Е. та Пашко Н. О., «На фазі вільної розповіді можна використовувати як приклад такі конструкції: «розкажи мені, що сталося, мені важливо почути твою версію», «розкажи все, що пам'ятаєш, усе, що є важливим», вони зададуть напрямок допиту/опитування» [1, с. 23]. Якщо під час цієї фази неповнолітня особа не може вільно розповісти події, бо не розуміє як, або не може підібрати правильних слів, психолог має направити дитину уточнювальними запитаннями, при цьому використовуючи інформацію, що вже казала дитина раніше [1, с. 23]. Цими дослідниками помічено, що «під час фази детальних запитань спеціаліст має пам'ятати, що цей етап опитування повинен мати таку форму розмови, яка підбирається з урахуванням вікових і психологічних особливостей неповнолітнього» [1, с. 23]. Під час цієї фази особливо важливі запитання з відкритою формою відповіді,

формулювання яких буде зосереджено на допомозі неповнолітнім особам пригадати деталі злочину. Але при цьому варто не використовувати навідних питань, дозволяючи опитуваній дитині самій згадати деталі. Ювенальний психолог має вміти підібрати питання так, аби максимально допомогти дитині у відновленні подій. За рекомендацією авторів навчально-методичного посібника «Підготовка працівників структурних підрозділів Національної поліції України у частині забезпечення та захисту прав дітей», варто використовувати порядок «де», «коли», «як», «хто», уникаючи при цьому «чому» [2, с 115]. Такий порядок може допомогти дитині послідовно відновити перебіг подій. А відповідь на питання «чому» потребує розуміння причинно-наслідкових зв'язків, яке може бути слабке або відсутнє через недостатній рівень розвитку психіки.

Під час допиту/опитування дитини ювенальний психолог має також розуміти ступінь правдивості та повноти інформації, для цього можна використовувати психолінгвістичні методи.

Але слід пам'ятати, що діти, які стали свідками, або жертвами злочинів, можуть невміло користуватися вербальними засобами передачі інформації про події, що з ними сталися, тож психолог має спиратися на індивідуальні мовні сигнали.

У випадку праці з підлітками, ювенальному психологу може бути складно лише за змістом слів підлітка зрозуміти подію злочину, бо підліток може цілеспрямовано брехати, особливо коли він підозрюваний. Тому в мові підлітка психолог має спостерігати за тим, як саме він говорить. У своєму дослідженні Васюк К. М. виділила 4 основні групи параметрів, за якими досліджувала брехливість повідомлень: мовні помилки, особливі мовні конструкції, зміни загальної будови тексту та зміни деталізації [3]. Після проведення дослідження дослідниця дійшла висновків, що ці параметри мають значення, але тільки при відносному порівнюванні з правдивими повідомленнями досліджуваного суб'єкта. Тому для ювенального психолога важливо при допиті встановити звичну для дитини або підлітка манеру розмови.

Як і будь-які інші правопорушення, злочини за участю дітей простіше попередити, аніж вирішувати їх через розслідування та суди.

Психолог Ірина Узунова пропонує таке визначення: «Профілактика девіантної поведінки дітей – це система комплексних заходів, які здійснюються державними і громадськими

організаціями і спрямовані на виявлення та ліквідацію причин, що негативно впливають на здоров'я і розвиток особистості неповнолітніх, сприяють їх бездоглядності, вчиненню ними правопорушень»[4, с. 112].

Для цього ювенальним психологам потрібно проводити превентивну роз'яснювальну діяльність, спрямовану на дітей у групі ризику в першу чергу. У своїй статті Воднік В. Д. писала: «На думку науковців, викладачів, працівників різних установ, які мають справу з неповнолітніми, основною причиною злочинності неповнолітніх є несприятлива обстановка в сім'ї та її негативний вплив»[5]. Тобто діти, що зростали у неблагополучних, псевдоблагополучних сім'ях входять до групи ризику, бо мають вищі шанси стати учасниками злочину, ніж діти, що зростали у благополучних родин.

Поруч із негативним впливом сім'ї одним із найважливіших криміногенних чинників психолог Воднік В. Д. називала такі чинники, як «недоліки в роботі навчальних закладів, невіршені проблеми шкільного навчання й виховання, особливо в системі правового виховання, які різко загострилися в період соціальної й економічної кризи» [5].

Тобто відсутність у школі просвітницьких та профілактичних заходів для дітей зі схильністю до девіантної поведінки також сприяє поширенню злочинності серед них. З огляду на воєнні дії, що відбуваються на території України, правопорушення дітей стали ще більш гострим питанням, разом із дитячим жебракуванням. Але головною проблемою в питанні превентивної діяльності ювенального психолога залишається відсутність нормативних методів, які б регулювалися та заохочувалися з боку держави. Воднік В. Д. вважає: «Школи, інші навчальні заклади для неповнолітніх втрачають виховні функції. Припинили діяльність, яка стосується дозвілля, численні молодіжні громадські організації... Знайти кожному підлітку справу до вподоби, за його інтересами й нахилами — найважливіша умова профілактики втягнення їх у вчинення злочину або іншу антисуспільну діяльність» [5].

Зайняти підлітків справою, що відповідає нормам закону, є основою для запобігання прояву в них девіантної поведінки, але наразі через економічне становище та подорожчання сфери

позакласних занять батькам, або іншим особам, що виконують їх функції, може бути складно зайняти дитину.

У висновку можна сказати, що ювенальному психологу варто спочатку детально розібрати усі проблеми своєї професії, особливо її мовну складову, а вже потім починати працювати. Компетентний ювенальний психолог має володіти навичками підлаштовувати свою мову під дитину, враховуючи всі її особливості, розуміти основи психолінгвістики, та вивчати проблеми своєї професії.

Література

1. Андреевкова В. Л., Бороздіна К. А., Бугаєць Т. І. та ін. Підготовка працівників структурних підрозділів Національної поліції України у частині забезпечення та захисту прав дітей; навч.-метод. посіб. ч. 1/ за заг. ред. Т. В. Журавель, Л. В. Зуб, О. В. Ковальнової, Ю. В. Пилипас. Київ: ФОП Буря О. Д., 2019. 515 с.

2. Васюк К. М. Психолінгвістичний аналіз граматичної будови брехливого повідомлення; експериментальне дослідження; <https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1297/1.pdf> psychological journal, 2019, 13 с.

3. Воднік В. Д. Злочинність неповнолітніх: причини та шляхи запобігання (за даними дослідження у м. Харкові). *Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2015. № 3. С. 155-178.

4. Мілорадова Н. Е. Пашко Н. О. Особливості проведення допиту неповнолітніх, які постраждали від насильства. *Психологічні науки*. Харків: ХНУВС, 2020. С.19-26.

5. Узунова І., Пихтіна Н. Профілактика негативних проявів у поведінці дітей дошкільного віку: загально-педагогічні та спеціально-корекційні методи; *Сучасна дошкільна освіта у наукових пошуках молоді: збірник наукових статей студентів спеціальності "Дошкільна освіта" / за заг. ред. О. Л. Коноко*. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2022. 150 с.

ІСТОРІЯ ЗАБОРОН УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: БОРОТЬБА ЗА УКРАЇНСЬКУ ІДЕНТИЧНІСТЬ

Коржова Каміла

студентка 1 курсу інституту права та безпеки

Науковий керівник: доцент **Подлісецька Ольга**

Одеський державний університет внутрішніх справ

Сьогодні дедалі більше українців переходять на спілкування українською мовою, і цей процес суттєво пришвидшився після початку масштабної агресії Росії. Така тенденція тісно переплітається з багатоміліардною історією утисків української мови, яка неодноразово зазнавала переслідувань як за часів Російської імперії, так і в період Радянського Союзу. Упродовж останніх 150 років українську мову забороняли близько 170 разів, що було частиною цілеспрямованої політики руйнування національної ідентичності та асиміляції українців. Українську мову нерідко називали «сільською», створюючи таким чином негативний стереотип, який сприяв її маргіналізації. Водночас саме сільські регіони зберегли її автентичність і багатство культурних традицій. Радянська та російська пропаганда систематично прагнули знецінити українську культуру, применшуючи її значущість. Для цього використовували заборони, дискредитацію та упередження, щоб поступово витіснити її з суспільного простору. Історія відвертих утисків української мови бере початок із XVI століття. Зокрема, у 1569 році, після Люблінської унії, всі книги, надруковані в Україні, опинилися під контролем польського королівства. Тоді ж царська влада почала систематичну боротьбу проти української культури, що перш за все проявлялося в масовому спаленні книг, а пізніше — у русифікації церкви. Ці дії стали підґрунтям для подальших обмежень, серед яких була заборона друку українською мовою. За часів Російської імперії українська мова опинилася під забороною понад 30 разів. Особливий вплив на її розвиток та на українську культуру в цілому справили два ключові документи — Валуєвський циркуляр 1863 року та Емський указ 1876 року.

Валуєвський циркуляр — це таємний указ, виданий 18 липня 1863 року міністром внутрішніх справ Російської імперії Петром Валуєвим, який забороняв друк шкільної та релігійної літератури українською мовою. У документі підкреслювалося, що навчання у всіх освітніх закладах має провадитися виключно російською, а

використання української в школах оголошувалося неприпустимим. Також у циркулярі містилося твердження, що окремої української мови «не було, немає і бути не може», а існуючий народний говір визначався як «зіпсована» версія російської під польським впливом. Додатково Валуєв зобов'язав цензурні органи припинити друк книг українською мовою, зокрема духовного характеру та навчальних матеріалів для початкового читання. Серед заборонених текстів опинився і український переклад Нового Завіту П. Морачевського. Варто зауважити, що така політика викликала дискусії навіть серед членів уряду. Наприклад, міністр народної освіти Олександр Головнін у відповідь на запит Валуєва щодо заборони книжок зазначив, що видання літератури українською мовою не можна вважати незаконним [1]. Дія Валуєвського циркуляра тривала 13 років і завершилася появою більш строгого обмеження — Емського указу 1876 року. Цей документ, виданий імператором Олександром II, значно посилив утиски щодо використання української мови в усіх сферах. Український історик і літературознавець Федір Савченко підкреслював, що Емський указ став розширеною версією Валуєвського циркуляра, але його обмеження були значно жорсткішими та діяли майже вдвічі довше — до 1906 року. Ці заходи демонструють систематичну політику Російської імперії зі знищення української мови через нав'язування російськомовного середовища. Українську багаторазово забороняли, тоді як російська отримувала привілейований статус. Багато сучасних носіїв російської мови навіть не замислюються над тим, чому саме вона стала їхньою «рідною» мовою. Цей вибір сформувався історичними обставинами, зокрема мовною політикою Російської імперії та подальшою радянською пропагандою. Серед молодого покоління нерідко можна почути спроби виправдати небажання переходити на українську, наприклад, згадками про складність мови. Однак головною причиною такого ставлення є не складність, а багаторічний вплив минулих поколінь, які відчували на собі тиск політики русифікації. Наслідки цієї історичної травми все ще проявляються в сучасній мовній ситуації.

Радянський період в історії України став одним із найскладніших і найсуперечливіших етапів у розвитку української мови та культури. Після розпаду Російської імперії виникла надія на відродження національної самобутності, але з утворенням Радянського Союзу почалася ще жорстокіша хвиля репресій. Цей

період відзначався винятковою безжальністю методів: будь-які спроби підтримувати розвиток української культури або освіти зустрічалися з жорстокими покараннями, зокрема смертною карою, ув'язненнями чи голодними експедиціями. Митці були змушені тікати за кордон, а ті, хто залишався, часто стикалися зі звинуваченнями у зраді. Радянська влада запровадила політику повного знищення української ідентичності через концепт "єдиного радянського народу", в межах якого українській мові та культурі фактично не залишалося місця. Спочатку більшовицька влада підтримала українізацію, що бере початок у період Української революції 1917–1921 років. Ця політика частково впливала з необхідності здобути лояльність українських комуністів [2]. Тривала українізація до 1933 року, поки не настав період «контрукраїнізації», який ознаменувався масштабними утисками української мови. Вони прийшли на зміну офіційно декларованій політиці «українізації» 1917–1933 років. Та політика, як виявилось, була лише тимчасовою тактичною стратегією, спрямованою на здобуття підтримки українських комуністів для Йосифа Сталіна. Відсторонення Миколи Скрипника з посади наркома освіти УРСР і звинувачення його в сприянні «буржуазно-націоналістичним тенденціям» під час створення української наукової термінології стали сигналом до початку нового етапу мовної політики, позначеного системним антиукраїнським терором. Також цей період характеризувався різким збільшенням кількості російськомовних шкіл і класів. Паралельно тисячі українських педагогів було оголошено «ворогами народу» та звільнено. Загальна русифікація супроводжувалася масовими репресіями, фізичним знищенням національно свідомих мовознавців і письменників. У 1933 році було ухвалено «Український правопис», який суттєво обмежував розвиток мови. Заборонялися шкільні підручники й українськомовні навчальні матеріали для вищих навчальних закладів, а також будь-які дослідження з історії української літератури та мови. Мовна політика, розроблена у Москві, спрямовувалася на уніфікацію та поступове змішання мов. У радянській Україні ключовими постулатами лінгвістичних досліджень стали твердження про «позитивний вплив» російської мови на українську та «гармонійність українсько-російської двомовності». Ці нав'язані тоді концепції й досі створюють проблеми для подолання мовних бар'єрів, які постають перед українцями [3]. В цей же період

почалися репресії, і однією з найяскравіших сторінок є історія будинку «Слово» в Харкові, який став символом трагедії української культурної еліти. Сьогодні це питання набуває особливого значення. На тлі масштабного російського вторгнення та змін у політичному курсі країни воно стимулює глибше осмислення необхідності збереження і захисту української мови, культури та ідентичності. Україна — це не просто точка на карті, а держава зі значною історичною спадщиною та культурними здобутками. Усвідомлення цього допомагає українцям утвердити себе і показати світу, що український народ здатний боротися за свої права і відстоювати їх із гідністю. Уявіть лише масштаб трагедії: під час репресій загинуло близько 260 тисяч українців. З будинку «Слово» більшість діячів культури було розстріляно в Сандармоху, інші опинилися у вигнанні. Проте були й ті, хто залишився працювати на радянській режим, не протиставляючи себе системі. Павло Тичина є одним із таких прикладів — згодом він обійняв посаду голови Верховної Ради УРСР [4]. Іван Багрянний став вигнанцем у період репресій і у своєму листі-памфлеті «Чому я не хочу вертатись до СРСР?» висловлював неприйняття радянської політики. Він писав, що не бажає повертатися на ту "родіну", зазначаючи, що таких, як він, сотні тисяч. Їх примушують повертатися силою, застосовуючи зброю, проте вони воліють загинути на чужині, ніж знову опинитися в тому жахливому місці. Слово "родіна" для нього мало глибоко негативний зміст, ставши символом зневаги й насильства, насадженого радянською пропагандою. Більшовики створили єдину "совітську родіну" для понад ста національностей, перетворивши її на потужний інструмент насильницької уніфікації культур і традицій та тюрму народів, відому під назвою СРСР. Цей виступ Івана Багряного став маніфестом для багатьох українців, які прагнули свободи й не приймали політики насильницького зрощення націй і культур. До здобуття незалежності України радянська влада наполегливо насаджувала ідею про «братні народи» українців і росіян, які нібито мають спільну історію, мову та культуру. Ця пропаганда була спрямована на поступове стирання української ідентичності, переконуючи, що справжня мова українців — російська, а все українське є другорядним. Звучить невтішно, чи не так? Попри це, й сьогодні в Україні залишаються люди, котрі досі вірять у ці нав'язані радянські і російські міти [5]. Щоб уникнути русифікації, варто пам'ятати слова українського дисидента та

політика В'ячеслава Чорновола: допустити співіснування двох державних мов або введення однієї державної і однієї офіційної — це шлях до руйнації держави. Як приклад він наводив євреїв, які відродили мертву мову і об'єдналися навколо неї. Ця думка нагадує про те, що мова відіграє ключову роль у збереженні національної ідентичності та згуртованості суспільства. Лише через шанобливе ставлення до рідної мови та її розвиток можна гарантувати незалежність і суверенітет країни. Українська мова — це не просто інструмент спілкування. Вона є символом нашої боротьби за свободу, який потребує захисту та дбайливого збереження.

Література

1. Хорова творчість М.В. Лисенка у контексті боротьби інтелігенції проти заборони української мови і культури. Л. Філатова. 2012. № 10. С. 73-74.
2. Савченко Ф. Заборона українства 1876 р. Харків-К., 1930. С. 200.
3. Шаповал Ю. І. Історичні передумови й чинники виникнення мовного питання в Україні. Мовна ситуація в країні : між конфліктом і консенсусом. К. : ІПіЕНД імені І. Ф. Кураса НАН України, 2008. С. 12–33.
4. Україна. Історія з грифом «Секретно» / Володимир В'ятрович. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2025. 109 с.
5. Багрянний Іван. Чому я не хочу вертатись до СРСР? Вінніпег: Накладом Ком. Українців Канади, 1946. 38 с.

FORMATION OF PROFESSIONALLY DIRECTED INTERCULTURAL COMMUNICATION DURING ENGLISH LANGUAGE LEARNING

Kraynya Dariya

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

The purpose of the article is to define some lexical and grammatical features of English language legal discourse with the aim of development of a methodology for professional and language training intercultural competence of future lawyers.

The connection between culture and language is most clearly manifested at the level of language that is directly related to objects and phenomena of the surrounding reality, vocabulary. Lexical system caused mainly by the phenomena of the material world, social factors. First of all, fragments of social experience determined by the main activity of the ethnic group are reflected in the vocabulary. The main function of language is to be a means of communication between people. An equally important purpose of language is to be a means language learning. In other words, language participates not only in the transmission of thought about something already known (by another person), but also in the formation of thought itself (for oneself). The official inclusion of national and cultural components in the content of education requires a revision of the old status of a foreign language teacher: he must be a connoisseur not only of foreign language culture (political, cultural, artistic, linguistic, etc.) but also of one's national culture, since the process of learning a foreign language and its subsequent application rightly programmed as intercultural communication, as a dialogue of cultures, which involves the definition of different terms and concepts of a country studies nature, in particular the content of the country studies unit information and criteria for its selection, staying methods and techniques presentation of country studies material, its consolidation and application of a complex of authentic materials and methods of working with them.

The role of a foreign language is not limited to the fact that it is considered one of the priority disciplines nowadays. It helps expanding not only the philological, but also the general outlook, when learning a foreign language, we master new means of communication for direct access to values world culture. In connection with this, we can talk about the process acculturation of the personality when learning foreign languages, i.e. assimilation by a person who grew up in the same national culture, essential factors, norms and values of another national culture [1, p. 356]. The professional activity of law enforcers requires certain speaking skills, which are based on the use of highly specialized vocabulary in order to be able to prepare business and professional correspondence, resumes, protocols, resolutions, write clear, detailed texts of various directions, related to personal and professional spheres, to use basic means of communication to combine statements into a clear, logically unified discourse. Regarding language skills and abilities, which law enforcers must be able to have successful professionally

oriented written English communication, then knowledge is necessary here a large volume of legal terminology, vocabulary, grammatical structures and rules of English syntax and a wide range of language forms necessary for the production of various professional texts.

In addition, sociocultural and pragmatic competences, which extremely important for the professionally oriented written communicative competence of future lawyers involves: application intercultural understanding in the process of direct writing communication in a professional environment; understanding of different corporate cultures in specific professional contexts and what in a way they are related to each other.

Література

1. Каніболоцька О. А. Проблема міжкультурної комунікації в процесі вивчення іноземної мови у вищій школі. Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия Филология. Социальные коммуникации. 2010. Т. 23 (62). №1. С. 355–359

ETHICAL ASPECT OF POLICE COMMUNICATION

Ksiuk Kateryna

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

The ethical principle of communication is formed in world culture in the process of development of human life, it involves communication, therefore it also seeks to regulate moral rules and norms human communication. On the one hand, these rules and norms accumulated in customs and written and unwritten traditions of people's different countries. On the other hand, they are summarized in the works of thinkers and scientists who are looking for universal ethical rules and norms, moral traditions and laws. In the first case, in the most general these searches appear in our time in the form of a golden rule. In ethics is a biblical commandment: "Do unto others as you would have them do did to you." As we have seen, this rule contains one of the first formulated moral principles of equality in history humanity According to

this principle, moral requirements have to treat all people equally, regardless of their social status and living conditions.

One of the key ethical principles is altruism, which emphasizes the importance of prioritizing the interests of others over one's own. This principle was first introduced by O. Comte as the basis of his ethics system, encouraging people to suppress their selfish tendencies and to selflessly serve others. In Soviet times, this principle was supported through the principle of collectivism, which gave priority the needs of the community over the individual. Today, the guiding principle is humanism, the priority of which is the development and self-realization of the individual in all areas of life, including business. Prioritizing humanistic values, comprehensive understanding of universal moral principles can serve as a basis for ethical business communication with international partners. So, it is necessary take into account the general foundations of the manifestation of these moral principles in each of countries of communication.

In relations with citizens, police officers must be steadfast adhere to the principle of philanthropy, which is especially expressed in: politeness and benevolence; respect, tact, etc. Importantly to point out that, regardless of personal political views and beliefs every police officer is obliged to uphold the policy pursued by the state in accordance with the law. He serves the law and defends it.

When communicating with foreigners, police officers are obliged strictly adhere to the laws of Ukraine, treat them kindly and attentively, respect their human dignity, avoid discrimination based on gender, race, age, nationality, religion, citizenship, social origin, political and others' beliefs. In official relations with foreign citizens, personal behavior must be a model of politeness, tact, external neatness and internal discipline, culture communication, especially language, predicting moral (sometimes political) consequences of their actions, prevention of undesirable consequences actions that will in every possible way contribute to increasing the authority of the police of Ukraine.

COMMUNICATION PROCESSES IN SOCIETY

Kulinich Vladyslav

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

Analyzing the process of communication, we are convinced at every step that it is communication, the exchange of experiences, thoughts, desires, and so on. But this approach will be somewhat simplified, as we focus only on the formal side of the problem. In fact, information is not only transmitted, but also formed, clarified, developed. The concept of "communication" has become significant for the development of the modern information society. Modern research proves the inseparability of the concepts of communication and information. Any communication involves the transmission of information, and any processing of information - the presence of communication. Communication - a special type of active exchange of information, a source of development of communicative capabilities of the individual.

A communication network is formed when several objects are connected together by several channels. The communication network establishes a connection between individuals, as well as between senior management and each production unit. However, the creation of communication networks, the formation of stable communication channels faces a number of difficulties caused by defects in the information channels and defective encoding or decoding of received messages. Problems related to the creation of effective communications can be divided into two main groups: problems of structural communications and problems that arise in the process of interpersonal communication. In the process of communication there is a social orientation of the participants. Dissemination of information in society occurs through a kind of "filter" of trust or distrust: true information can be rejected, and false - accepted. That is, in the process of communication there must be mutual understanding between its participants. Thus, the communication barrier is a psychological barrier to adequate information between communication partners. Barriers to communication are not the result of conscious, arbitrary and directed protection from information, their effect is contradictory. The system of

barriers is a kind of automated protection when a kind of human security alarm is triggered. The human psyche simply could not withstand the collapse of information. The process of business interaction does not always happen in the desired direction. The inevitability and positive role of conflict as a result of the existence of group interests raises the question of the most effective ways to manage conflicts. Experience shows that the conflict becomes constructive, which allows a positive resolution only if the parties use successful communication strategies: active discussion, not avoiding the problem; attempts to understand the point of view of another, rather than shifting the blame; creating conditions for a free exchange of views, not silence; focusing on specific issues rather than escalating the conflict; compliance with the rules of conduct, not disregard for the criteria of moral conduct. Effective communication provides the best way to resolve conflicts using the most optimal means. Among the objective and more general conditions, the condition of taking into account feedback should be singled out. Feedback allows a person to adjust their activities, to achieve a balance between their needs and expectations of partners. You should take the feedback correctly: listen carefully to your interlocutor to the end, without interrupting or arguing with him, even in thought; to retell what you have heard in your own words will allow you to notice misunderstandings in time; remember that each of the participants in the communication has his own subjective idea of you as a particular person; you don't have to change your behavior when you get feedback; expressing opinions to the partner encourages him to react accordingly, and this also helps to better understand how words and actions are perceived. Thus, communication is a universal reality of social existence and an expression of the ability of a social person to coexist, which is an indisputable condition of life. Communication is impossible without the existence of a human community. Only within the community, within the speech-communicative interaction, it is possible to reach understanding, agreement and develop moral and practical norms. The principles of the ideal communicative community are realized within the real communicative community of mankind, especially when it comes to the possibilities of human life in society, the reality of human contacts and interactions, the preservation of community norms, human rights and dignity.

ETHICS AND CULTURE OF PROFESSIONAL BROADCASTING IN LAW ENFORCEMENT

Kulichenko Svitlana

Student of the 3rd year

Academic supervisor:

Teacher of the Department of Language Training

Arapaki Maryna

Odesa State University of Internal Affairs

At the present stage of the development of Ukrainian society, with the adoption of the new Law of Ukraine «On the National Police» and the change in the priorities of professionalization of the police, the proper level of speech preparedness of the latter and their compliance with the norms of speech culture in terms of communication with citizens have become important signs of this profession.

For law enforcement officers, whose professional activities are closely related to the constant need for communication, the culture of oral and written speech determines in general the culture of work and, most importantly, the culture of relationships in daily communication in various spheres of public life. The National Rules of Ethical Conduct of Police Officers , approved by order of the Minister of Internal Affairs on November 9, 2016, clearly defines the basic requirements for the professional behavior of a law enforcement officer, among which proper place is given to compliance with the norms of business broadcasting, and the prevention of the use of profanity.

That is why knowledge of language norms, the ability to accurately formulate thoughts, intelligently use the lexical richness of speech, grammatically correctly construct phrases, clearly pronounce sounds and their combinations, correctly emphasize, etc. Should become not only desirable, but mandatory elements of the speech behavior of police officers. The acquisition and skillful application of these skills will help to increase not only the level of personal culture of individual representatives of this profession, but also the authority of the national police among the population as a whole.[1]

The formation of a professional speech culture of law enforcement officers should be carried out taking into account the parameters of professional situations: the place and time of the situation, the

characteristic circumstances, the social roles of the participants, the tasks of the participants, the method of communication.

Work on the formation of professional speech law enforcement officers is an indispensable stage in their professional improvement. The professional speech culture of law enforcement officers implies the ability to recognize the necessary information during various investigative actions, adequate behavior in typical professional situations, the ability to conduct telephone conversations, conduct a monologue, maintain a dialogue, adequately respond to the statements of partners, produce professional correspondence, and competently draw up professional texts.

The speech culture of a member of the National Police is his unique business card. It is possible to judge poise and education, intelligence, upbringing, tact from the culture of speech. It has long been established: he who thinks clearly speaks clearly. Language can be well-argued, logical, based on great information, but dry, emotionally unclear. Such language is poorly received and can degrade other features of the speaker.

By the logic and reasoning of the language, people judge the attitude of a colleague; according to prominence, formality of the language, lexical richness - according to education; by the tone of speech - by upbringing. Whatever virtues a comrade possesses, he can lose his respect if he does not know the language, suffers from an imperfect, poor language.

Sociological surveys on the work of law enforcement agencies show that, in general, the population is not satisfied with the quality of communication between members of law enforcement agencies and citizens. Colleagues of armed groups suffer from the inability to find an approach to a person, possess a low level of communicative knowledge, skills, and abilities. At the same time, out of all the power structures of the state, the police in the larger future needs communication with the population both from the point of view of its information, and from the position of preventive work, and during the investigation of crimes. The basis of the live communication of the National Police with citizens is the language of cooperation - a language that is friendly and benevolent, thorough and understanding, informative and emotionally entertaining, that motivates those around him to listen to the soldier's opinion and provide him with the necessary assistance.[2,24]

The persuasiveness of the partner's language lies in the fact that it is necessary not only to convey (oral or written) information, but to convince the user of the information in its importance, relevance and necessity carry its excavation, account of the analysis. For this purpose, the following are used: clear arguments; the appropriate tone of the letter, speech; account of the composition and state of audiotopia; emotionality of oral speech or document; connection to such concepts as «honor», «obligation», «responsibility», «dignity», «conscience», «compassion», «compassion», «humanity». In order for the speech to be convincing, it is necessary, better, that the accomplice himself should be convinced of the truth of the information given. Second, you need to convince only those people who have a different point of view. Therefore, great tact and respectful attitude towards information users is required from the collaborator.[2,25]

The patrol officer (postal) must address citizens with respect for «You», present his requirements and observations in a satisfactory form. When approaching a citizen, he must greet him, after which, putting his hand to his head, tell him his surname and rank and show him his service certificate and inform about the purpose of the promotion. If citizens report to the police officer, he is also obliged to apply the law to the chief, to listen carefully and to take measures on their claims, if necessary in these cases, to explain where to contact to write out the question.[2,26-27]

E.F. Zeep singled out the following professional qualities necessary for any competent specialist: attentiveness, memory, memory and other types of memory, technical thinking, creative imagination, attentiveness, emotional stability, perseverance, perseverance flexibility, purposefulness, discipline , self-control, etc.[3,37]

Competence in communication requires the willingness and ability to build contact at a psychological distance – both remote and close. Difficulties can sometimes be connected with the ineptitude of the position – the possession of any one of them and its commercialization everywhere, regardless of the character of the partner and the specificity of the situation. In general, competence in communication is usually connected with mastering not just any one position in the best quality, but with adequate access to their spectrum. Flexibility in adequately changing psychological positions is one of the essential indicators of competent communication. Competence in all types of communication

consists in achieving three levels of partner adequacy – communicative, interactive and perceptive. [2,76]

Literature

1. On the approval of the rules of ethical behavior of police officers: order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated November 9, 2016 No. 1179 // Database «Legislation of Ukraine» / Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text> (date of application: 16.10.2024).

2. Communicative etiquette of employees of the National Police: a monograph/ Author team: Professor S.A. Zvilyuk; associate professors: O.M. Mitina, Y.I. Shmalenko, E.V. Tyagniryadno, L.M. Rostomova, L.B. Tarasenko; Art. Off K.I. Drapalyuk; A.G. Bochevar; teacher P.V. Miller. Odesa: ODUVS, 2016. 155 p.

3. Life competence of the personality: science-method. Manual / [by ped. L. V. Sokhan, I. G. Yermakova, etc.]. K.: Bohdana, 2003. 520 p.

ВИКОРИСТАННЯ АНГЛОМОВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ЮРИДИЧНІЙ МОВІ

Лісовська Олена

студентка 2 курсу інституту права та безпеки
Науковий керівник: старший викладач кафедри
мовної підготовки **Єліссєва Світлана**
Одеський державний університет внутрішніх справ

Вивчення термінології набуває особливої важливості в сучасному світі, оскільки саме вона забезпечує взаємозв'язок між різними галузями знань, сприяючи точності та однозначності понять. Термінологія постійно еволюціонує, відображаючи нові реалії, наукові досягнення та технічний прогрес, розширюючи свої межі. Її вивченням займаються не лише фахівці у сфері лінгвістики, але й науковці та професіонали інших дисциплін, адже точність у термінології є основою для ефективного обміну знаннями та міждисциплінарної співпраці. Зрештою, терміни є ключем до розуміння складного світу та його структури.[1, с.199]

Запозичення з інших мов – природний процес, характерний для будь-якої розвиненої національної мови, включаючи мову науки.

Формування мови науки залежить від загального розвитку національної мови. Термінологія сучасної англійської мови складається з власних і запозичених слів, здебільшого голатинського походження. Включення юридичних термінів до англійського юридичного дискурсу супроводжується активним словотворенням та певними семантичними змінами.[2, с.260]

Л. Блумфілд вважав, що запозичення — це засвоєння елементів, які відрізняються від явищ, властивих основній мовній традиції. Він пояснював цей процес тим, що кожна мовна спільнота переймає певний досвід у своїх сусідів. Науковець виділяв три типи запозичень за їхньою кодифікацією:

1. Діалектні запозичення — походять із того самого мовного ареалу.
2. Культурні запозичення — надходять до однієї мови з іншої разом із культурними явищами.
3. Внутрішні запозичення — виникають через безпосередні мовні контакти.

Блумфілд також наголошував, що чітко розмежувати ці типи часто неможливо, оскільки межі між діалектами та мовами не завжди чіткі.[3,с.8]

Правова комунікація демонструє постійну відкритість української мови до впливів іноземних мов, що значною мірою зумовлено укладенням Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Зростаюча кількість міжнародних контактів у сферах економіки, політики та права, а також вплив ЗМІ, масової культури й соціальних мереж сприяють природному збагаченню мови.

Сучасна українська мова активно поповнюється новими запозиченнями майже в усіх галузях науки й суспільного життя, зокрема й у правовій термінології. До таких термінів належать: *деолігархізація, деокупація, меседж, санкції, колаборація, імпічмент, омбудсмен, форс-мажор, кіберзлочин, сепаратизм*, тощо.

Однак широке використання іншомовних запозичень викликає дискусії, особливо коли мовокористувачі замість перекладу віддають перевагу транслітерації, а на вулицях міст поширюються вивіски іноземною мовою. Безпідставне використання іншомовних термінів за наявності українських відповідників загрожує розмиванням національного мовного фонду та надмірним проникненням американізмів і англіцизмів.[4, с.93]

Використання англомовних запозичень в українській юридичній мові набуло популярності через глобалізацію та інтеграцію з міжнародними правовими системами. Ці запозичення здебільшого стосуються термінів у сфері бізнесу, фінансів, прав людини, а також є частиною процесу адаптації українського законодавства до міжнародних стандартів. Проте їх використання викликає дискусії щодо точності та доцільності в юридичному контексті, оскільки можуть виникати труднощі з правильним тлумаченням таких термінів у національній практиці.

Література

1. Дорда С. В. Англомовні запозичення в українській юридичній термінології. *Термінознавство*. 2012. № 22. Суми: Видавництво Сумського державного університету, 2012. С. 45–52.

2. Шакало Л., Козубай, І. Англомовні запозичення в українській юридичній термінології. *Збірник наукових праць «ЛОГОΣ»*, (December 22, 2023; Boston, USA), С. 260–262.

3. Токарська А. Термінологічні запозичення англіцизмів/американізмів у вітчизняній юриспруденції. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». 2021. С. 91–96.

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ – УСПІХ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВОЗНАВЦІВ

Магац Вікторія

студентка 1-го курсу інституту права та безпеки
Науковий керівник: к.пед.н., доцент **Тягнирядно Євгенія**
Одеський державний університет внутрішніх справ

Мова є не лише засобом комунікації, а й ключовим інструментом професійної діяльності, особливо у сфері права. Для правознавця культура мовлення має особливе значення, оскільки саме через мову він формулює юридичні аргументи, тлумачить норми права та відстоює правові позиції. Як зазначає український лінгвіст О. Д. Пономарів, мова юриста повинна бути не тільки граматично правильною, а й логічною та переконливою, оскільки від цього залежить довіра до правознавця з боку суспільства, колег і клієнтів [6].

Мова – це складова професійної компетенції, показник загальної культури. Фахова мова правників ґрунтується на законах української мови, на її лексичних, морфологічних і синтаксичних нормах. Мовні засоби, що використовуються у діловому мовленні правників, достатньо різноманітні, проте вся багатоаспектність лексики передбачає одну найважливішу вимогу - використання усталених термінів, зворотів мови, формул, що увійшли в діловий стиль і характеризують професійні ситуації в галузі правоохоронної діяльності. Саме стандартизація ділового мовлення суттєво полегшує роботу правників, сприяє забезпеченню умов для створення і розвитку правового суспільства.

Сучасний етап функціонування сучасної української мови, безперечно, не може не позначитися на фаховому мовленні. Фах правника передбачає висококваліфіковане володіння словом, високу культуру мовлення, бо це вміння якнайтісніше пов'язане з усними виступами – чи то у ролі слідчого, чи у ролі експерта, доповідача, чи державного звинувачувача, судді чи адвоката.

Правознавці взаємодіють із широким колом осіб: клієнтами, суддями, адвокатами, представниками державних органів. Через мову вони доносять правову інформацію, здійснюють аналіз і тлумачення законодавчих норм. Відомий правознавець Г. П. Жилінський зазначає, що юридичне мовлення має відповідати принципам чіткості, точності та юридичної коректності [3]. Відсутність цих характеристик може призвести до непорозумінь або навіть правових помилок.

Юридична термінологія є невід'ємною частиною професійної комунікації, однак її використання має бути вмотивованим. Як наголошує лінгвіст Л. А. Лисиченко, надмірна складність і переважаність юридичного тексту спеціальними термінами може стати бар'єром у спілкуванні між юристами та їхніми клієнтами [5]. З іншого боку, надмірне спрощення може спотворити зміст правової норми та спричинити неправильне її тлумачення.

Культура мовлення юриста охоплює кілька ключових аспектів:

Правильність – дотримання норм граматики, орфографії та пунктуації. Відомий мовознавець Б. Д. Антоненко-Давидович підкреслював, що нехтування мовними нормами може призвести до втрати довіри до фахівця [1]. У юридичному контексті помилки в текстах законів, договорів або судових рішень можуть мати серйозні правові наслідки.

Точність і чіткість – юридичний текст повинен бути максимально точним, щоб виключити можливість різного тлумачення.

Доречність – мова повинна відповідати ситуації та рівню підготовки аудиторії.

Етикет мовлення – повага до співрозмовника, коректність висловлювань і уникнення емоційних оцінок.

У судовій практиці юридична мова має специфічні особливості. Вона повинна бути формальною, чіткою, логічною та однозначною. Французький правознавець Жан Карбонньє зауважував, що «слово в юридичному тексті виконує ту ж функцію, що й цифра у математичному рівнянні» [2].

Судова риторика також передбачає використання мовних конструкцій, що відповідають законодавчій традиції. Наприклад, у промовах адвокатів важливим є посилання на законодавчі акти, судові прецеденти та офіційні документи, що зміцнює аргументацію та підвищує її переконливість.

Сучасний етап функціонування сучасної української мови, безперечно, не може не позначитися на фаховому мовленні. Фах правника передбачає висококваліфіковане володіння словом, високу культуру мовлення, бо це вміння якнайтісніше пов'язане з усними виступами – чи то у ролі слідчого, чи у ролі експерта, доповідача, чи державного звинувачувача, судді чи адвоката.

Але можна зіткнутися з деякими проблемами культури мовлення в юридичній сфері. Серед основних проблем:

- юридична надмірність (legalese);
- невідповідність мовних норм рівню підготовки аудиторії;
- втрата юридичної точності через надмірне спрощення.

Тому правознавцям потрібно постійно вдосконалювати культуру мовлення. А для підвищення рівня культури мовлення юристам варто:

- регулярно вивчати нову юридичну термінологію;
- вдосконалювати навички письмової та усної комунікації;
- дотримуватися принципів юридичної коректності, точності й логічності;
- адаптувати стиль мовлення залежно від аудиторії.

Значення культури мовлення правознавця полягає в тому, що це є невід'ємною частиною професіоналізму в юридичній сфері. Чітке, коректне, логічне та аргументоване мовлення допомагає правознавцям виконувати свої обов'язки на високому рівні,

захищати права клієнтів, забезпечувати справедливість і стабільність у суспільстві.

Отже, культура мовлення є одним із ключових елементів професійної компетентності правознавця. Чітке, логічне, аргументоване мовлення сприяє ефективному захисту прав клієнтів, забезпечує юридичну точність та сприяє розвитку правової культури в суспільстві.

Література

1. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. К.: Либідь, 1994.
2. Carbonnier J. Droit et passion du droit sous la Ve République. Paris: Flammarion, 1996.
3. Жилінський Г. П. Мова права: теоретичні та прикладні аспекти. Харків: Право, 2008.
4. Лисиченко Л. А. Лінгвістичні аспекти правознавства. Київ: Наукова думка, 2012.
5. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. Київ: Либідь, 2001.

THE LANGUAGE OF LAW IS AN IMPORTANT ELEMENT OF PRACTICAL ACTIVITIES OF A LAW ENFORCER

Maltseva Oleksandra

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

In modern society, the role of a law enforcement officer is very important, and her performance requires not only physical readiness, but also deep knowledge of the language of law. Law enforcement officers are the first line of defense public safety and law enforcement, and their decisions and actions can have a decisive impact on the lives of citizens.

Knowledge of the language of law includes understanding legislation, legal terminology, precedents and legal norms. This knowledge help law enforcement officers effectively enforce the law and ensure justice in society. In this report consider why knowledge of the language of law is a key element in the practical activities of a law enforcement officer and how it affects them work and relations with the community.

Knowledge of the language of law remains extremely relevant and important an element for the practical activity of law enforcement officers in modern times society A large number of factors confirm the relevance of this topics

First, legislation is constantly changing, and legal the system is developing. Law enforcement should always be there updated and able to adapt their practical work to new one's requirements.

Secondly, they are responsible for the protection of the public security and crime prevention. Knowledge of the language of law helps them act effectively in situations where laws are broken and rights of citizens.

In addition, the work of law enforcement officers is often associated with participation in legal proceedings. Knowledge of the language of law is necessary for correctness presenting evidence, conducting cases and interacting with other participants legal process.

The language of law (legal language) is a functional variety literary language that has the corresponding stylistic and structural genre features determined by the specificity of the legal sphere and its communicative and professional needs. The language of law is one of the most important legal phenomena, which acts as the main form existence of legal acts. In this regard, the language of law is central a question of jurisprudence, on which such key problems of it are tied, as cognition, interpretation [1].

Language is an extremely important aspect of life and professional activity of each person. It reflects the national identity, intellectual and aesthetic tastes, and shows business qualities and general personal development. So, knowledge of the language the community in which you live is a sign of culture and education; understanding one's native language is a sacred duty; and the use speaking the language of one's profession competently and ethically is a professional norm activity Ivan Ogienko, an outstanding scientist, claimed: "Language is a way of expressing our life, cultural and national, it is way of organizing our existence" [2].

In the activities of a law enforcement officer, the language of the law is important, acting not only as a means of transmitting information, but also as a tool impact. The use of the language of law interacts with and affects interlocutor Competent use of language practice in the professional activity of a police officer contributes to the achievement positive results in the performance of assigned tasks.

The language of the right of a police officer can be considered in two aspects - oral and written. Regarding the oral form of the language of law, to it include various aspects of communication in the legal context, such as clarification, interpretation, discussion and commenting on legal questions and others. Regarding the written form of the language of law, within law enforcement activities, it is important to be able to draw up regulatory legal documents, documentation, reporting materials and keep records information documents, etc.

It can be argued that for successful enforcement by police officers the basics of linguistics are necessary for their tasks. It's hard to imagine how a police officer can perform his duties without possessing professional skills and knowledge, including the language of law, which acquired in childhood. Professional orientation development, constant improvement of acquired knowledge and experience form the professional language of a law enforcement officer.

Література

1. Мова права. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права. О. В. Петришин. 2017. С. 301.
2. Кацавець Р. С. Мова у професії юриста. Київ, 2007. С. 35-36.

THE CULTURE OF POLICE COMMUNICATION

Manzhula Ihor

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

In today's world, there are currently many professions that include those that or other spheres of human life. Various legal specialists, engineering, IT, education, etc., they all care about the citizens of the country, working for the common good of the people and the nation. Everyone does their own thing. Teachers teach the future generation, doctors provide emergency medical care victims, scientists continue to explore the world, and law enforcement officers - stand guard over the law. However, no matter what connoisseurs' people were not of their own business, all this united, collective and individual work would be impossible without the single factor that what makes powerful minds move is language.

For a policeman activity, it is important to possess a high level of communication skills and depending on the situation choose one or another type of speech communication. Most often the task of a law enforcement officer is to collect information about an event or events from a wide range of people. A young specialist should be aware that from how he will professionally express his thoughts, ask questions, listening to the answers to them and having a conversation will depend on him further work, establishment of contacts and friendly or business one's relations with partners. The law enforcement officer must find an approach to the person, catch her psychological state, if necessary, relieve the tension that will interfere in the future, show respect to the interlocutor build trust, demonstrate your interest and attentiveness, be active in dialogue. Don't be afraid to pause to collect everything heaps of thoughts, jotting down what you heard.

A law enforcement officer must be well-mannered, patient, and keep relative calm, watch and follow the environment. Put specific questions to a person in order to later hear the same specific questions answers, clarify questions if necessary. Consider age person, his outlook and understanding of what he is being told about or about that they are asked to report. This aspect in the work is no less important, because communication with a schoolchild and an adult is quite different levels.

The policeman should not ask the interlocutor closed questions character, i.e. those to which you can give a short answer "yes" or "no", so the specialist may miss many key points moments from conversation and interrogation.

At work, it is not rare that there are obstacles that employees face the police have to deal with it almost every day. Various situations conflicts, confrontations, murders, robberies, and threats a lot strongly affect the human psyche, exhaust the person as morally as well as physically, so follow-up is also an important aspect by yourself, your body and psychological state.

Many cases, from which it would seem that there was no way out, law enforcement officers decided in an ordinary conversation, correctly choosing the words which have a special effect on different people. So, that's our language amulet, and the native word is a weapon, and how we know how to wield it, determines our future success.

SPEECH CULTURE AS A COMPONENT OF THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A LAW ENFORCEMENT OFFICER

Masharo Aleksandra

3rd year cadet of the 310th training unit,
faculty of training specialists
for pre-trial investigation bodies
of the National Police of Ukraine

Academic supervisor: **Arapaki Maryna**
Odessa State University of Internal Affairs

Effective communication is a fundamental aspect of law enforcement, as officers interact daily with citizens, colleagues, victims, suspects, and representatives of other governmental and non-governmental organizations. A well-developed speech culture is not only a marker of professionalism but also a crucial tool for maintaining public trust, ensuring clarity in legal proceedings, and preventing conflicts. Speech culture refers to the ability to use language correctly, clearly, and appropriately in various professional situations. It encompasses grammatical accuracy, clarity of expression, logical structuring of thoughts, and adherence to ethical and legal standards in communication. For law enforcement officers, speech culture includes both verbal and written forms of communication, as their duties involve report writing, testimony, negotiations, and public speaking.

Enhancing Public Trust and AuthorityThe way an officer communicates significantly influences public perception of law enforcement agencies. A professional, respectful, and clear mode of speech fosters confidence and cooperation from the public, whereas unclear or aggressive communication can lead to misunderstandings and tensions. Law enforcement officers are required to document incidents, draft reports, and provide testimony in courts. Precision and clarity in speech and writing prevent ambiguities that could lead to legal misinterpretations or the dismissal of evidence [1, p. 36].

In high-stress situations, officers must use de-escalation techniques that rely heavily on speech culture. Effective communication helps to defuse conflicts, negotiate peacefully, and prevent unnecessary use of force. Law enforcement officers collaborate with prosecutors, judges, social workers, and other professionals. A well-developed speech culture

ensures smooth interactions, accurate information exchange, and effective teamwork in the justice system [2, p. 47].

Key Components of Speech Culture for Law Enforcement Officers

- Linguistic Competence – Mastery of the official language, including vocabulary, grammar, and stylistic norms.

- Legal Terminology – Proper use of legal and procedural terms to avoid misinterpretations.

- Ethical Communication – Adherence to professional ethics, respect for human dignity, and avoidance of discriminatory or offensive language.

- Psychological Awareness – Understanding the emotional and psychological state of interlocutors to adjust tone, speech speed, and wording accordingly.

- Persuasive and Negotiation Skills – The ability to influence individuals and encourage lawful behavior through well-structured arguments and rhetoric [3, p. 5].

Speech culture is an indispensable component of a law enforcement officer's professional activity. It ensures legal accuracy, strengthens public trust, and enhances the overall effectiveness of law enforcement operations. Therefore, continuous improvement of communication skills, linguistic proficiency, and ethical speech practices should be a priority in the training and professional development of law enforcement personnel [4, p. 19]. A high level of speech culture contributes to preventing conflicts, reducing misunderstandings, and enhancing the authority of law enforcement agencies. It is particularly important in legal proceedings, negotiations, and emergency situations, where precise wording and appropriate tone can determine the outcome of interactions. Moreover, adherence to speech culture reflects the overall professionalism of law enforcement officers and their commitment to ethical standards. It also plays a key role in ensuring the legality and correctness of documentation, which is a fundamental aspect of their work.

References

1. Caldero, Michael, Jeffrey Dailey, and Brian Withrow. Police ethics: The corruption of noble cause. Routledge, 2018.

2. Cockcroft, Tom. Police culture: Research and practice. Policy Press, 2020.

3. Fielding, Nigel G. Police culture and police practice. Police Research. Routledge, 2023. 77-88.

4. Velazquez, Elizabeth, and Maria Hernandez. Effects of police officer exposure to traumatic experiences and recognizing the stigma associated with police officer mental health: A state-of-the-art review. Policing: An International Journal 42.4. 2019. P. 711-724.

ВАЖЛИВІСТЬ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Медведєва В.М.

курсантка 4-го курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України

Науковий керівник: старший викладач кафедри мовної підготовки **Драпалюк Катерина**

Одеський державний університет внутрішніх справ

Англійська мова - це міжнародна мова, яка є відлунням історії людства. Розташування Британії на заході Європи, на незалежному острові, дозволило їй стати передовою морською імперією. Британська імперія увійшла в історію як найбільша країна в історії людства, а англійцям належала п'ята частина світового суходолу. Це дозволило англійській культурі проникнути в Північну Америку, Індію, Китай, Австралію та Африку, а разом з нею - і мові. Сьогодні міжнародні відносини ведуться тією мовою, яку обирають зацікавлені країни або англійською, якщо в них бере участь багато країн. [1]

Питання чи важлива мова для діяльності українського поліцейського, дуже широке, адже до кожної проблеми необхідно підходити індивідуально. Державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України. В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист інших мов національних меншин України. Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування. Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом. Згідно з Законом України «Про Національну поліцію» Міжнародне співробітництво поліції налагоджує:

1. Взаємовідносини у сферах діяльності поліції з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями базуються

на міжнародних договорах, а також на установчих актах та правилах міжнародних організацій, членом яких є Україна.

2. Поліцейські можуть направлятися до міжнародних організацій, іноземних держав як представники поліції з метою забезпечення координації співробітництва з питань, що належать до повноважень поліції.

3. Поліцейські можуть залучатися до участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки. [2]

Для працівників правоохоронних органів також важливо володіти англійською, адже при роботі з тими ж іноземцями згідно з кримінально-процесуальним кодексом, слідчий зобов'язаний роз'яснити суб'єкту кримінального провадження його права та обов'язки, обов'язково, коли це підозрюваний чи затриманий.

При вивченні іноземної мови велику увагу слід приділяти вивченню лексики. Лексика в основному виражається у словосполученнях, стійких виразах і блоках, які використовуються для побудови професійного письмового та усного мовлення. Під час відпрацювання лексики слід звертати увагу на те, що поняття та вирази, які складають спеціалізовану лексику даної фахової галузі, є об'єктом вивчення та розвивають види комунікативної діяльності, необхідні для роботи правоохоронців.

Вся іншомовна підготовка повинна починатися з курсантських років. Треба робити внесок у професійну компетенцію з самого початку навчального шляху правоохоронця, тому що в майбутньому це позитивно вплине на його професійний досвід. Іноземні мови дуже важливі для формування професійної компетентності, а саме для комунікативних зв'язків між правоохоронцями та громадянами інших країн та міжнародними організаціями. Сучасний працівник правоохоронних органів повинен уміти адекватно оцінювати суспільні й економічні явища та аналізувати їх, брати участь у розв'язанні правоохоронних завдань, що стоять перед державою та органами внутрішніх справ, поєднуючи високий професійний рівень з моральністю й культурою.

Хочу зазначити, що англійська мова сьогодні – найпопулярніша мова світу, що активно розвивається та втілює в собі усі світові процеси життєдіяльності людства. Англійська мова залишається мовою, яку найчастіше використовують в мережі, як креативний, творчий, популярний, стислий засіб комунікації. Англійська

використовується як глобальний засіб комунікації. Вона важлива як для особистісного розвитку людини, так і для вирішення питань на міжнародному рівнях.

Література

1. Міжнародні відносини. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141)

2. Закон України про Національну Поліцію
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

HISTORY OF LEGAL ENGLISH LANGUAGE AND FEATURES OF CRIMINAL LAW TERMINOLOGY

Mel'nyk Andriy

Language consultant: **Zubenko V.**

National Academy of Internal Affairs

English is the primary language of international business and plays a crucial role as a legal language in the European Union. Legal English has become a worldwide phenomenon, representing the style of English used by lawyers and other legal professionals in their work. "Legal language contains a number of unusual features which are related to terminology, linguistic structure, linguistic conventions, and punctuation." [1, p.1].

All legal systems create specific linguistic characteristics that set them apart from everyday language. Lawyers and judges may cultivate a form of communication that is distinctly different from common speech. "Typically, the legal profession uses language that contains a substantial amount of technical vocabulary and a number of distinct (often archaic) features. As a result, the speech, and to a greater extent, the texts produced by such legal systems may be difficult for the lay public to understand." [2].

Legal English is undoubtedly shaped by the historical and socio-political developments of its time. It embodies the impact of Anglo-Saxon mercenaries, Latin-speaking missionaries, and Scandinavian and Norman warrior tribes, all of which have left their mark not just on England and its political system, but also on its legal language. "For instance, some of examples are Old Norwegian words such as gift, loan, sale and trust. Also, the word law derived from an Old Norse noun log, which meant "something laid or fixed" [3, p.119].

During the history Legal English was influenced by Latin and French. Following the Norman invasion of England in 1066, Anglo-Norman French became the official language of England. For a period of nearly 300 years, it was the language of legal proceedings. As a result many words using in modern legal English are derived from Anglo-Norman, for example: property, estate, chattel, lease, executor, and tenant. Its influence may be illustrated by some of the complex linguistic structures employed in legal writing.

From 1066, Latin was the language of formal records and statutes, but it was not the language of legal pleading or debate. "The influence of Latin can be seen in a number of words and phrases such as *ad hoc*, *de facto*, *bona fide*, *inter alia*, and *ultra vires*, which remain in current use in legal writing." [1, p.2].

For written forms of legal English is used the term *legalese* which is characterized by verbosity, Latin expressions, nominalizations, embedded clauses, passive verbs, and lengthy sentences.

So, after we have learned a little about the history of the English legal language, we can move on to the terminology in the field of criminal law. The terminology of criminal law in the English language plays a significant role in the understanding and application of legal principles within the justice system. By exploring the terms and phrases associated with criminal law, we gain insight into the mechanisms of justice, the protection of individual rights, and the responsibilities of the state. The development of this terminology reflects historical shifts, social transformations, and the impact of various legal traditions.

"The main elements used in law to establish criminal activity typically include the *actus reus*, which refers to the criminal act itself, and *mens rea*, which refers to the criminal intent or mental state of the defendant at the time of the crime." [4]

The *actus reus* element of a crime is the physical action required for the commission of a crime. In order for an individual to be held liable, this action must be voluntary, intentional, and unlawful. The *actus reus* must also be connected to the crime's result for liability to be assigned. An omission can also constitute an *actus reus* if there is a legal duty to act. This means that not taking any action when legally obligated to do so can result in criminal liability. For example, if someone fails to report a crime they know about or fails to provide aid in an emergency, they could be found guilty of committing a criminal offense.

Mens rea refers to the mental intent behind an act or omission that must be proven beyond reasonable doubt for it to constitute a crime. The level of intent required can differ depending on the type of offense being considered. For general intent crimes, it is necessary to prove that the accused intended to do the act, whereas specific intent crimes require knowledge of facts which make their conduct criminal.

When it comes to criminal liability, causation and concurrence are two fundamental elements that need to be considered. Without either of these factors being present, an act or omission cannot be deemed a crime. The 'but-for' test is used to determine whether an act directly caused harm, while the concept of concurrence requires that both the actus reus and mens rea elements must occur simultaneously for a defendant to be held accountable.

In conclusion, it's important to say that there are also plenty of other terms in the English language in the field of criminal law. Most of them are necessary to indicate criminal offenses, for example, abduction, burglary, forgery, assault. Therefore, as we can see, the English language has an extensive and incredibly interesting history of legal language and terminology.

Literature

1."Lecture 1 The main characteristics of Legal English" Author: PhD in Philology, Assistant Professor Department of Methodology and Practice of Teaching Foreign Languages, V.N. Karazin Kharkiv National University Mykhailova O.V.:

2. Tiersma, Peter M., "A History Of The Languages Of Law", in Lawrence M. Solan, and Peter M. Tiersma (eds), *The Oxford Handbook of Language and Law* (2012; online edn, Oxford Academic, 21 Nov. 2012)

3. "Historical Background to English Legal Language" Anna Schneiderová

4."Elements of crime — Legal glossary" URL: <https://legal.thomsonreuters.com/blog/elements-of-crime/>

IMPORTANCE OF COMMUNICATION IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A LAWYER

Meshkova Kateryna

Scientific Advisor: **Olga Ryzhchenko**,

Candidate of Philological Sciences, Docent

National University of Civil Protection of Ukraine

One of the most important components of human life is communication. In a broad sense, this concept encompasses much more than just the exchange of information between people. It includes channels of means of transmission and reception of information involving machines, devices, artificial intelligence, computer networks and programs, cultural signs, cosmic realities, etc.

Despite constant changes in society and nature, the essence of human communication remains unchanged: it is the exchange of thoughts, information and achievements of mutual understanding; harmony of relations in all spheres and at all levels of human existence. However, the forms, means and methods of human communication are constantly changing.

With the growth of globalization changes, the spread of international contacts, the internationalization of society in general, the nature of communication has also changed. Establishing business and friendly contacts with representatives of other countries requires knowledge of foreign languages. However, this is not enough, since ignorance of their ethnic and cultural characteristics is a serious obstacle in communicating with foreigners.

Cultural models of behavior are instilled in a person artificially, in the process of upbringing in a certain social environment. A person begins to act, to evaluate reality, albeit in his or her own way, but generally within the limits of the cultural program "recorded" in the subconscious, which unites the community. Communication is the most important part of such a program, which penetrates so deeply into everyday life that a person does not notice how he or she himself or herself observes the "programmed" norms and rules of communication and behavior. However, their violation leads to misunderstanding, surprise, culture shock.

Intercultural communication is an important component of a lawyer's professional activity, because it ensures effective interaction with

representatives of different cultures, which is becoming more and more relevant in today's globalized world. Lawyers who deal with international affairs or work with clients from different countries must take into account cultural differences that can affect the understanding of legal norms, the interpretation of the law and the ethics of doing business.

A lawyer must be aware of the different legal systems and cultural differences that affect legal regulation in different countries. For example, what is considered acceptable in one country's legal system may be unacceptable or unclear in another. This is important to consider when conducting negotiations or preparing documents.

Ways to avoid cultural misunderstandings in communication with foreigners are explored by intercultural communication. The emergence of intercultural communication, like most sciences, is determined by the needs of society. Its practical sphere originates from the most ancient times, when people had to establish various contacts with foreigners, which required tolerance and certain knowledge about intercultural differences. With the emergence of diplomatic relations, information about the national and cultural characteristics of different countries became a component of professional international activity.

Communication with clients from other countries requires knowledge of foreign languages or the involvement of translators. However, even with knowledge of the language, a lawyer must understand the intricacies of legal terminology, which may differ in different legal systems. Therefore, knowledge of cultural aspects of language use is an important component of effective communication.

Culture greatly influences the understanding of ethical norms and rules of behavior. It is important for a lawyer to take this into account when communicating with foreign partners or clients. For example, issues of privacy or conflict of interest may be perceived differently depending on the cultural context.

Intercultural competence helps a lawyer avoid misunderstandings and conflicts that may arise due to different understandings of legal norms and cultural differences. It allows:

- effectively adapt to the cultural characteristics of customers, which helps to build trust and mutual understanding;
- successfully conduct negotiations and conclude international contracts, taking into account the peculiarities of national legislation;

- develop a deeper understanding of international law and its application in specific cultural contexts.

At the same time, intercultural communication has its own challenges, including risk of misunderstandings due to different approaches to conflict resolution and negotiation.

In modern conditions of development of international relations and integration, a lawyer who possesses intercultural competence has more opportunities for a successful career. Such specialists are valued in international companies, organizations and law firms, where it is important to be able to communicate effectively with representatives of different cultures. Thus, intercultural communication is an integral part of a lawyer's professional activity, which contributes to effective work in an international environment and increases the specialist's competitiveness on the labor market.

References

1 Bacevich, F.S., & Bogdanovych, G.Yu. (2011). Ukrainian dictionary of intercultural communication terms. Saki: Phoenix.

2. Myazova, I.Y. (2006). Features interpretation of the term «intercultural communication». *Filosofski problemy humanitarnykh nauk*. 8. 108-113.

3. Bolten, J. (2003). Interkulturelle Kommunikation. Texte und Übungen zum interkulturellen Handeln. *Sternenfels Wissenschaft und Praktik*. 396 P.

4. Lin, M. (2003). Is There an Essential Difference between Intercultural and Intracultural Communication? *Intercultural Communication*. 2004.

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ ТА ТРАНСКРИПЦІЯ В ЮРИДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Михайлова Ірина

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 035 Філологія

Науковий керівник: к.філол.н., доцент **Олена Мітія**
Національний університет «Одеська політехніка»

Переклад юридичних текстів є одним із видів спеціального перекладу. Однак він суттєво відрізняється від інших видів спеціального перекладу – перекладу технічних, природничо-

наукових або медичних текстів. У разі юридичного перекладу ми, як правило, маємо справу з різними понятійними системами, оскільки кожна держава має свою національну правову систему. Таким чином, юридичний переклад – це переклад з мови однієї понятійної системи на мову іншої понятійної системи, однак, зі збереженням понятійної системи вихідної мови.

Перекладачеві необхідно знати про перекладацькі «прецеденти» – ходові, типові рішення під час перекладу. До таких прийомів належать перекладацькі трансформації (ПТ) – технічні прийоми перетворення елементів вихідного тексту з метою досягнення еквівалентності перекладу, тобто збереження рівності змістовної, семантичної, стилістичної та функціонально-комунікативної інформації в оригіналі та перекладі. Транслітерація і транскрипція як методи перекладу займають стійкі позиції лідера за кількістю перекладу термінів з англійської на українську мову [1,с.22]. Особливо багато таких, «неперекладних» термінів в економіці, медицині та в багатьох інших галузях знань, зокрема, тих, що належать до високих технологій: «хайтек» від англійського словосполучення high technology.

Прийоми транскрипції (відтворення звучання вихідного слова) і транслітерації (відтворення складу слів за буквами) пов'язані між собою. У перекладі поширений певний симбіоз цих прийомів.

Перекладацька транскрипція в юридичній термінології — це процес передачі іноземних юридичних термінів з однієї мови на іншу через їх фонетичне відтворення, тобто, через точне перенесення звукового складу терміну в систему звуків мови перекладу. Це особливо важливо в юридичній сфері, де терміни часто мають вузькоспеціалізоване значення і є частиною правових систем, що не завжди мають прямий аналог у іншій мові. Транскрипція дозволяє зберегти оригінальну вимову терміну, що забезпечує правильне розуміння та використання терміну в контексті права [2,с.158]. Наприклад, термін «contract» у перекладі на українську мову часто транскрибується як «контракт». Інший приклад – термін «agreement», що може бути переданий як «агріменти», щоб зберегти вимоги до точності в контексті договірних відносин. У випадку з терміном «jurisdiction», транскрипція може виглядати як «юрисдикція», що дає змогу чітко визначити повноваження судових органів. Водночас, «tort» може бути транскрибовано як «торт», що є важливим для точного

визначення цивільних правопорушень. Інші приклади включають «plaintiff» - «плейнтіф» або «defendant» - «дефендент», що допомагає зберегти значення осіб, що беруть участь у судовому процесі. Транскрипція таких термінів важлива не тільки для правильного розуміння, але й для відповідності юридичним стандартам та практикам. Зокрема, транскрибуючи термін «subpoena», можна використати «субпоїна», що дозволяє точніше передати його юридичний зміст. Також важливо правильно транскрибувати «arbitration», що стає «арбітраж». Ці приклади показують, як точність перекладацької транскрипції впливає на правильне розуміння юридичних понять і забезпечує належну юридичну практику.

Іншим прийомом є транслітерація, тобто формальне буквене відтворення лексичної одиниці ІМ за допомогою алфавіту ПМ. У підсумку виходить буквена імітація вихідного слова, наприклад Delikt– делікт. Перекладацька транслітерація в юридичній термінології дозволяє зберегти точність передачі іноземних термінів та імен у текстах права. Транслітерація застосовується, коли термін не має прямого перекладу на цільову мову, тому використовується його звучання [3, с. 39]. Наприклад, термін «statute» може бути транслітерований як «статут», зберігаючи правову суть документа. Аналогічно, «contract law» буде транслітеровано як «контракт ло» для позначення конкретної галузі права. У випадку з терміном «common law», часто використовується транслітерація «комон ло», що дає точне уявлення про загальноправову систему. Транслітерація необхідна також для термінів, пов'язаних з міжнародними судами, як-от «tribunal», що стає «трибунал». Коли мова йде про «deposition», його можна транслітерувати як «депозишн», що зберігає юридичне значення. Важливою є транслітерація назв юридичних органів, наприклад, «Supreme Court» стає «Супрім Корт», а «Notary Public» - «Нотарі Паблік». Транслітерація також застосовується до імен юридичних осіб, таких як «Coca-Cola Company», що стане «Кока-Кола Компані». Для термінів, що стосуються судових процесів, як-от «indictment», застосовується транслітерація «індайтмент». Такі приклади показують, як транслітерація допомагає забезпечити точність і зрозумілість юридичних текстів, де прямий переклад може бути недоречним або неточним.

Обидва ці прийоми використовують під час перекладу власних імен, включно з топонімами, власними іменами та найменуваннями компаній. Ці прийоми часто застосовуються паралельно з калькуванням або семантичним перекладом.

Перекладацька транслітерація та перекладацька транскрипція відіграють важливу роль у забезпеченні точності та правильного розуміння юридичних термінів при їх передачі з однієї мови на іншу. Транслітерація дозволяє зберегти оригінальне звучання терміну, коли він не має прямого перекладу або є специфічним для певної правової системи, як, наприклад, у випадку назв юридичних органів або міжнародних термінів. Транскрипція ж сприяє збереженню точного значення терміну, адаптуючи його до звуків мови перекладу, що важливо для збереження юридичної точності та недопущення непорозумінь у правовій практиці. Обидва методи є необхідними для правильного використання іноземних термінів, допомагаючи створити чітке та зрозуміле юридичне середовище, де кожне слово має значення. Таким чином, правильний вибір між транслітерацією та транскрипцією залежить від контексту і особливостей конкретного терміну, що підкреслює важливість професійного підходу до перекладу в юридичній сфері.

Література

1. Бучумаш А., Дерік І.М. Проблема неперекладності, шляхи її подолання у перекладі. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. 2022. № 35. С. 18-30.
2. Карабан В. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Вінниця, 2003. 126 с.
3. Мітіна О.М. Швелідзе Л.Д. Проблема вивчення іноземної юридичної термінології у вищій школі (на матеріалі англійських текстів про кіберзлочинність). *Одеський лінгвістичний вісник*. Науково-практичний журнал. № 9. Т. 3. 2017. С. 157-161.

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ У «ПОРТРЕТІ ДОРІАНА ГРЕЯ» ОСКАРА УАЛЬДА

Мосьпан Валерія

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 035 Філологія

Науковий керівник: к.філол.н., доцент **Олена Мітіна**
Національний університет «Одеська політехніка»

Багато сучасних підходів до вивчення адаптації зосереджуються на питанні інтертекстуальності. Термін «інтертекстуальність» був вперше введений Ю. Кристеву в 1960-х роках після Соссюра В. та теорії діалогізму Бахтіна М., який був визначений у чотирьох есеях про мову та роман, написаних про мову та роман між 1935 та 1941 роками. Бахтін М. припускав, що роман є «жанром, що розвивається», і що він «дозволяє інкорпорувати різні жанри, як художніх (вставні новели, ліричні пісні, вірші, драматичні сцени тощо), так і поза художніх позахудожні (побутові, риторичні, наукові, релігійні жанри) та інші» [1, с.69]. Ю. Кристева розглядає інтертекстуальність як основний елемент тексту, що надає йому значення через постійну взаємодію з іншими текстами. Інтертекстуальність — це концепція в літературознавстві та лінгвістиці, яка полягає в тому, що тексти взаємодіють між собою, створюючи мережу посилань, цитат і алюзій. Іншими словами, інтертекстуальність розглядає текст як не ізольоване явище, а як частину ширшої системи текстів, де кожен новий текст взаємодіє з іншими, створюючи багатшаровий контекст [2, с. 12].

«Портрет Доріана Грея» Оскара Вайльда є яскравим прикладом роману, багатого на інтертекстуальні посилання, в якому переплітаються елементи класичних творів, філософії, готичної літератури та естетичного руху. Дослідження Уайльдом таких тем, як краса, мораль і наслідки потурання, глибоко вкорінене як в інтелектуальному кліматі його часу, так і в попередніх літературних традиціях. Через своїх персонажів, зокрема лорда Генрі та Доріана Грея, Вайльд звертається та переосмислює ідеї з таких впливових творів, як «Фауст» Гете, поетів-романтиків, Біблії та готичної традиції. У цих тезах ми розглянемо декілька ключових прикладів інтертекстуальності в «Портреті Доріана Грея», проливаючи світло

на те, як роман Уайльда взаємодіє з творами та ідеями його літературних попередників і трансформує їх.

1. Вплив лорда Байрона (романтизм)

Лорд Байрон, один з найвідоміших поетів епохи романтизму, часто згадується в «Портреті Доріана Грея». Персонаж Уайльда, лорд Генрі Воттон, втілює кілька рис, пов'язаних з філософією Байрона, особливо акцент на естетизмі та поблажливості. Гедоністичний світогляд лорда Генрі, для якого краса, насолода та самовираження мають першорядне значення, віддзеркалює бунтарські та пристрасні настрої, притаманні поезії Байрона. Наприклад, Дон Жуан Байрона зображує персонажа, який без докорів сумління віддається коханням та чуттєвим насолодам, що є паралеллю до того, як Доріан Грей зрештою занурюється у життя декадансу, одержимості красою та відсторонення від моралі. Уайльд тонко спирається на дослідження Байрона про напругу між публічним і приватним «я», особливо у зв'язку з оцінкою суспільством зовнішності та внутрішньої моралі. Це віддзеркалює подвійність Доріана – його зовнішню красу і приховану зіпсованість його душі, тему, яку можна розглядати як сучасну реінтерпретацію Байронового трактування романтичної та моральної надмірності.

2. Фаустівська тема: «Фауст» Гете

Однією з найбільш відвертих інтертекстуальних алюзій у «Портреті Доріана Грея» є зв'язок з «Фаустом» Гете, твором, який також досліджує теми угоди з дияволом і прагнення до вічної молодості. Угоду Доріана Грея зі своїм портретом можна інтерпретувати як сучасну переробку угоди Фауста з Мефістофелем. У «Фаусті» головний герой, прагнучи безмежних знань і досвіду, обмінює свою душу на земні втіхи. Так само Доріан укладає негласну угоду з портретом, де він зберігає свою красу і молодість, в той час як його портрет старіє і несе наслідки своїх дій. Це паралельно з пошуком Фаустом ідеалізованого «я», яке ніколи не старіє і залишається неушкодженим моральними наслідками своїх вчинків [4, с. 588] Кінцеве падіння Доріана, коли він усвідомлює зіпсованість своєї душі на портреті, перегукується з усвідомленням Фаустом ціни, яку він платить за своє нескінченне прагнення до насолоди та пізнання.

Отже, «Портрет Доріана Грея» Оскара Вайльда - це глибоко інтертекстуальний твір, який залучає цілу низку літературних

традицій та філософських ідей. Від фаустівської угоди у «Фаусті» Гете до естетизму, який відстоював сам Вайльд, і моральної подвійності, яку можна знайти як у Біблії, так і в готичній літературі, роман відображає складну мережу впливів. Через ці інтертекстуальні посилання Уайльд не лише критикує моральні та філософські ідеї свого часу, але й робить свій внесок у постійну літературну дискусію про красу, ідентичність та наслідки неконтрольованих бажань. Розуміючи ці посилання, читачі можуть глибше оцінити наративні техніки Уайльда та багаті шари смислу «Портрета Доріана Грея», підкресливши його місце як знакового твору як естетичної, так і готичної літератури.

Література

1. Bakhtin, Mikhail. The Dialogic Imagination. Trans. C. Emerson and M. Holquist. Austin: University of Texas Press, 1981. 480p.
2. Megan Becker-Leckrone: Julia Kristeva and literary theory. Palgrave Macmillan, 2005.
3. Sadlier, Darlene J. The Politics of Adaptation: How Tasty Was My Little Frenchman. Film Adaptation. Ed. James Naremore. London: Athlone Press, 2000. 190-205.
4. Фаустіана. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / голова ред. А. Волков. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 634 с.

ПРАВОВА КОМУНІКАЦІЯ ВІД ЗАКОНОДАВЦЯ ДО ПРАВОЗАХИСНИКА

М'ясоєдов Ростислав

курсант 1-го курсу

Науковий керівник: **Ситько Олена**

завідувач кафедри мовної підготовки, к.філол.н., доцент
Одеський державний університет внутрішніх справ

У сучасному українському суспільстві правова комунікація є фундаментальним елементом, що забезпечує ефективну взаємодію між законодавчими органами, правозахисниками та громадськістю. Цей процес включає передачу правової інформації, обмін думками та формування правової свідомості, що сприяє зміцненню демократичних засад держави. Взаємозв'язок між учасниками

правової комунікації визначає ефективність правозастосування, дотримання законності та правопорядку [1, с. 44-48].

Законодавчі органи, створюючи нормативно-правові акти, формують основу правової системи. Однак без належної комунікації ці акти можуть залишитися незрозумілими або недоступними для широкого загалу. Тому важливо забезпечити прозорість законодавчого процесу та доступність правової інформації для громадян. Як зазначають Макеєва О.М. і Літвінчук Б.С., ефективна правова комунікація між органами державної влади та громадянським суспільством є важливим проявом демократичного розвитку країни [1, с. 46]. Також слід враховувати роль юридичної термінології, яка має бути зрозумілою та адаптованою для суспільного дискурсу.

Правозахисники виступають посередниками між державою та громадянами, допомагаючи останнім захищати свої права та інтереси. Їхня діяльність неможлива без чіткої та зрозумілої комунікації як з боку законодавців, так і з боку громадськості. Вони повинні володіти навичками ефективної правової комунікації для надання якісної правової допомоги та представництва інтересів клієнтів. Як підкреслюється в сучасних дослідженнях, правова комунікація є важливим інструментом для досягнення бажаних результатів у судовому розгляді та забезпечення дотримання вимог законодавства [2, с. 27].

Окрему увагу слід приділити правовій комунікації в цифрову епоху. Використання сучасних технологій, онлайн-платформ та соціальних мереж для правової просвіти та правозахисної діяльності відкриває нові можливості для комунікації між державними органами, правозахисниками та громадянами. Як зазначає Савінова Н.А., цифровізація правової комунікації дозволяє зменшити бюрократичні бар'єри, однак водночас породжує нові виклики, пов'язані з інформаційною безпекою та дотриманням конфіденційності даних [3, с. 15]. Важливим аспектом є також стратегічні комунікації, які забезпечують скоординоване використання комунікативних можливостей держави для просування її цілей та інтересів. В Україні стратегічні комунікації вперше були визначені у Военній доктрині та Доктрині інформаційної безпеки, що підкреслює їх значущість у сучасних умовах [6, с. 170].

Таким чином, правова комунікація є невід’ємною складовою функціонування правової системи України, забезпечуючи взаємодію між законодавцями, правозахисниками та громадянами. Її ефективність значною мірою визначає рівень правової культури населення та розвиток демократичних інститутів. В умовах глобалізації та цифровізації правова комунікація набуває нових форм і викликів, що вимагає подальших досліджень і вдосконалення правової системи.

Література

1. Макеєва О.М., Літвінчук Б.С. Правова комунікація органів державної влади як засіб взаємодії в інформаційно-правовому просторі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2024. №81. С. 44–48.

2. Погоссян М.А. Форми правової комунікації в контексті взаємодії правоохоронних, правозахисних органів та органів судової влади. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №4. С. 25–28.

3. Савінова Н.А. Поняття і сутність правової комунікації в сучасному інформаційному просторі. *Науковий вісник публічного та приватного права*. – 2020. №4. С. 12-16.

4. Доронін І.М., Гордієнко С.Г. Стратегічне планування у сфері державної безпеки як прикладна проблема. *Інформація і право*. 2023. №1. С. 168-176.

LANGUAGE AND LAW AS THE MOST SIGNIFICANT VALUES OF CULTURE

Nevgad Liliya

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

An important element of law-making activity in general and legislative activity techniques include language, its lexical and grammatical and stylistic resources, which implemented in regulatory texts. Language is the first element, with which is produced (objectified) law as a system of universally binding social norms. It is in linguistic

and verbal signs and constructions legal concepts and categories, legal norms and prescriptions are represented.

In modern society, legal norms cannot exist otherwise than in verbal (linguistic) form. Legal thoughts (ideas), legal knowledge and legal prescriptions are best materialized (embodied) in verbal-syntactic one's constructions. This is why language; its resources and capabilities are extremely important for the right.

Problems of law-making culture, ensuring high quality legislation, its accessibility and comprehensibility, clarity and transparency, orderliness and clarity, systematicity and harmony with the European legislation are extremely important, as their solution will contribute the establishment of Ukraine as a democratic, social, legal state, in which there are effective legislative mechanisms for ensuring the principle of supremacy rights, legality and law and order, observance of constitutional rights and freedoms a person.

The search for the perfect form for the implementation of the legal content is urgent a scientific task for specialists in the field of rulemaking, because of quality wording of the legal norm, from the quality of the entire legislative text, its compliance with basic criteria regarding language, terminology and style legislative acts depend on the correct understanding and interpretation of the law, unambiguity and fairness of normative and legal decisions.

The language of the law, its terminological apparatus, grammatical and stylistic peculiarities are studied by legislative linguistics as a special applied direction of interdisciplinary research aimed at determining regularities functioning of language units in legislative texts, search for optimal ones means of linguistic representation of legal norms, establishment of rules of use language resources in the field of legislation and law-making and on the basis of this - development of scientifically based methodological recommendations regarding correct language design of legislative acts and draft laws.

Ignoring the rules of legislative technique, laws of legislative style, non-compliance with the elementary logic of the presentation, inconsistency of terminology and inconsistency of legal norms in legislative acts is not only negative influence the implementation of the legal prescriptions contained in them, and also form contempt for the "letter of the law" and even legal nihilism [1].

The language of legislation is an independent functional type of literary language languages with characteristic linguistic-stylistic and

structural-genre features, determined by the specifics of legislative activity, its social task and destination. As a socially and historically formed set of languages means (lexical, phraseological, grammatical and stylistic) language legislation is multifunctional, multi-level and open system. The language of legislation is an independent functional type of literary language, languages with characteristic linguistic-stylistic and structural-genre features, determined by the specifics of legislative activity, its social task and destination. As a socially and historically formed set of languages means (lexical, phraseological, grammatical and stylistic) language legislation is multifunctional, multi-level and open system.

The text of the draft law must be drawn up taking into account the general ones functional and stylistic properties of the language of legislation, topics and genre specificity of the legislative act. He must demonstrate exemplary literary speech, high regulatory and legal quality of the text, conceptual and terminological consistency with current legislation and linguistic and stylistic perfection [2].

The criteria for selecting language means for formulating legal norms are: communicative expediency, stylistic correspondence, stability, codification, normativeness, standardization, unambiguity of content and his reader's perception.

Therefore, the law from the point of view of structure and linguistic form should be clear, transparent, precise, clear, concise, stylistically perfect etc.

Література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2004. 344 с.

2. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 288 с. URL: <https://academia-ps.com.ua/product/315>

THE IMPORTANCE OF ENGLISH IN THE WORK OF LAW ENFORCERS

Pastushchak Inna

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

It is one of the many forms of English that is used in law. In other words, it is a technical language specifically originated as a language for legal professionals such as law enforcers, judges, lawyers, legal assistants and attorneys. Legal English is not a native language for these professionals. Therefore, they are required to learn this language from a technical context in order to perform well in the field of law. The difference between Legal and Regular English. Even when we talk about English being spoken in two different regions, we can analyze that there is a lot of difference between the two. For instance, there are certain terminologies in British English and the US English that greatly differ. This can lead to confusion if a British lawyer is practicing law in the US. However, English of law can set language standards that align well with the law of that particular state. Why Is It So Important? Learning legal terms is important for your career if you are studying law regardless of the country. The main reason behind this is the rise in globalization. Since a lot of people study from one country and apply their learned skills by moving to another country, it is important that you should be able to communicate well while interacting with others. When you enter the market as a qualified lawyer, you will come across various clients in the country you have shifted to. Similarly, you will have to use all the legal terminologies that other lawyers use in that region. For instance, if you have studied law from Brazil and you want to practice in the US, you will most likely interact with US attorneys. In order to talk to them regarding legal matters, you must adapt their legal language, i.e. English used in law that is particular to their region. Considerations of Learning English Containing Legal Terminologies. English is a second language for many people. Therefore, learning professional law definitely indicates that you should learn the English terminologies in the same area. However, as a cadet, you can come across various challenges. This is because you will have to consider many things while searching for the

right instructor and the right platform to prove your legal language. Lawyers who are required to apply technical legal terminologies in their career have to ensure that they consider the following points: In today's globalized world, the ability to communicate effectively in English is essential for success in many professions, including law. As an aspiring lawyer or law student, you may find yourself working with international clients or colleagues, or conducting legal research in English. In this post, we will discuss the importance of learning legal English as a non-native speaker and offer tips on how to improve your legal English skills. The use of English, including legal English, is expected to continue to grow in the 21st century due to globalization and the increasing interconnectedness of the world [1]. As businesses and law firms expand their reach across borders, it becomes more important for legal professionals to be able to communicate effectively in English. Additionally, the United States and the United Kingdom remain major players in the global economy and legal systems, so knowledge of legal English is particularly important for lawyers who work in or with these countries. Moreover, as technology and the internet make information more readily available, legal professionals are increasingly likely to encounter legal documents and resources in English. In fact, many legal resources are already published exclusively in English, such as legal journals and academic articles. In short, the use of English and legal English is expected to continue to grow in the 21st century due to globalization, the importance of the US and UK legal systems, and the increasing availability of legal resources in English.

The growing role of English as a legal lingua franca poses particular challenges due to the systematic nature of the legal language. Business lawyers representing international clients even have to understand and draft contracts in English. A cross-border merger of law firms requires an understanding of legal English for meetings and negotiations, as well as general communication with office colleagues in different countries. You can choose to work in English even if English is not the native language of either your lawyer or client. In Europe, commercial law firms and grow, everyday life takes on more and more international dimensions: buying and renting real estate, concluding employment contracts, divorce and adoption are just a few examples. When dealing with British clients, for example, Spanish lawyers need to be able to explain Spanish legal concepts and procedures in English. The ability to give good explanations requires an understanding of the differences in

the way the two legal systems operate. As law firms compete in an increasingly competitive commercial environment, business and legal genres are merging. Making presentations, making phone calls, participating in meetings and negotiations, writing letters, and networking are communication skills that both business people and lawyers need. In addition, lawyers need to conduct interviews and advise clients. Among the specific legal genres that lawyers have to work with both receptively and productively, legal documents, especially contracts and legal papers, are at the top of the list small private law firms are increasingly requiring English when dealing with individual clients.

Лірепарыя

1. Halyna Shramko. PRO the importance of English for lawyers. [Electronic resource]. Galina Shramko, lawyer, author and blogger of the Facebook group "Let's Learn English Together". - Access mode: <https://pravokator.club/news/pro-vazhlyvist-anglijskoyi-movy-dlyayurystiv/>

COMMUNICATION AS A MEAN OF INFLUENCE FOR LAW ENFORCEMENT

Petruk Roman

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

Communicative skills explore how effective communication, particularly through language, can shape the actions, perceptions, and relationships between law enforcement officers and the communities they serve. Language plays a crucial role not only in enforcing the law but also in maintaining public order, managing conflicts, and building trust. Language is a powerful tool of influence, especially in law enforcement. It not only conveys information but also shapes perceptions, evokes emotions, and can change people's behavior. Law enforcement officers use language to establish trusting relationships with the community, as openness and clarity in communication contribute to improving the police's image. Clear articulation of legal norms helps citizens understand their rights and responsibilities, which reduces the

likelihood of conflicts. Language is a fundamental tool for law enforcement officers. Beyond physical presence and legal authority, the words an officer uses can de-escalate conflicts, gather information, and foster cooperation. The role of tone, choice of words, and speech patterns in influencing behavior. How officers use language to command authority, offer reassurance, or show empathy.

In conflict situations, law enforcement officers employ active listening techniques, which can help reduce tension, while the use of empathetic expressions can calm aggressive individuals and prevent violence escalation. Rhetorical devices, such as metaphors and analogies, assist in conveying complex concepts to a broad audience, and adapting communication styles based on the audience - youth, adults, or at-risk groups is a crucial aspect of effective communication. Law enforcement uses language to shape public understanding of crime, safety, and justice. For example, labeling certain activities as “criminal” or using terms like “suspect” and “victim” can influence public perception.

Law enforcement officers also use precise legal terminology to ensure the legality of their actions, and accurately phrasing protocols and reports is critical for further investigation of cases. The language used by law enforcement can influence public perceptions of law and order, shaping societal opinions. The use of inclusive language helps combat stereotypes and prejudices against certain population groups.

Thus, language is an integral part of law enforcement work and has a significant impact on the outcomes of their activities. Effective use of linguistic strategies can enhance interaction with the community and improve the level of law and order. Understanding the power of words enables law enforcement officers to be more sensitive to societal needs and to ensure legality and justice in society.

COMMUNICATIVE SKILLS IN THE ACTIVITY OF POLICE OFFICER

Pohorelov Artem

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

Modern society is conditioned by a large number of professional groups, one of which is the employees of the National Police. Communication in the official activity of a policeman plays an extremely important role in ensuring public safety and law and order. The relevance of the study of speech culture in the office the activity of a police officer is extremely important in modern times society, as offenses and conflict situations require representatives of high-level law enforcement agencies communication and the ability to interact with different layers of the population.

True police effectiveness lies not only in the use of force and knowledge of laws, but also in the ability of police officers to build positive relations with citizens, resolve conflicts and prevent their occurrence. Therefore, the study of culture police communication becomes an extremely urgent task, which aims to reveal the key aspects of this problem and providing recommendations for further improvement of practice communication in the police.

Communication is always a subject-subject process, where everyone the participant anticipates the activity of his partner. Directing information to another person, we must take into account his motives, goals, attitudes, mood, etc. Moreover, the information should not be simply perceived by the communication partner, but also understandable, meaningful communication is usually understood as transmission information from one person to another. This process consists of communication and understanding, perception of the partner, exchange of actions. That is, it is not only speech, but also appearance, posture, gestures.

In the professional activity of police communication, often (as rule) involves psychological influence and resistance to influence, carrying out one's own line of conduct, defending one's interests.

The success of communication is ensured by the ability of the initiator of communication - police officer - take all this into account, use it for a solution professional task. In official communication of a police officer with citizens any discriminatory statements and actions are in admissible character based on gender, age, race, nationality, language, citizenship, social, property or family status, political or religious affiliation; excessive tone, rudeness, incorrectness of remarks, presentation of wrongful accusations; threats, offensive expressions or remarks; disputes, discussions and actions that hinder effective communication or provoke illegal behavior.

A police officer must be prepared for inappropriate behavior with on the part of citizens, including aggression and resistance; him you should not take insulting, inappropriate remarks at your expense jokes, mockery, expressed on the streets and in public places.

Compliance with internal professional and ethical standards norms is necessary to preserve citizens' trust in police officers and law enforcement agencies in general. In general, the culture of communication police officer should play an active role in quality improvement services and ensuring public safety. The police should strive to constantly improve their skills in this area, as it affects the success of their official work and relations with the community.

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ У ПРАВООХОРОННІЙ СИСТЕМІ

Постолова Карина

студентка 1-го курсу Інституту права та безпеки

Науковий керівник: **Шаповаленко Надія**

к.філол.н., доцент, доцент кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет внутрішніх справ

Правоохоронна система є одним із ключових елементів державного управління, адже саме вона забезпечує верховенство права, підтримує громадський порядок та захищає права і свободи громадян. У сучасних умовах ця система зазнає суттєвих змін під впливом глобалізаційних процесів, технологічного прогресу та суспільно-політичних трансформацій. Виклики, з якими стикаються правоохоронні органи, потребують не лише адаптації їхніх методів роботи, а й удосконалення правової термінології та нормативної бази. Це робить питання аналізу сучасних тенденцій у правоохоронній сфері актуальним як для правознавців, так і для філологів, які досліджують мову права.

Технологічні зміни та їхній вплив на правоохоронну діяльність

Останні десятиліття ознаменувалися стрімким розвитком цифрових технологій, що докорінно змінило методи роботи правоохоронних органів. Впровадження штучного інтелекту, великих даних (Big Data), відеоспостереження з елементами розпізнавання облич і цифрової криміналістики дозволяє значно підвищити ефективність розслідувань і запобігання злочинам. Разом із цим виникають нові загрози, пов'язані із захистом персональних даних, кіберзлочинністю та необхідністю адаптації законодавства до цифрової реальності. Кіберзлочинність є одним із найскладніших викликів для сучасних правоохоронних органів. Хакерські атаки, фінансові махінації, нелегальна торгівля в даркнеті потребують від правоохоронних структур високого рівня цифрової грамотності. Це також впливає на мову права, адже з'являються нові терміни, які необхідно чітко визначати у правових актах. Такі поняття, як фішинг, кіберсквотинг, криптовалютне шахрайство, потребують однозначного тлумачення та уніфікації в правовій сфері.

Політичні та соціальні виклики

Політичні процеси безпосередньо впливають на функціонування правоохоронної системи. В умовах демократичних трансформацій особливої ваги набуває питання незалежності правоохоронних органів від політичного впливу. В багатьох країнах тривають реформи, спрямовані на підвищення прозорості діяльності поліції, прокуратури та судових органів, що також відображається в зміні юридичної термінології. Наприклад, в Україні після 2014 року терміни поліцейський омбудсмен, служба внутрішньої безпеки, антикорупційна прокуратура стали невід'ємною частиною правової системи.

Соціальна нестабільність, зокрема масові протести, міграційні кризи та зростання рівня насильства в суспільстві, вимагають від правоохоронних органів гнучкості в застосуванні превентивних заходів. Це зумовлює необхідність удосконалення правової термінології щодо прав людини, зокрема у сфері забезпечення свободи мирних зібрань, запобігання дискримінації та розслідування злочинів на ґрунті ненависті.

Міжнародна співпраця та уніфікація правових норм

Глобалізація та міжнародна співпраця в правоохоронній сфері є ще одним важливим фактором, що впливає на розвиток правової системи. Боротьба з транснаціональною злочинністю, тероризмом та незаконним обігом наркотиків вимагає уніфікації термінології та гармонізації законодавства різних країн. Європейський Союз, Інтерпол, ООН та інші міжнародні організації працюють над створенням єдиних стандартів у сфері правоохоронної діяльності. Наприклад, поняття human trafficking в українському законодавстві перекладається як торгівля людьми, тоді як у деяких міжнародних документах цей термін охоплює ширший спектр злочинів, пов'язаних з експлуатацією.

Реформа правоохоронної системи в Україні

В Україні правоохоронна система перебуває в стані реформування, що супроводжується як структурними змінами, так і оновленням правової термінології. З 2015 року триває реформа Національної поліції, створено нові антикорупційні органи – НАБУ та САП, впроваджуються принципи прозорості та підзвітності правоохоронних структур.

Одним із важливих аспектів цих змін є мовна модернізація законодавства, що вимагає оновлення юридичної термінології відповідно до міжнародних стандартів. Наприклад, запровадження

терміна процесуальний менеджмент у кримінальному процесі чи зміна термінології у сфері кримінального розшуку, де замість оперативно-розшукових заходів дедалі частіше вживається поняття розвідувальна діяльність.

Мовні виклики у правоохоронній сфері

Зміни у правоохоронній діяльності безпосередньо впливають на мову права, що є об'єктом дослідження філологів. Нові правові реалії вимагають адаптації термінології, точного перекладу міжнародних нормативних актів та уникнення двозначності в юридичних текстах.

Серед головних мовних викликів варто виділити проблему юридичної неоднозначності, що може призводити до різного тлумачення норм. Це особливо важливо для правозастосування, де від правильного розуміння термінів залежить правосуддя. Також актуальним є питання лаконічності правових норм, адже в англосаксонській правовій традиції використовуються більш лаконічні формулювання, тоді як у романо-германській системі (до якої належить Україна) тексти законів є більш деталізованими. Зростає роль правничої лінгвістики як науки, що досліджує правову комунікацію, термінологію та стилістику нормативно-правових актів. Це відкриває нові можливості для міждисциплінарних досліджень, у яких філологи та юристи спільно працюють над удосконаленням правової мови.

Сучасна правоохоронна система перебуває в стані постійної трансформації, спричиненої технологічним розвитком, політичними змінами та глобалізацією. Вона стикається з новими викликами, такими як кіберзлочинність, міжнародний тероризм, політичний вплив і соціальна нестабільність. Це вимагає оновлення правової термінології, уніфікації міжнародних стандартів і вдосконалення правозастосовної практики.

Література

1. Кочерга Л. Ю. Юридична термінологія: історія та сучасність. Київ: Наукова думка, 2020.
2. Савченко О. В. Правоохоронна діяльність у цифрову епоху. Харків: Право, 2022.
3. Бойко І. В. Сучасні тенденції у кримінальному процесі. Львів: ЛНУ, 2021.

GENDER-NEUTRAL LANGUAGE IN LEGAL DOCUMENTS

Skyba Kateryna,

bachelor`s degree holder

Language consultant: **Zubenko V.O.**

National Academy of Internal Affairs

Gender-neutral language is a generic term covering the use of non-sexist language, inclusive language or gender-fair language. The purpose of gender-neutral language is to avoid word choices which may be interpreted as biased, discriminatory or demeaning by implying that one sex or social gender is the norm. Using gender-fair and inclusive language also helps reduce gender stereotyping, promotes social change and contributes to achieving gender equality [1].

Gender-neutral or gender-inclusive language is more than a matter of political correctness. Language powerfully reflects and influences attitudes, behaviour and perceptions. In order to treat all genders equally, efforts have been employed since the 1980s to propose a gender-neutral/gender-fair/non-sexist use of language, so that no gender is privileged, and prejudices against any gender are not perpetuated.

It is important to recognize and honor everyone`s gender identity by using genderinclusive language. One important distinction needed to understand gender-inclusive language is the difference between gender and sex.

“Sex” refers to categorization based on reproductive function and external anatomy. Most humans and many other living things are categorized as male or female based on these characteristics.ⁱⁱ It is important to remember, however, that sex is a continuum. Folks are assigned a sex at birth, typically based on their external anatomy. But this “sex assigned at birth” often does not consider biological factors beyond anatomy, chromosomal factors, or a person`s gender identity. And some people have anatomy that does not clearly correspond to perceived “male” or “female” anatomy.

“Gender” refers to socially and culturally defined roles and expressions that are often labeled as “male” or “female” (e.g. name, pronouns, clothing, haircut, voice, and/or behavior). For example, a person who has long hair and wears dresses is often perceived as female, because long hair and dresses are often seen as femaleness or feminine in this culture [2].

Lawyers strive to deliver clear and persuasive messages through their legal writing. Legal writing comprises many forms: legislation, court submissions, opinion letters, transactional writing (e.g., contracts, wills), communications with clients and other lawyers, legal memoranda, legal texts and academic writing, court forms, judgments and decisions, and other reports and papers. We write to people and about people. At some point, we are faced with choosing the right pronouns for those people or choosing writing techniques to avoid pronouns [3].

It is important that courts do not unnecessarily use gendered nouns, and that they use proper identifiers for all court users. The issue is not that we should never use gender/gendered identifiers. The issue is when we assume the gender of a known or unknown person.

In recent years, significant changes have occurred in gender-sensitive words and expressions in the English language. People become more attentive to the use of lexical elements and phrases that women perceive as offensive [4].

Many of them, especially those who fill out various official documents, believe that it is necessary to treat men and women seriously and equally. Words and expressions that diminish the role or importance of representatives of different genders can be offensive. It is recommended not to use terms and expressions that are considered to belittle the role or importance of gender representatives. In addition, do not use words, expressions and language elements that characterize the gender of an individual, except when it is crucial in a specific case. H. Blamires, famous for his works on literary history and literary criticism, believes that the main impact of political correctness on the English language is reflected in two areas of use: traditional gender vocabulary and vocabulary related to human anomalies [5, p. 311].

In contrast to English, Ukrainian as a grammatical gender language is striving to achieve gender fairness through feminization strategy [6].

While in Ukrainian, feminized forms are mostly created using suffixes, endings in adjectives and nouns, in English, the grammatical category of gender is absent. A comparative analysis of the gender availability in English and Ukrainian morphology.

References

1. Gender-neutral language in the European Parliament. European Parliament: web-side. URL: https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/151780/GNL_Guidelines_EN.pdf

2. Gender-Inclusive Language in the Courts: How to Communicate with Fairness, Dignity, Impartiality, and Accuracy. URL: https://www.ncsc.org/_data/assets/pdf_file/0028/84916/Gender-Inclusivity-in-the-Courts.pdf

3. Piddubnyi, O. Y., Marits, D. O., Yehorova, V. S., Chepulchenko, T. O., & Vladykin, O. N. (2021). Legal aspects of gender identity in Ukraine. *Linguistics and Culture Revie.* URL: <https://lingcure.org/index.php/journal/article/view/1740/554>

4. V.S. Kurochkina, T.V. Pochatko. Gender issues of political correctness in english and ukrainian contexts. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/82960/3/Kurochkina_philology.pdf

5. Blamires, Harry. "Penguin Guide to Plain English." Penguin Books, 2000

6. Sergiy Sydorenko. Feminine nouns in the present-day English and Ukrainian: some aspects of gender-fair language translators should be aware of. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/33691/1/Feminine%20Nouns%202018.pdf>

7. Elmira Mazur. Features of using gender-fair language in english and its translation into ukrainian. URL: https://eprints.kname.edu.ua/66346/1/%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%A3%D0%9C_2023-381-383.pdf

SPEECH CULTURE AS A COMPONENT OF THE PROFESSIONAL ACTIVITIES OF A LAW ENFORCEMENT OFFICER

Snopko Kateryna

student of the 1st course speciality 'Law enforcement'

Scientific supervisor: **Sikorska Viktoriya**

Senior Lecturer of Language Training Department

Odesa State University of Internal Affairs

In modern society, a police officer performs not only a law enforcement function, but also a communicative function. His work involves constant communication with citizens, colleagues, and representatives of other state bodies. The level of a police officer's

communication culture determines not only the effectiveness of his duties, but also the trust of citizens in the law enforcement system as a whole. Police officers often interact with people in difficult or crisis conditions - during violations of law and order, conflicts, and emergencies. In such cases, the correct tone, clear formulation of thoughts, and a calm and confident manner of communication can help resolve the situation without the use of force. It is also important to observe subordination in internal official communication, which contributes to maintaining discipline and effective interaction in the team.

Communication culture is part of the culture of human behavior - a set of forms of daily human behavior (in everyday life, in communication with other people), in which moral and aesthetic norms of such behavior find external expression. [1, p. 1]

That is, it is a set of rules, norms and methods of communication that promote mutual understanding between people and ensure effective interaction in society. It includes the ability to correctly express one's thoughts, listen to the interlocutor, adhere to the norms of etiquette and moral and ethical principles.

In the work of a police officer, the culture of communication means the ability to clearly formulate one's messages, use the appropriate style of speech, and show tact and restraint even in difficult situations. The official and business style of communication should be harmoniously combined with friendliness and openness, which contributes to the formation of a positive image of a law enforcement officer.

Communication is carried out by two main means:

1. verbal;
2. non-verbal [2, p. 12]

Verbal communication refers to language, both written and spoken. In general, verbal communication refers to our use of words, while nonverbal communication refers to communication that occurs through means other than words, such as body language, gestures, silence, etc. [3, p. 2]

In police work, gestures can either help establish trusting contact or, conversely, cause aggression or distrust in the interlocutor. For example, open gestures (calm hand movements, open palms) demonstrate friendliness and openness to communication. Closed gestures (crossed arms, sharp movements, clenched fists) can be perceived as a sign of aggression or tension. And harsh gestures (raised index finger, sharp

pointing with a hand) can be perceived as aggressive or commanding, so they should be used with caution.

Facial expressions are also of great importance. A police officer should avoid showing anger, irritation or sarcasm, as this can cause a negative reaction in the interlocutor. A calm facial expression, a light, friendly smile, and a confident look help establish trusting contact.

A police officer's posture says a lot about his confidence, professionalism, and attitude toward the interlocutor. A confident posture (straight back, relaxed arms, weight evenly distributed) inspires respect and trust. A tense posture (body leaning forward, clenched hands, sudden movements) can signal aggression or insecurity. A too relaxed posture can look like indifference or disrespect. A police officer should avoid sudden movements, chaotic gestures, and demonstrative ignoring of the interlocutor.

Also, the way a police officer speaks is often no less important than the content of his words. The voice can convey emotions, confidence, or tension. A calm, even tone of voice helps reduce tension and inspires trust. Clarity and expressiveness of speech make it easier to perceive information. A voice that is too loud can be perceived as aggression or a desire to dominate. Monotonous speech can appear indifferent or disinterested. The police officer must learn to adjust the volume and pace of speech depending on the situation.

It is important that both verbal and nonverbal communication do not contradict each other, as conflicting signals can lead to misunderstanding.

The communication of a police officer differs from the everyday communication of ordinary citizens. It has an official-business nature and is subject to the requirements of the law, service instructions and ethical norms. A police officer must express his thoughts clearly, avoid ambiguity, speak briefly and to the point, adhere to subordination (in interaction with management and colleagues, it is necessary to use an official tone, show respect for seniors in rank and experience), and when communicating with citizens, a police officer must not show bias or emotional involvement.

The sphere of professional activity of a police officer is outlined by the situationality of constantly changing conditions of external circumstances, it can be called a kind of field of behavior, which is a personal subjective perception of a law enforcement officer about the legal reality and the environment in which he performs certain

professional actions. The activity of a police officer depends on such factors as:

1. the nature of personal relationships with the environment;
2. social rules and attitudes adopted in the specified society. [4, p. 123]

A police officer communicates with different people, each of whom has their own behavioral characteristics, level of education, psycho-emotional state. Therefore, it is necessary to take into account the psychological aspects of communication. With ordinary citizens, one should speak calmly, confidently and with a friendly attitude. A police officer must explain his actions in understandable language, without excessive use of legal terms. Communication with offenders should be clear and authoritative, without threats and aggression, but with control of the situation. It is important to avoid provocations and manipulations on the part of the detainees. While victims need sympathy and support. A police officer must listen to the person, give him the opportunity to express himself and explain how to proceed.

Active listening is especially important, that is, the ability to listen carefully, ask clarifying questions and demonstrate interest in solving the problem. Active listening allows the police officer to understand the needs and emotional state of the interlocutor, avoid misunderstandings and conflict situations, and demonstrate respect for the person, which increases trust in law enforcement officers.

The main techniques of active listening are:

1. full presence in the conversation (active listening requires full presence in the conversation. This allows you to focus on what is being said. Being present means listening with all your senses and paying full attention to the interlocutor);
2. paying attention to nonverbal signals (about 65% of human communication is unspoken. If you pay attention to nonverbal signals, you can tell a lot about the person and what they want to say);
3. maintaining eye contact (it is especially important to establish eye contact during active listening. This gives the other person the opportunity to understand that their interlocutor is present and listening to what they are saying. It also shows that the interlocutor is not distracted from the conversation) [5, p. 4].

Communication between a police officer and the public is a key aspect of his/her work. The effectiveness of his/her work and the level of

trust in the police depend on how correctly and professionally a law enforcement officer communicates with citizens.

Therefore, the culture of communication is an integral part of a police officer's professional activities. It affects the effectiveness of performing official duties, interaction with citizens, colleagues, management, and also determines the level of public trust in law enforcement agencies. A police officer who has high communication skills is able not only to maintain law and order, but also to contribute to the formation of a positive image of the police, prevent conflicts and resolve difficult situations peacefully.

Proper communication allows you to avoid misunderstandings, reduce the level of aggression and ensure effective interaction with the public. It is based on politeness, tact, empathy, the ability to actively listen and the use of appropriate verbal and non-verbal techniques. A police officer must be able to adapt his communication style depending on the situation, take into account the psychological state of the interlocutor, and strictly adhere to ethical norms.

References:

1. Babich N. D. Fundamentals of speech culture. Lviv: Svit, 1990. p. 231.
2. Penteluk M. I. Language culture and stylistics. Kyiv: Osvita, 1994. p. 268.
3. Zozulya I. V. Training personnel for the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: problems of reforming departmental education under the Coalition Agreement. Law Forum. 2014. No. 4. p. 147–154.
4. Zavynychenko N. B. Features of the development of communicative competence of the future practical psychologist of the education system: author's abstract of the dissertation of the candidate of psychological sciences / Institute of Psychology named after G. S. Kostyuk APN. Kyiv, 2003. p. 19.
5. Deontological principles of official activity: Official etiquette of a law enforcement officer (policeman): Memo/ Petrova G. M. Kyiv: National Acad. of Internal Affairs, 2015. p. 31.

З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ МОВИ ПРАВА

Снопко Катерина

студентка 1-го курсу Інституту права та безпеки

Науковий керівник: **Шаповаленко Надія**

доцент, доцент кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет внутрішніх справ

Мова права є невід'ємною складовою правової системи будь-якої держави. Вона забезпечує формування, інтерпретацію та застосування правових норм, визначає правові відносини між громадянами та державою. Як і будь-яка інша мова спеціального призначення, юридична мова розвивалася впродовж століть, змінювалася під впливом соціально-економічних та політичних факторів. Розгляд історії її становлення є важливим для викладачів-філологів, адже правова лексика, синтаксичні конструкції та стилістика правових текстів відображають не лише особливості розвитку права, а й мовні процеси в цілому.

Мова права в античний період

Перші відомі правові тексти належать до найдавніших цивілізацій. У шумерській та вавилонській культурах закони записувалися клинописом на глиняних табличках, що давало можливість закріпити норми права в незмінному вигляді. Одним із найвідоміших пам'яток того часу є Закони Хаммурапі (XVIII ст. до н. е.), що мали жорстко регламентований стиль, просту та однозначну мову, позбавлену багатозначності.

У Стародавній Греції правова мова розвивалася в рамках риторичної традиції. Судові промови Демосфена, Лісія та інших ораторів сприяли формуванню стилістичних особливостей юридичних текстів, що згодом стало основою для європейської правової лексики. Однак найбільшого розвитку юридична мова набула в Стародавньому Римі, де римське право стало основою сучасних правових систем. Латина, як мова юриспруденції, формувала терміносистему, що збереглася до наших днів: *lex* (закон), *contractus* (договір), *delictum* (правопорушення), *persona* (особа) тощо. Кодекс Юстиніана (VI ст.) впорядкував правові норми, а його термінологія заклала основу для юридичних текстів майбутніх епох.

Мова права в середньовіччі

У середньовічній Європі латина залишалася основною мовою юридичних документів, однак з розвитком національних держав почали з'являтися правові тексти народними мовами. В Англії після нормандського завоювання (XI ст.) юридична мова формувалася під впливом французької, що знайшло відображення в правовій термінології (court – суд, judge – суддя, jury – присяжні). Проте з XIII ст. зросло використання англійської мови в юридичних текстах, що заклало основу сучасної британської правової лексики.

У Київській Русі правова мова представлена пам'ятками писемності, зокрема «Руською Правдою» (XI–XII ст.), де використовувалася старослов'янська лексика з деякими запозиченнями з германських та тюркських мов. У текстах знаходимо терміни віра (штраф за вбивство), поток і разграблення (покарання вигнанням та конфіскацією майна), верв (сільська громада). Пізніше, під впливом польської та литовської правових систем, у документах Великого князівства Литовського (XIV–XVI ст.) розвивається староукраїнська юридична мова, зокрема в Литовських статутах, що стали зразками правової термінології ранньомодерного періоду.

Розвиток правової мови в Новий час

З появою національних держав юридична мова остаточно відходить від латини, а правові тексти набувають більш формалізованого характеру. В Європі XVIII–XIX століття формуються правові кодекси, такі як Кодекс Наполеона (1804), який встановив стандарти для юридичної термінології французької мови, що вплинули на правові системи багатьох країн. У Німеччині розробляються складні юридичні конструкції, що згодом увійшли в традицію нормативно-правових актів у країнах романо-германської системи.

В Україні правова мова цього періоду продовжує розвиватися під впливом як польської, так і російської правової традиції. Після входження українських земель до складу Російської імперії юридичні акти починають оформлюватися переважно російською мовою, що гальмувало розвиток національної юридичної термінології. Водночас у Західній Україні, яка перебувала під владою Австро-Угорщини, правова мова розвивалася в межах австрійського законодавства, що сприяло її більшій усталеності.

Сучасна мова права та її особливості

Сучасна юридична мова є результатом багатовікової еволюції, що поєднує традиційні правові терміни та нові лексичні запозичення. Вона має низку специфічних рис: формальність, однозначність, імперативність. Водночас глобалізація та вплив міжнародного права спричинили значну кількість англійських запозичень, зокрема в комерційному праві (*due diligence, compliance, benchmarking*).

В Україні після здобуття незалежності у 1991 році правова мова переживає період активного розвитку. Відбувається повернення до традиційної української юридичної термінології, що закладалася ще в добу УНР та в міжвоєнний період. Прийняття Конституції України 1996 року сприяло кодифікації сучасної правової мови, її стандартизації та унормуванню. Наукові дослідження з юридичної лінгвістики активно розвиваються, зокрема в працях українських філологів і правознавців. Серед найважливіших джерел можна відзначити праці О. Потебні, Л. Ю. Кочерги, О. М. Мельничука, що аналізують особливості правової термінології в історичному контексті.

Розвиток мови права є складним і тривалим процесом, що відображає еволюцію суспільства, права та мовної системи. Від давньоримських законів до сучасних міжнародних договорів юридична мова змінювалася, але завжди залишалася інструментом впорядкування суспільних відносин. Для філологів вивчення історії мови права є важливим не лише з точки зору юридичної лексикографії, а й як ключ до розуміння загальних мовних процесів, що відбуваються в суспільстві.

Література:

1. Потебня О. Думка і мова. Київ: Вид. АН УРСР, 2019.
2. Кочерга Л. Ю. Юридична термінологія: історія та сучасність. Київ: Наукова думка, 2020.
3. Мельничук О. М. Історія української юридичної мови. Львів: Видавництво ЛНУ, 2018.
4. Хрестоматія з історії держави і права України / За ред. В. Г. Гончаренка. К.: Юрінком Інтер, 2012.

LAW ENFORCEMENT OFFICER AND ENGLISH LANGUAGE

Strochkov Bohdan

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser – Olena Volik

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

The role of English in the profession of a police officer is highly significant, especially in multilingual societies and international contexts. Everyone needs English in his or her professional life, especially law enforcement officers. Firstly, it is additional knowledge, secondly, a specialist who speaks a foreign language is more likely to be hired by the employers. However, these are not the most important things. The main point is the opportunity to communicate with people with other worldviews and mentality. It is generally accepted to study English as the international equivalent of communication. But this does not diminish the importance of learning other foreign languages. Some may say that not everyone is able to learn a foreign language. Unfortunately, the abilities of each person are individual, someone is more inclined to the exact sciences, someone has more humanitarian mind.

The profession of law enforcement is becoming increasingly globalized. Law enforcement officers' foreign language competence is becoming more popular. In Ukraine, the need for knowledge of a foreign language by law enforcement officers is required throughout the police activity. So, the modern law enforcement officer should be able to communicate proficiently in foreign languages on professional topics with both foreign colleagues and citizens of other countries.

Unfortunately, in Ukraine the level of foreign language skills among law enforcement officers remains low, which correlates with the level of foreign language competence of the Ukrainian population as a whole. Knowledge of one or more foreign languages is increasingly required and encouraged by law enforcement in the world.

This is due to several reasons:

1) the intensification of migration processes in the modern world, which are primarily manifested in the influx of immigrants to developed countries, which leads to a new model of modern society in which

different languages and cultures mix in some way, but remain quite autonomous in some aspects;

2) the tourist boom from its tourist flows to many countries;

3) the rise in international crime and, as a consequence, increased law enforcement cooperation in the modern world.

With the integration of Ukraine into the European community and the world community, new requirements have emerged for law enforcement officers. According to the legislation of Ukraine on national police, the police department should be transformed into a law enforcement agency of the European grade. This is possible only with the comprehensive professional training of police officers, which will be carried out according to modern world standards. Approaches to the training of police personnel have much in common in different countries. One of the components of comprehensive modern law enforcement training is language training, which requires a command of the state language and at the same time English, without which Ukraine's integration into the European community is impossible.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ЕКСПЛІКАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

Федоренко Наталія

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 035 Філологія

Науковий керівник: к.філол.н., доцент **Мігіна Олена**
Національний університет «Одеська політехніка»

При перекладі юридичних термінів використовуються різні методи, які дозволяють точно і адекватно передати специфічне значення термінів з однієї правової системи в іншу. У сфері перекладу юридичних текстів одним із найефективніших методів є метод експлікації [1, с.80]. Метод експлікації є важливим інструментом для точного та зрозумілого передавання значення складних, специфічних термінів, які можуть не мати прямого відповідника в іншій мові або культурі. Цей метод передбачає розкриття або пояснення значення терміну, що дозволяє перекладачу зберегти юридичну точність і одночасно забезпечити розуміння терміна читачем іншої мовної та правової системи [3,с.

297]. У юридичному контексті цей метод стає особливо важливим, оскільки юридичні терміни часто мають специфічне значення, яке не завжди можна перекласти одним словом або яке не має прямого аналога в іншій мові [2, с.134]. Розглянемо кілька прикладів застосування методу експлікації при перекладі юридичних термінів:

Common law – метод експлікації може передбачати пояснення цього терміна як «право, що розвивається на основі судових прецедентів, а не лише законодавчих актів».

Due process – у разі перекладу цього терміна доцільно використовувати таке пояснення: «право на справедливе та належне юридичне провадження, яке забезпечує рівність усіх сторін перед законом».

Testator – перекладач може додати, що це «особа, яка складає заповіт».

Habeas corpus – через експлікацію можна пояснити це як «право особи на захист від незаконного утримання під вартою».

Equity – метод експлікації може передбачати опис цього терміна як «система судочинства, що забезпечує справедливість, заповнюючи прогалини в законодавстві».

Contract law – для точного розуміння цього терміна можна додати пояснення: «галузь права, що регулює договори, угоди та зобов'язання між сторонами».

Injunction – за допомогою експлікації можна розкрити значення як «судова заборона, що вимагає або забороняє певні дії від сторін у справі».

Tort – для розуміння цього терміна можна додати: «правопорушення, яке порушує права іншої особи, за яке може бути призначено відшкодування».

Negligence – при перекладі можна уточнити: «неналежна увага або недбалість, що призводить до пошкодження або шкоди».

Jurisdiction – експлікація цього терміна може полягати у поясненні: «право суду розглядати певні справи або мати владу над певною територією».

Statutory law – метод експлікації дозволяє розкрити значення терміна як «право, що приймається законодавчим органом».

Bankruptcy – можна пояснити як «процес, через який фізичні чи юридичні особи визнаються неспроможними платити свої борги».

Appeal – цей термін можна розкрити через експлікацію як «процес оскарження рішення суду вищою інстанцією».

Defamation – у разі перекладу можна додати пояснення: «поширення неправдивої інформації, що шкодить репутації особи».

Mediation – цей термін можна описати як «процес альтернативного вирішення спорів, коли неупереджена третя сторона допомагає сторонам дійти до згоди».

Perjury – метод експлікації може полягати в поясненні цього терміна як «навмисне надання неправдивих свідчень під присягою».

Witness – при перекладі можна додати: «особа, яка надає свідчення в судовому процесі, часто під присягою».

Probate – через експлікацію можна пояснити це як «процес затвердження заповіту в суді, що визначає, як буде розподілено майно померлого».

Liability – метод експлікації дозволяє розкрити цей термін як «відповідальність за збитки або шкоду, що виникають через невиконання зобов'язань».

Arbitration – експлікація може пояснювати цей термін як «процес вирішення спорів поза судом за допомогою нейтральної третьої сторони, яка ухвалює рішення».

Метод експлікації є надзвичайно важливим у перекладі юридичних термінів, оскільки він дозволяє зберегти точність і зрозумілість перекладу. Багато юридичних термінів мають специфічні культурні або правові особливості, і іноді прямий переклад не передає всіх відтінків значення. Тому використання експлікації дозволяє створити більш точний, зрозумілий і юридично коректний переклад, що відповідає вимогам правової системи та зберігає контекст оригінального тексту.

Література

1. Дерік. І., Сальнікова Д. Специфіка відтворення фахової термінології у перекладі (на матеріалі медичної термінології). Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: Міжнародний журнал. Випуск 3. Харбін: Харбінський інженерний університет, 2020. С.80

2. Караваєва Т., Мітіна О. Іноземна мова у професійній діяльності спеціаліста-юриста (за результатами соціологічного дослідження). Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія “Філологічна”, В. 62. 2016. С.134.

3. Корольова Т., Норяк Т. Експлікація та імплікація при дублюванні англомовних художніх фільмів українською мовою. Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. 2020. № 31. С.297.

ВПЛИВ МОВИ НА ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ СУСПІЛЬСТВА

Федорчак Дар'я

студентка 1-го курсу Інституту права та безпеки

Науковий керівник: **Шаповаленко Надія**

к.філол.н., доцент, доцент кафедри мовної підготовки
Одеський державний університет внутрішніх справ

Правосвідомість суспільства формується під впливом багатьох факторів: історичних, соціальних, економічних, культурних. Однак центральним елементом цього процесу є мова, яка є не лише засобом комунікації, а й способом вираження правових норм та цінностей. Саме через мову громадяни взаємодіють із правовою системою, отримують інформацію про свої права та обов'язки, інтерпретують закони та судові рішення.

Актуальність дослідження впливу мови на формування правосвідомості зумовлена сучасними тенденціями демократизації суспільства, необхідністю підвищення рівня правової грамотності населення та адаптації законодавчої мови до потреб громадян. У цьому контексті постає питання мовної доступності права: наскільки зрозумілою є юридична мова для пересічного громадянина, як впливає державна мова на розвиток правової культури та які мовні фактори можуть сприяти або, навпаки, перешкоджати формуванню правосвідомості. Мова є одним із головних механізмів соціалізації особистості, а правосвідомість формується у процесі взаємодії індивіда з правовою реальністю через мовні конструкції, що відображають правові поняття та категорії. Юридична термінологія є носієм правових норм і принципів, визначає правовий статус особи, окреслює межі її прав і обов'язків. Якщо правова інформація подається зрозумілою та доступною мовою, це сприяє формуванню у громадян усвідомленого ставлення до закону, підвищує рівень правової культури, зменшує ризики правопорушень.

Державна мова відіграє особливу роль у правовій сфері, адже саме нею ухвалюються законодавчі акти, ведеться офіційне судочинство, здійснюється правозастосовна діяльність. У країнах, де державна мова є основним засобом комунікації в правовій системі, спостерігається вищий рівень правової усвідомленості

громадян. Це пояснюється тим, що людина, яка отримує юридичну інформацію рідною мовою, краще її сприймає, розуміє і може ефективніше реалізовувати свої права. Водночас проблема полягає в тому, що юридична мова часто є надто складною, перевантаженою спеціальною термінологією, що ускладнює її розуміння широкими верствами населення. Ця проблема характерна для багатьох країн, де законодавство формулюється занадто технічною мовою, що створює бар'єри між правовою системою та громадянами. Тому важливим завданням правотворчих органів є адаптація законодавчих текстів до рівня сприйняття громадян, використання зрозумілих формулювань, пояснення ключових правових понять.

Юридична термінологія та права грамотність

Рівень правосвідомості суспільства безпосередньо залежить від того, наскільки зрозумілою є юридична мова. Складність термінології може спричинити відчуження громадян від правової системи, формування правового нігілізму, недовіру до судових та правоохоронних органів. Коли людина не розуміє законів, вона сприймає їх як щось абстрактне, що не має відношення до її повсякденного життя, що, у свою чергу, знижує рівень правослухняності.

Один із найважливіших аспектів розвитку правової культури – це спрощення та доступність юридичної мови. У деяких країнах, наприклад, у Великій Британії, США, Канаді, існують ініціативи щодо спрощення правничої мови (plain language), які передбачають використання простіших конструкцій, пояснення термінів у доступній формі, уникнення складних граматичних зворотів. Така практика може бути корисною і для України, адже вона сприятиме покращенню комунікації між державою та громадянами, підвищенню рівня довіри до правових інститутів.

Також важливим є питання навчання правової термінології. У закладах освіти слід більше уваги приділяти правовій грамотності, поясненню основних юридичних понять, розвитку навичок тлумачення законодавчих норм. Це дозволить підвищити рівень правової культури молоді, сприятиме формуванню відповідального ставлення до закону, допоможе уникати правових помилок у майбутньому.

Мова є не лише засобом передачі правових норм, а й інструментом правотворчості та правозастосування. Від точності формулювань у законодавчих актах залежить їхня ефективність та

можливість однозначного тлумачення. Нечітко сформульовані закони можуть спричиняти юридичні колізії, неоднозначне трактування норм, що ускладнює їх застосування на практиці. У судочинстві мова також відіграє важливу роль, оскільки саме через неї здійснюється правова аргументація, встановлення фактів, ухвалення рішень. Використання нечітких або незрозумілих формулювань може призводити до помилкових рішень, а також створювати можливості для маніпуляцій у правовій сфері.

Мова є потужним інструментом формування правосвідомості суспільства, оскільки вона забезпечує передачу правових норм, їхнє розуміння та застосування. Від рівня доступності юридичної мови залежить правова грамотність громадян, їхня готовність дотримуватися закону, рівень довіри до державних інститутів. Удосконалення юридичної термінології, адаптація правових текстів до потреб суспільства та впровадження освітніх ініціатив у сфері правової грамотності сприятимуть розвитку правової культури та підвищенню ефективності правозастосування.

Література

1. Дерещ В. С. Юридична лінгвістика в Україні: здобутки та перспективи. Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції. Т. 4. 2020. С. 133–135.
2. Карпенко Ю. О. Мовознавство. Українська мова: Енциклопедія. 3-є вид., зі змінами і доповненнями. Київ. 2017. С. 381.
3. Мінченко О. В. Юридико-лінгвістична теорія як складова загальнотеоретичної правничої науки: пропедевтичний аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Право. Т. 63. 2021. С. 22–26

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ДОКУМЕНТОСФЕРА»: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ

Форманчук Андрій

курсант 2-го курсу

факультету підготовки фахівців

для органів досудового розслідування НПУ

Науковий керівник: **Ситько О.М.**, к.філол. н., доц.,

завідувач кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет внутрішніх справ

У сучасному світі, де інформація стає дедалі більш доступною та відіграє дедалі важливішу роль у всіх сферах життя, поняття «документосфера» набуває ще актуальності. Цей термін позначає складний та багатогранний феномен, який охоплює всі аспекти створення, зберігання, використання та поширення документів.

Документи, у широкому розумінні цього слова, включають не лише офіційні папери, але й будь-які носії інформації, такі як книги, статті, фотографії, аудіо- та відеозаписи, електронні дані тощо. Документосфера, таким чином, є цілим світом, де генерується, передається, зберігається та інтерпретується інформація, що формує наше знання про світ і впливає на всі аспекти нашого життя. У світі щодня поширюється дедалі більше інформації, що відповідно призводить до зростання обсягу документів. Розвиток інформаційних технологій робить документи більш доступними й зручними для використання, люди більше часу проводять в Інтернеті, де вони шукають та використовують різноманітну інформацію.

Однак, незважаючи на важливість цього поняття, його застосування у наукових дослідженнях та практичній діяльності стикається з низкою проблем: багатогранність та складність документосфери, відсутність чіткого та загальноприйнятого визначення, а також мінливість її структури та функцій в умовах бурхливого розвитку інформаційних технологій роблять вивчення та розуміння цього явища складним завданням.

Згідно з думкою Томаса Вілсона, до функції документосфери належать:

- зберігання інформації: документи зберігають відомості про минуле, сьогодення та можливий розвиток подій у майбутньому;

- передача інформації: документи використовуються для передачі інформації від однієї людини до іншої;

- створення знань: документи фіксують нові знання, їх використовують для здобуття нових знань та їх поширення;

- документи використовуються для контролю соціальних процесів;

- документи використовуються для соціалізації особистості [1].

Документосфера охоплює широкий спектр аспектів: від матеріальних носіїв інформації до соціальних інституцій, тому її важко піддати дослідженню та аналізу. Як уже було зауважено, не існує єдиного, чітко сформульованого визначення поняття «документосфера». Це призводить до неоднозначності його трактування та ускладнює порівняння результатів досліджень, проведених різними науковцями. Документосфера постійно змінюється та розвивається під впливом різних факторів, таких як розвиток інформаційних технологій, зміни соціальних та політичних систем, еволюція форм знань.

Також сьогодні відсутня комплексна методологія дослідження документосфери, яка б дозволила охопити всі її аспекти. Це ускладнює отримання достовірних та об'єктивних результатів. Дослідження документосфери проводяться в рамках різних дисциплін, таких як історія, соціологія, інформатика, психологія, лінгвістика. Це призводить до роз'єднаності знань та ускладнює отримання цілісного уявлення про документосферу.

Усе вищезазначене говорить нам про те, що вирішення цієї проблеми не є легким завданням. Міждисциплінарні дослідження документосфери можуть допомогти нам краще зрозуміти, як люди створюють, використовують та інтерпретують інформацію в сучасному світі. Отже, розроблення єдиної методології дослідження документосфери є важливою умовою для отримання більш цілісного уявлення про це складне явище.

Водночас документосфера не є статичним явищем. Вона змінювалася протягом історії під впливом таких факторів, як розвиток технологій, зміни соціальних та політичних систем, еволюція форм знань. Вивчення документосфери в історичному контексті дозволить зрозуміти, як ці зміни впливали на створення, зберігання та використання документів, а також на роль документосфери в суспільстві. За словами історика науки Мануеля Кастельса, «вивчення документосфери в історичному контексті

може допомогти нам зрозуміти, як інформація використовувалася для формування та контролю суспільства протягом століть» [4].

Із вищезазначеного потрібно зробити висновок, що основними проблемами є: багатогранність та складність; відсутність чіткого визначення; мінливість структури та функцій; недостатність методологічних розробок; роз'єднаність досліджень.

Документосфера як складна та багатогранна система, яка охоплює всі аспекти створення, зберігання, використання та поширення інформації, відіграє ключову роль у сучасному світі. Зростання обсягу інформації, розвиток технологій та зміни в соціальних та політичних системах динамічно впливають на структуру й функції документосфери, роблячи її дослідження та розуміння надзвичайно актуальними.

Проблеми застосування поняття «документосфера» потребують комплексного вирішення, що у свою чергу вимагає розроблення чіткого визначення, єдиної методології дослідження, координації зусиль науковців з різних дисциплін. Вирішення цих проблем потребує комплексного підходу, який включає міждисциплінарні дослідження, розробку єдиної методології, історичний аналіз, дослідження впливу технологій та практичні рекомендації.

Важливо підкреслити, що документосфера не є статичною, а постійно еволюціонує. Це робить її дослідження динамічним процесом, який потребує постійного оновлення знань та методів. На нашу думку, міждисциплінарний підхід до її дослідження є ключовим для отримання цілісного уявлення про цю складну систему.

Дослідження документосфери може допомогти нам краще зрозуміти, як інформація створюється, використовується та інтерпретується в сучасному світі. Це знання може бути використано для покращення життя людей та розвитку більш справедливого та інклюзивного суспільства.

Література

1. Wilson T. D. The information environment. Scarecrow Press. 2006.
2. Castells M. The Rise of the Network Society, The Information Age: Economy, Society and Culture, Vol. I. Cambridge, MA; Oxford, UK: Blackwell, 1996.

INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE PROFESSION OF A LAWYER

Khorishenko Yulia

National Academy of Internal Affairs

Scientific adviser: **Olena Volik**

senior lecturer, Legal Linguistic Department

National Academy of Internal Affairs

In today's globalized world, intercultural communication plays a crucial role in the professional activity of lawyers. With the increasing interaction between people from different cultural backgrounds due to international trade, migration, and digital communication, legal professionals often find themselves dealing with clients, colleagues, and courts across cultural boundaries. Effective intercultural communication requires understanding and managing cultural differences that affect how laws are interpreted, negotiations are conducted, and legal advice is given. The ability to bridge cultural gaps and build trust across cultures is key for lawyers aiming to succeed in the global legal environment.

Intercultural communication refers to the exchange of information between people from different cultural backgrounds. In legal practice, this involves more than just speaking different languages, it encompasses understanding diverse legal traditions, customs, values, and approaches to conflict resolution. Lawyers must be able to navigate these differences effectively, as miscommunication can lead to misunderstandings, misinterpretations of legal documents, or even incorrect negotiations.

Cultural differences can manifest in various ways, such as how people perceive authority, express disagreement, or interpret nonverbal cues. For instance, while some cultures favor direct communication, others prefer more indirect methods, which can lead to confusion if not properly understood. Similarly, body language, eye contact, and silence can have different meanings in different cultures, and lawyers must be sensitive to these nuances when interacting with international clients or counterparts.

In the legal profession, effective communication is essential. When this communication occurs across cultures, it becomes even more important to ensure that the message is accurately conveyed and understood. Lawyers working in international law, corporate law, or immigration law, for example, must often interact with individuals from

diverse cultural backgrounds. Miscommunication or a failure to grasp the cultural context can result in poor legal outcomes, dissatisfaction, or even ethical breaches.

1. *Cross-Cultural Negotiation*: Negotiations are a core part of many legal activities, from contract drafting to dispute resolution. Cultural values often shape how individuals approach negotiations. For instance, some cultures prioritize relationships and harmony over legal precision, while others may emphasize detailed contracts and formal processes. Understanding these differences allows lawyers to adapt their negotiation tactics and strategies to suit the cultural context of the other party, leading to more successful outcomes.

2. *Legal Interpretation and Context*: The application and interpretation of law can vary widely between cultures. While one legal system may prioritize written law and legal precedent (such as in the common law tradition), others might give more weight to unwritten social norms or cultural practices (as in many civil law jurisdictions). Lawyers working internationally need to be aware of how cultural differences can impact the interpretation of legal principles and practices. This awareness is particularly important when drafting legal documents or providing legal advice to clients from different legal traditions.

3. *Client Relations and Trust*: Building trust with clients is critical for any lawyer, but it can be more challenging when cultural differences come into play. Clients from collectivist cultures, for example, may prioritize relationships and personal interactions over formal credentials, while clients from individualistic cultures may place a higher value on expertise and efficiency. Lawyers must tailor their communication styles to meet these expectations and build a rapport that respects the client's cultural norms and values.

Additionally, legal professionals must consider different attitudes towards time, conflict, and authority. Some cultures have a flexible approach to time, which can affect meeting deadlines or negotiating timelines, while others may adhere strictly to schedules. Understanding these cultural dimensions helps lawyers manage expectations and avoid frustrations during cross-cultural interactions.

In conclusion, intercultural communication is an essential skill for lawyers working in today's globalized legal environment. Understanding and respecting cultural differences can significantly enhance a lawyer's ability to negotiate, interpret legal concepts, and build trust with clients. By developing cultural competence and adapting communication

strategies, legal professionals can avoid misunderstandings and ensure more effective legal outcomes. As legal practice continues to internationalize, the ability to communicate effectively across cultures will become an increasingly valuable asset in the legal profession.

THE ROLE OF ENGLISH LANGUAGE IN THE COMMUNICATION OF LAWYERS

Tsaryuk Valeria

Student of the 3rd year

Academic supervisor: **Arapaki Maryna**

Teacher of the Department of Language Training

Odesa State University of Internal Affairs

Today, the profession of a lawyer occupies a special place in society, because it is the lawyer who deals with solving complex problems of socio-political, economic and international character. Thus, the activity of most areas of our society is practically impossible without purposeful creative professional activity of lawyers. If a lawyer knows two or more languages, this will be a significant advantage during employment. However, knowledge of English is an indispensable condition. When selecting employees, preference is given to specialists with fluent English at the same high level as Ukrainian. Knowledge of a foreign language can significantly increase the effectiveness of scientific research, and a lawyer-practitioner with knowledge of foreign language has much better prospects in the labor market [1].

First of all, knowledge of a foreign language allows lawyers to communicate effectively with clients and colleagues from different linguistic and cultural backgrounds. In an interdependent world, lawyers often have to represent clients or work on cases involving international parties or cross-border transactions. The ability to communicate in the native language of the client or partner not only contributes to effective communication, but also helps to establish trust and understanding. This enables lawyers to better understand their clients' needs, concerns and expectations, which is crucial to providing reliable legal advice and representation. In addition, knowledge of a foreign language can increase the ability of lawyers to negotiate and protect the interests of their clients in an international environment where the nuances of language and culture can significantly affect the outcome of legal cases.

Secondly, legal research and analysis of legal materials from different jurisdictions require knowledge of a foreign language. Legal systems and laws vary greatly from one country to another, and legal documents such as statutes, regulations and case law are often written in the country's native language. Lawyers with knowledge of a foreign language can access legal materials in the original language and understand them, which allows them to conduct comprehensive research and get an idea of foreign legal systems. This is especially true when dealing with transnational legal issues such as international trade, intellectual property, immigration and human rights, where understanding foreign laws and regulations is crucial to providing accurate legal advice and representation.

In addition, knowledge of a foreign language can be an advantage in the preparation and translation of legal documents. Lawyers may need to draw up legal documents, such as contracts, agreements [2].

In modern legal language, there are a number of special requirements for legal terms that must be taken into account in the translation process. These include: the relationship with the designated concept of a special sphere, the independence of the term in relation to the context, the presence of definitions, the desire for unambiguity, consistency, functional stability, compliance with terminological standards, rational brevity, codification, motivation, stylistic neutrality, word-forming ability, grammatical correctness, correctness. The defined list is not exhaustive, but it is important to adhere to certain features to separate the idea of normative and non-normative terminology in the legal field. By structural characteristic, the vast majority of legal terms are derived. Of them more than half - word combinations, all the rest are created using different methods of word formation (suffixation, prefix, word composition). Given certain features, when translating legal terms, the following common techniques are used:

- 1) translation using the lexical equivalent.
- 2) tracing - reproduction of combinatorial the composition of a word or phrase when the constituent parts of a word (morpheme) or phrase (lexeme) are translated by the corresponding elements of the language.
- 3) transcription - formal reproduction of the original lexical unit using the phonemes of the translation language.
- 4) transliteration - formal reproduction of the original lexical unit using the alphabet of the language of translation.

5) descriptive translation is a lexical-grammatical transformation in which the lexical unit of the original language is replaced by a phrase that gives its explanation or definition.

6) approximate translation – a translation that preserves the main meaning of the word, but in the target language the word differs from the original language in a lexical background.

7) translation using an analogue - one of several possible synonyms [3].

A lawyer must speak freely and correctly, be able to find words, have oral and written speech, because he needs, using appropriate terminology, to present facts, to convince, it is available to explain the content of the document to both the client and the court. It is even better if a lawyer is able to do it in English. Even if a person speaks English perfectly at the household level, it is important for him to master specialized terms and appropriate rules for their use, since it is necessary for successful business communication. Even native speakers should additionally learn the professional vocabulary of their field. A legal worker should be able to use certain syntactic constructions, masterfully build proposals, look for exceptions and inconsistencies in legislative acts. The lawyer must decide what the main features, qualities and skills need to be developed in order to become a real professional. Fluent English is a requirement without which a lawyer can not build a successful career. For example, in the International Law Firm "Integrites", without a free knowledge of English a lawyer simply cannot work, because most projects are related to international law or these are projects of foreign companies. Legal English is a form of English used in the field of law. In other words, this is specifically taught as a language for justice professionals such as judges, lawyers, and lawyers. Legal English is not the first language for these professionals. The study of legal terms together with the concepts of law is the only way to identify yourself as a lawyer. Foreign language and foreign language courses for professional purposes for future lawyers are aimed at mastering the skills to use the language to maintain the necessary documentation, business negotiations in a certain area. The study of legal English contributes to the development of communication skills in all types of speech activities for professional purposes and forms the skills that are necessary for independent work with English-language legal literature and documents. A lawyer must have a grammatical basic level, including syntax and morphology, and has at least a basic

understanding of the general content of the text for effective English-speaking communication in a professional environment.

Thus, a specialist-lawyer should not only be able to communicate in a foreign language, but also have skills and abilities of professional communication in a foreign language, which includes primarily business oral and written negotiations in English [1].

Literature

1. Бондаренко В. Роль та значення іншомовної комунікації для фахівця у галузі права. *Актуальні проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей*: збірник наукових статей / уклад. І. Ю. Скворонська. Львів: ЛьвДУВС, 2020. С. 20-26.

2. Тернова О., Коротка Н. Роль іноземної мови у процесі формування майбутнього фахівця-юриста. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 35. Т.5. 2021. С.300-306.

3. Логінова Л. В. Осадча М.О. Особливості перекладу англійської юридичної термінології. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». 2022. Т. 2. Вип. 21. С. 73-77.

ДЖЕРЕЛА ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ: ФОРМУВАННЯ, РОЗВИТОК ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Цибульник Роман

студент 1-го курсу інституту права та безпеки

Науковий керівник: **Шаповаленко Надія**

к.філол.н., доцент, доцент кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет внутрішніх справ

Юридична термінологія є важливою складовою правової системи, оскільки забезпечує точність і однозначність правових норм. Вона сформувалася під впливом різних джерел, серед яких особливе місце займають латинська правнича традиція, національні законодавчі акти, правові системи інших держав, а також вплив міжнародного права. Сучасні тенденції розвитку юридичної термінології відображають процеси глобалізації, інтеграції українського законодавства в європейський правовий простір та необхідність гармонізації правничої лексики. У статті розглянуто основні джерела юридичної термінології, їхній вплив на формування правничої мови та перспективи її подальшого розвитку.

Юридична мова є особливою складовою національного мовного простору, яка характеризується високим рівнем формалізації, чіткою структурою та строгими правилами вживання термінів. Термінологія права формується протягом тривалого часу, проходячи складні процеси адаптації до змін у законодавстві, суспільних відносинах та правовій свідомості. Різні правові системи мають свої особливості терміноутворення, але всі вони спираються на певні базові джерела, що визначають основу правничої лексики.

Актуальність дослідження джерел юридичної термінології зумовлена потребою уніфікації правничої мови, гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами, а також вирішення проблем, пов'язаних із тлумаченням та застосуванням правових термінів. Точність юридичної термінології має вирішальне значення для правозастосування, оскільки навіть найменші відхилення у формулюваннях можуть призводити до різного трактування правових норм та судових рішень.

Юридична термінологія розвивалася протягом століть під впливом різних чинників, серед яких вирішальну роль відіграли історичні, мовні та правові аспекти. Одним із найдавніших і найвпливовіших джерел юридичної термінології є латинська правнича традиція, що бере свій початок у часи Стародавнього Риму. Римське право сформувало основи юридичної науки, а його термінологія стала фундаментом для багатьох сучасних правових систем. Латинські терміни, такі як *lex* «закон», *contractus* «договір», *delictum* «првпорухення», *ius* «право», *bona fide* «сумліно», широко використовуються у сучасному праві, зокрема в міжнародному правничому дискурсі та судовій практиці.

Національне законодавство є ще одним важливим джерелом юридичної термінології. Законодавчі акти встановлюють правові норми, які регулюють суспільні відносини, а також визначають і закріплюють правові терміни, що використовуються в офіційних документах, судових рішеннях, нормативно-правових актах. У кожній правовій системі існують власні терміни, які відображають специфіку національного законодавства. В Україні ключовими документами, що впливають на формування юридичної термінології, є Конституція України, кодекси (Цивільний, Кримінальний, Господарський тощо), а також закони, що регламентують різні сфери праввідносин.

Вагомий вплив на юридичну термінологію мають правові системи інших держав. Історично склалося так, що правнича лексика України формувалася під впливом європейських правових традицій, а також російської правничої школи, що позначилося на структурі й терміноутворенні. У зв'язку з інтеграцією України до європейського правового простору спостерігається тенденція до адаптації української юридичної мови відповідно до міжнародних стандартів, що зумовлює запозичення нових термінів, трансформацію правничої лексики та її гармонізацію з європейськими мовними нормами. Міжнародне право відіграє важливу роль у формуванні юридичної термінології, оскільки воно впливає на розвиток національних правових систем та вимагає єдиної термінологічної бази для ефективного функціонування міжнародних договорів, угод і конвенцій. Багато сучасних правових понять і термінів походять із міжнародного правничого дискурсу, що зумовлює необхідність їх адаптації до національних правових систем.

Особливе значення для розвитку юридичної термінології мають соціальні та технологічні зміни, що відбуваються у сучасному світі. Глобалізація, цифровізація правових процесів, поява нових правових інститутів сприяють виникненню нових термінів, які потребують точного визначення та узгодження з існуючими правовими нормами. Зокрема, розвиток інформаційних технологій призвів до появи таких термінів, як “електронний доказ”, “цифрові права”, “штучний інтелект у праві”, що активно входять у правовий обіг.

Юридична термінологія перебуває у постійному розвитку, що пов'язано з еволюцією правових систем, оновленням законодавства та змінами у суспільних відносинах. Сучасні тенденції розвитку юридичної термінології включають її гармонізацію з міжнародними стандартами, прагнення до більшої точності та уникнення двозначності у формулюваннях, а також впровадження нових термінів, що відображають нові правові реалії.

Значна увага приділяється питанням уніфікації правничої мови, оскільки вживання різних термінів для позначення однакових правових явищ може призводити до правових колізій та проблем у правозастосуванні. У зв'язку з цим у правовій науці активно ведеться робота над створенням єдиних термінологічних словників,

госаріїв та баз даних, які сприяють точному визначенню правових понять.

Розвиток юридичної термінології є динамічним процесом, що відображає як історичні традиції, так і сучасні виклики правової науки. Вплив латинської правничої традиції, національного законодавства, міжнародного права та соціальних змін створює багатозарову систему термінів, яка постійно вдосконалюється. Подальше дослідження юридичної термінології та її джерел є важливим завданням правничої та лінгвістичної науки, адже саме точність і стабільність правничої мови забезпечують ефективність правозастосування та розвиток правової культури суспільства.

Література:

1. Пастух І. Німецький сленг: інтегративні особливості неологізмів сьогодення. Мандрівець. 2020. № 4. С. 76.
2. Barkowski H., Krumm H.-J. Fachlexikon Deutsch als Fremdsprache und Zweitsprache. Tübingen: A.Francke. 2020. S. 384.
3. Dennis L. N. Neologismen in der deutschen Gegenwartssprache. Tuscaloosa, Alabama. 2023. S. 94

SPEECH CULTURE IN LAW ENFORCEMENT: INSIGHTS INTO POLICE OFFICERS' PERSPECTIVES ON SPEECH CULTURE

Yanchenko Anastasia,

bachelor's degree holder

Language consultant: **Zubenko V.O.**

National Academy of Internal Affairs

Perhaps today more than ever, communication matters. For police and law enforcement professionals, having the interpersonal skills necessary to effectively communicate with fellow officers, subordinates, higher-ups, community members, victims and their families, other departments and jurisdictions, and the court systems is critical to the mission of “protect and serve.” Police communication skills — needed to investigate crimes; de-escalate situations; build trust with communities; and write memos, reports and grants — are crucial for everyone working in law enforcement, and especially for those with leadership aspirations.

Many of the top officers and professionals in law enforcement have cited effective communication skills as a key ingredient to their success. That’s because the most successful law enforcement leaders understand

how to communicate with people from diverse backgrounds under varying and often unpredictable conditions. They use communication to build trust, create transparency and foster an atmosphere of mutual respect and empathy, be it in the office, on the streets or in the courtroom [1].

By the very nature of their work, police officers communicate with people from a wide variety of backgrounds, attitudes, and preconceptions. These differences present several challenges. Officers are required to adjust their communication practices. They must quickly assess if the person they are talking to is a suspected or convicted felon, as an anxious member. Therefore, officers need to develop a type of code-switching that allows them to accommodate members of the public under some circumstances and to use authoritative forms of communication in others. To do otherwise could be literally life threatening under certain circumstances. This is a type of balancing act for officers who must accomplish two objectives: represent authority and induce compliance, and, at the same time, show concern, and gain respect and trust.

Trust is an important factor in establishing positive relationships. People tend to distrust members of dissimilar groups and may perceive them as threatening. For example, in police-civilian interactions, members of the public tend to see the uniform and the badge rather than the individual behind them. However, studies show that police officers who are willing to take the time to show kindness, understanding and consideration when interacting with others--especially those who may be distrustful--will likely foster a more positive atmosphere. This means a greater likelihood of cooperation. Indeed, officers prefer to use their communication skills to affect voluntary compliance wherever possible rather than having to resort to physical coercion [2].

Using what are sometimes referred to as “tactical communication skills,” many police officers are trained to use a set of strategies in the field that can help diffuse situations and identify the root cause before they escalate out of control. In order for officers to effectively communicate with their community, earn their trust and get citizens to cooperate with their instructions, some effective communication strategies that are deployed include:

- The “80-20 principle,” which was originally used in sales, says that officers should spend 80% of their time listening and 20% talking, and then use what they hear to make a connection.

- Using body language to show the person that the officer is listening carefully.
- Asking many questions, and making simple requests, one at a time.
- Asking open-ended questions, especially questions that begin with “what” and “how.”
- Understanding how “emotional contagion” can benefit or hurt you. A person with mental illness may not understand all of the words an officer says, but the person will sense their tone and attitude. If the officer is shouting orders and appears tense, that increases the tension. Speaking slowly and calmly can help de-escalate the situation and convey to the person that the officer is not in a rush, that they have as much time as needed to converse and reach an understanding [3].

In order to function effectively, communication in law enforcement agencies has to be clear, concise, easy to understand, and easily accessible. The problem comes when people communicate in different styles, via different channels, and the language is not clear or easy to understand.

Police officers continually receive new policies, new updates, new protocols, new orders, and new programs. Not to mention the memos and messages coming at them from different departments and leadership. It can be overwhelming.

This can have long-lasting ripple effects in an officer's understanding of certain regulations and policies, which in turn, can have a negative impact on civilians.

Effective communication can also help officers question witnesses and suspects, gather more information, and have a better understanding of what's happening in the community just by listening effectively and speaking clearly [4].

In conclusion, effective communication is vital for law enforcement officers in their role of safeguarding and serving the community. By honing their interpersonal skills, police officers can establish trust, defuse tense situations, and encourage collaboration within diverse communities. Striking a balance between exercising authority and demonstrating empathy is essential, as it impacts how the public views law enforcement.

In the end, promoting a culture of ethical communication not only enhances the efficiency of police operations but also strengthens

relationships with the community, resulting in safer and more trustworthy environments for everyone.

Literature

1. Erik Fritsvold, PhD. Police Communication Skills Matter More Than Ever: Here's Why. 2024. URL: <http://surl.li/wgvtbt>

2. Valerie Barker, LilnaBeth Somera, Howard Giles. Police Communication: Why Does it Matter? 2008. URL: <https://www.natcom.org/communication-currents/police-communication-why-does-it-matter>

3. Carlos Elizabeth Bondurant. Communication Process. 2023. URL: <https://www.coursehero.com/file/212379528/Carlos-assignment-police-community-docx/>

4. How to develop effective communication in law enforcement. 2021. URL: <https://www.powerdms.com/policy-learning-center/tips-for-effective-communication-in-law-enforcement>

ЗМІСТ

<i>Давиденко В.В.</i> Вітальне слово	4
<i>Arapaki M.</i> Theoretical Foundations of Teaching Communication Strategies in English Language	5
<i>Drapaliuk K.</i> Studying Foreign Language as Cultural Phenomenon	9
<i>Yelisieieva S.V.</i> Modern Trends in Legal Translation	11
<i>Козій О. Б.</i> Опрацювання текстів в процесі вивчення дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням»	15
<i>Лісовська А.О.</i> Позитивні аспекти впровадження методу вивчення іноземної мови за допомогою комп'ютерних технологій	18
<i>Подлісецька О.О.</i> Ключова роль мови у консолідації суспільства під час війни	20
<i>Ситько О.М.</i> До питання про лінгвістичні особливості латини в галузі правознавства	24
<i>Сікорська В. А.</i> Міжкультурна комунікація у професійній діяльності правника	28
<i>Тягнирядно Є.В.</i> Мова як чинник формування людини і нації	30
<i>Шаповаленко Н. М.</i> Мовна політика в Україні: здобутки та виклики	33

ПРАЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

<i>Abbasov F. A.</i> Legal Terminology of the Ukrainian Language and the Process of Its Creation	36
<i>Abbasov H. A.</i> Legal Terminology: Challenges of English-Ukrainian Translation	40
<i>Afanasieva V.</i> Intercultural Communication in the Legal Field and the Role of the English Language	44
<i>Baturinets D.</i> Police Service and Communication	47
<i>Berezovska V.</i> Language Culture of Law Enforcement Officers as a Tool for Building Trust and Effective Interaction with the Public	49
<i>Boguslavska A.</i> Communication as an Obligatory Component of Police Service	51
<i>Гаврилюк О.</i> Мова права як функціональний різновид літературної мови: науковий підхід	53
<i>Hrytsenko A.R.</i> Speech Culture as a Component of the Professional Activity of a Law Enforcement Officer	55
<i>Gruzdiev O. S.</i> Cross-cultural Communication in Legal Settings: Effective Strategies for International Lawyers	58
<i>Davydenko V.</i> Intercultural Communication in the Process of Future Psychologists Training	59

<i>Джупіна Х. О.</i> Мовна ситуація в Україні: шляхи її вирішення	61
<i>Драч В.</i> Молодіжний жаргон і його прояви у суспільстві	64
<i>Dryzheruk V.A.</i> Intercultural Communication in the Professional Practice of a Psychologist	67
<i>Izgoreva V. V.</i> Intercultural Communication in the Professional Activity of a Lawyer	69
<i>Клименко К.</i> Професійна діяльність ювенальних психологів: діалогічне спрямування мовлення	71
<i>Коржова К. А.</i> Історія заборон української мови: боротьба за українську ідентичність	76
<i>Крауна Д.</i> Formation of Professionally Directed Intercultural Communication During English Language Learning	80
<i>Ksiuk K.</i> Ethical Aspect of Police Communication	82
<i>Kulinich V.</i> Communication Processes in Society	84
<i>Kulichenko S.</i> Ethics and Culture of Professional Broadcasting in Law Enforcement	86

<i>Лісовська О. В.</i> Використання англомовних запозичень в українській юридичній мові	89
<i>Магац В.</i> Культура мовлення – успіх у професійній діяльності правознавців	91
<i>Maltseva O.</i> The Language of Law is an Important Element of Practical Activities of a Law Enforcer	94
<i>Manzhula I.</i> The Culture of Police Communication	96
<i>Masharo A.</i> Speech Culture as a Component of the Professional Activity of a Law Enforcement Officer	98
<i>Медведєва В.</i> Важливість вивчення іноземної мови для працівників Національної поліції України	100
<i>Mel'nyk A.</i> History of Legal English Language and Features of Criminal Law Terminology	102
<i>Meshkova K.</i> Importance of Communication in the Professional Activity of a Lawyer	105
<i>Михайлова І.</i> Перекладацькі транслітерація та транскрипція в юридичній термінології	107
<i>Мосъпан В.</i> Інтертекстуальність у «Портреті Доріана Грея» Оскара Уальда	111

<i>М'ясоєдов Р.</i> Правова комунікація: від законодавця до правозахисника	113
<i>Nevgad L.</i> Language and Law as the Most Significant Values of Culture	115
<i>Pastushchak I.</i> The Importance of English in the Work of Law Enforcers	118
<i>Petruk R.</i> Communication as a Mean of Influence for Law Enforcement	120
<i>Pohorelov A.</i> Communicative Skills in the Activity of Police Officer	122
<i>Постолова К. Ю.</i> Сучасні виклики та тенденції у правоохоронній системі	124
<i>Skyba K.</i> Gender-neutral Language in Legal Documents	127
<i>Снопко К.</i> Speech Culture as a Component of the Professional Activities of a Law Enforcement Officer	129
<i>Снопко К.В.</i> З історії розвитку мови права	134
<i>Strochkov B.</i> Law Enforcement Officer and English Language	137
<i>Федоренко Н.</i> Використання методу експлікації при перекладі юридичних термінів	138
<i>Федорчак Д. А.</i> Вплив мови на формування правосвідомості суспільства	141

<i>Форманчук А.</i> Зміст поняття «документосфера»: проблеми визначення	144
<i>Khorishenko Y.</i> Intercultural Communication in the Profession of a Lawyer	147
<i>Tsaryuk V.</i> The Role of English Language in the Communication of Lawyers	149
<i>Цибульник Р. О.</i> Джерела юридичної термінології: формування, розвиток та сучасні тенденції	152
<i>Yanchenko A.</i> Speech Culture in Law Enforcement: Insights into Police Officers' Perspectives on Speech Culture	155

Наукове видання

МОВА І ПРАВО:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗУМІННЯ,
ТЛУМАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВА

Матеріали студентсько-курсантського круглого столу
(04 березня 2025 року)

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей,
які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Підписано до друку 04.03.2025. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура «TimesNewRoman». Друк цифровий.
Ум. друк .арк. 9.59. Обл.вид.арк 8.46.
Наклад 5 прим.
Видавництво ОДУВС
м. Одеса, вул. Успенська, 1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3507 від 25.06.2009 р.